

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร
ระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

THE CURRICULUM DEVELOPMENT OF ENGLISH ENRICHMENT COURSE
ENHANCING INTERCULTURAL CULTURAL AND CREATIVE COMMUNICATION SKILLS
FOR UPPER-SECONDARY STUDENTS

ปรัชญา คณา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2566

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร
ระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ปริญญานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

THE CURRICULUM DEVELOPMENT OF ENGLISH ENRICHMENT COURSE
ENHANCING INTERCULTURAL CULTURAL AND CREATIVE COMMUNICATION SKILLS
FOR UPPER-SECONDARY STUDENTS

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF PHILOSOPHY
(Educational Science & Learning Management)
Faculty of Education, Srinakharinwirot University

2023

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร
ระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ของ

ปรัชญา คณา

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์

..... ที่ปรึกษาหลัก	..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลัดดา หวังภษิต)	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.แสงจันทร์ เหมเชื้อ)
..... ที่ปรึกษาร่วม	..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี จันทน์เสม)	(รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติชัย สุทธิโนบล)
	..... กรรมการ
	(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงใจ สีเขียว)

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ผู้วิจัย	ปรัชญา คณา
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลัดดา หวังภักษิต
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัญชลี จันทร์โสม

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น เนื้อหาในหลักสูตรแบ่งออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ โดยในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย ทักษะทางภาษา 4 ทักษะและสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากและมีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 ก่อนนำไปทดลองใช้ และมีการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนในมิติด้านความรู้และความเข้าใจ มิติด้านอารมณ์และความรู้สึก และมิติด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 36 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองจำนวน 16 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร สำหรับข้อมูลเชิงปริมาณวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน t-test dependent ในขณะที่ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผลการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ในทุกมิติ มีค่าเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนสูงกว่าร้อยละ 80 และผู้เรียนมีระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม, การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

Title	THE CURRICULUM DEVELOPMENT OF ENGLISH ENRICHMENT COURSE ENHANCING INTERCULTURAL CULTURAL AND CREATIVE COMMUNICATION SKILLS FOR UPPER-SECONDARY STUDENTS
Author	PRACHYA KANA
Degree	DOCTOR OF PHILOSOPHY
Academic Year	2023
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Ladda Wangphasit
Co Advisor	Assistant Professor Dr. Anchalee Jansem

The aims of this study are as follows: (1) to develop an English Enrichment Course enhancing intercultural communication and creative communication skills for upper-secondary students; and (2) to investigate the efficiency of English Enrichment Course enhancing intercultural communication and creative communication skills for upper-secondary students. This study employed the Research and Development process, which consisted of four phases: (1) studying the elements of curriculum development, intercultural communication skills, and creative communication skills; (2) developing the drafted curriculum; (3) conducting the experiment with the developed curriculum; and (4) finalizing the complete curriculum. The participants consisted of 36 students who enrolled in the English Enrichment Course at an upper-secondary school in Bangkok, Thailand, during the second semester of the 2022 academic year. The students received instructions from the curriculum designed by the researcher within 16 weeks. The research instruments included: (1) the English Enrichment Course for enhancing intercultural communication and creative communication competence for upper-secondary students in an EFL context; (2) a pretest and a posttest; (3) a satisfaction survey questionnaire, and (4) interview questions. For qualitative data, descriptive statistics including a dependent t-test, mean, and standard deviation were utilized to analyze pretest and posttest scores, as well as the level of satisfaction. For qualitative data, content analysis was employed to analyze the information obtained from open-ended questions in the questionnaire and the semi-structured interview. The study found the following: (1) there were eight components in developing the English Enrichment Course enhancing the intercultural communication and creative communication skills of upper-secondary students with three main domains of intercultural communication and creative communication skills including knowledge, attitudes, and behavior; (2) after using developed curriculum, the average scores of the posttest were higher than the pre-test at a statistically significance level at .05; (3) the average scores of the posttest were higher than 80% at a statistically significant level of .05. and (4) overall, the average scores of student satisfaction with the curriculum was at a high level overall.

Keyword : Curriculum Development, Intercultural Communication, Creative Communication

กิตติกรรมประกาศ

Pursuing and completing a Ph.D. has not been easy for me. I have faced challenges and worked hard, repeatedly attempting to get back on the right track. With the generous help and support of those around me, I would like to express my heartfelt gratitude to everyone involved in making the most precious moment of my life happen seamlessly.

First and foremost, my beloved family, including my parents and daughter, has been the primary source of financial and positive support, encouraging me to pursue and achieve my goals.

Next, Assistant Professor Dr. Seangchan Hemchua, the chair of the oral defense, provided valuable comments and feedback to enhance the quality and precision of my dissertation.

For my beloved advisor, Assistant Professor Dr. Ladda Wangpasit who always supports me with various aspects including accepting me to be your advisee, giving useful comments when conducting the research, and offering guidance and support during challenging times.

For my co-advisor, Assistant Professor Dr. Anchalee Jansem who is always my role model of language teacher. My inspiration of being an active and energetic English teacher started from your courses “EN393 Curriculum and Instruction” when I was an undergraduate student, and “Teacher Training and Professional Development” in M.A. in TEFL program.

Associate Professor Dr. Kittichai Suthasinobol and Assistant Professor Dr. Duangjai Seekhieo are the best teachers ever who have never let me walk alone in this educational path.

Assistant Professor Dr. Rungtiwa Yamrung, The Dean of Faculty of Education, who has helped, supported, and given millions of chances for me to study in this program. Despite encountering numerous challenges, Ajarn Rung consistently finds effective solutions to help me address them.

Thank you, all my friends in the Ph.D. program of Educational Science and Learning Management Batch 3 who have been the best and sincere friends ever.

All colleagues of English Department, Triam Udom Suksa School and N'Liu Premjiran for helping me in terms of IT, I-thesis, and all processes.

Last but not least, I would like to say “thank you” again to everyone. I am committed to applying the knowledge and skills acquired in this program to contribute to the sustainable development and improvement of my country's educational system.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	ฎ
สารบัญภาพประกอบ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย.....	8
ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตของการวิจัย	9
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	9
ตัวแปรที่ศึกษา	9
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	9
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
กรอบแนวคิดในการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
การพัฒนาหลักสูตรทางภาษา	14
แนวคิดหลักในการพัฒนาหลักสูตร	14

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร	16
รูปแบบของหลักสูตร	17
รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร	20
การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาทางภาษา	29
การสังเคราะห์ขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร	33
ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	36
ความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	36
แนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	39
แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวัฒนธรรม	40
รูปแบบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	44
ลักษณะของนักสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ดี	45
การฝึกอบรมทางวัฒนธรรม	46
ทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	49
ความหมายของการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	49
ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	63
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	65
การวิจัยระยะที่ 1 (R1) การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	69

การวิจัยระยะที่ 2 (D1) การจัดทำรายละเอียดของร่างหลักสูตร	71
การวิจัยระยะที่ 3 (R2) การวิจัยเพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฉบับร่าง.....	81
การวิจัยระยะที่ 4 (D2) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรฉบับ สมบูรณ์.....	84
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสาร เชิงสร้างสรรค์.....	86
ตอนที่ 2 ผลการจัดทำรายละเอียดของร่างหลักสูตร	90
ตอนที่ 3 ผลของการทดลองใช้หลักสูตร	100
ตอนที่ 4 ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร	107
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	111
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	111
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	111
สรุปผลการวิจัย.....	112
อภิปรายผลการวิจัย	115
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	120
บรรณานุกรม	122
ภาคผนวก.....	129
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ	130
ภาคผนวก ข ตัวอย่างหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการ สื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์.....	137
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้และตัวอย่างเอกสารประกอบการเรียน.....	150

ภาคผนวก ง แบบประเมินด้านความรู้และความเข้าใจ ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์.....	174
ภาคผนวก จ แบบประเมินผลด้านอารมณ์และความรู้สึก ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	185
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินผลด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ ของทักษะการสื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์.....	190
ภาคผนวก ช แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย	195
ประวัติผู้เขียน.....	200

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 รูปแบบหลักสูตรทางภาษา (Syllabuses).....	19
ตาราง 2 ผลการสังเคราะห์ขั้นต้นของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร	33
ตาราง 3 รายละเอียดขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร	34
ตาราง 4 ผลการสังเคราะห์สมรรถนะทางวัฒนธรรม.....	43
ตาราง 5 ขั้นตอนของการสื่อสารอย่างสันติวิธีของ Marshall	54
ตาราง 6 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์.....	56
ตาราง 7 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอน ปลาย	66
ตาราง 8 คะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิง สร้างสรรค์.....	76
ตาราง 9 เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนในการประเมิน ด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิง สร้างสรรค์ และแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนในการประเมินด้านพฤติกรรมหรือการ ปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์.....	79
ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของความเห็นของนักเรียนในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชา ภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสาร เชิงสร้างสรรค์.....	87
ตาราง 11 ความถี่และร้อยละของหัวข้อหลัก (Main theme) ที่นักเรียนต้องการเรียนรู้เพื่อนำมา จัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้	87
ตาราง 12 แสดงหน่วยการเรียนรู้และองค์ประกอบด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการ สื่อสารเชิงสร้างสรรค์	95
ตาราง 13 ผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของร่างของหลักสูตร	96

ตาราง 14 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้.....	98
ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ก่อนการใช้หลักสูตรและหลังทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	100
ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินผลด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ก่อนการใช้หลักสูตรและหลังทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	101
ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างจากแบบประเมินผลด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติเรื่องทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ก่อนการใช้หลักสูตรและหลังทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	102
ตาราง 18 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	103
ตาราง 19 ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	110

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	13
ภาพประกอบ 2 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทยเลอร์.....	23
ภาพประกอบ 3 การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร.....	26
ภาพประกอบ 4 แนวทางและกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร	29
ภาพประกอบ 5 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษา	30
ภาพประกอบ 6 การออกแบบหลักสูตรโดยใช้วิธีการเชิงระบบ.....	33
ภาพประกอบ 7 Tomalin and Stempleski's Element of Culture Venn diagram.....	37
ภาพประกอบ 8 The Cultural Iceberg.....	38
ภาพประกอบ 9 กระบวนการของสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม	41
ภาพประกอบ 10 รูปแบบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม	45
ภาพประกอบ 11 แผนภูมิแสดงทางเลือกของกลวิธีการแสดงวัฒนธรรมที่ผู้พุดนำมาใช้ ในการลด ความเสี่ยงต่อการคุกคามหน้าของผู้ฟัง	53
ภาพประกอบ 12 การร่างหลักสูตร.....	75
ภาพประกอบ 13 ผลการจัดทำร่างหลักสูตร	95

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงของสังคมในโลกยุคปัจจุบันมีความรวดเร็วเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งถือเป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญของสังคมโลก ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ ทฤษฎี ดิสคัลด์ สุขสันติกรม (2559) ได้กล่าวถึงประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก อันได้แก่ การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างสังคม การเปลี่ยนแปลงของประชากร การขยายตัวของสังคมเมือง การเกิดขึ้นของสถาบันต่างๆ ในสังคมที่มีความชำนาญเฉพาะด้านมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงในเชิงเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการติดต่อสื่อสาร และทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงที่กล่าวข้างต้นสอดคล้องกับปัญหาและความท้าทายที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษา ในบริบทของประเทศและของโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยที่ คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา (2563) กล่าวว่า การพัฒนาทางเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การผลิตนวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัย และองค์ความรู้ใหม่ที่มีความหลากหลายนั้น ย่อมก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ที่มีความก้าวหน้า แต่ในทางกลับกันการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติอย่างรวดเร็วก็ส่งผลกระทบต่อประชาชนที่ยังขาดความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทักษะ หรือสมรรถนะที่จำเป็นในการเลือกเรียนรู้สิ่งใหม่และการปรับตัวเพื่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ ดังนั้นระบบการศึกษาจึงต้องมุ่งพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน เปิดทางเลือกให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มความสามารถ มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องที่ถนัด และสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถดูแลสุขภาวะของตนเองและครอบครัว ในขณะที่เดียวกับที่ยังคงต้องมุ่งเน้นการให้มีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้บุคคลเหล่านั้นเป็นคนดี รับผิดชอบต่อสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

จากการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และวัฒนธรรมอย่างรวดเร็วข้างต้น การจัดการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีความรู้ ทักษะ และคุณธรรมจริยธรรม สามารถเรียนรู้และเผชิญสถานการณ์ในอนาคตได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง (ชวลิต ชูกำแหง, 2550) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะและศักยภาพที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยที่วิสัยทัศน์แผนการศึกษาแห่งชาติ คือ “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลก

ศตวรรษที่ 21” ดังนั้น ผู้เรียนจะต้องมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีความสำคัญอย่างมาก สำหรับการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตในอนาคตซึ่งประกอบไปด้วย 3Rs และ 8Cs อันได้แก่ 3Rs ประกอบไปด้วย 1) การอ่านออก (Reading) 2) การเขียนได้ (WRiting) และ 3) การคิดคำนวณ (ARithmetic) ในขณะที่ 8Cs ประกอบไปด้วย 1) ทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) 3) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (Cross - Cultural Understanding) 4) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) 5) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) 7) ทักษะอาชีพ และการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และ 8) ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ในขณะที่การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะต้องเน้นไปที่ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในโลกที่ซับซ้อนซึ่งได้มาจากความรู้หลากหลายสาขา อีกทั้งยังมีความจำเป็นที่ต้องจัดการเรียนรู้ทักษะของการสื่อสาร การร่วมมือ และการแก้ปัญหาที่นอกเหนือไปจากประเทศของตนเอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2559) รวมทั้งเป้าประสงค์ที่สำคัญของ SDGs 2030 ในด้านการศึกษา คือการสร้างหลักประกันทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เสมอภาคและเท่าเทียม สำหรับเด็กทุกคนในทุกระดับตั้งแต่ปฐมวัยถึงอุดมศึกษา เพิ่มจำนวนครูที่มีคุณภาพ เพิ่มจำนวนเยาวชนและผู้ใหญ่ที่มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการเป็นผู้ประกอบการรวมทั้งขจัดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน ความเสมอภาคระหว่างเพศ การส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งความสงบสุข และการเป็นพลเมืองของโลก จากเป้าประสงค์ดังกล่าวของ SDGs 2030 จะเห็นได้ว่าการเน้นถึงหลักสิทธิมนุษยชน เพศ ความสงบสุข และการเป็นพลเมืองของโลก ดังนั้นการพัฒนาหลักสูตรในยุคปัจจุบันจะต้องก้าวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและต้องเสริมสร้างผู้เรียนให้มีทักษะที่สำคัญเป็นไปตามความต้องการของสังคมโลก มีการส่งเสริมการสร้าง ความเข้าใจอันดีในการสร้างสังคมที่มีความสงบสุขและสร้างพลโลกที่จะช่วยกันขับเคลื่อนสังคมโลกไปเป็นสังคมที่มีคุณภาพและยั่งยืน

นอกจากการสร้างหลักสูตรที่ดี มีคุณภาพ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคมโลกแล้วนั้น หนึ่งในปัจจัยหลักที่สามารถให้ผู้เรียนก้าวทันต่อบริบทของประเทศและของโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว คือ การสื่อสาร การสื่อสารระหว่างประเทศย่อมต้องอาศัยการรู้

ภาษาต่างประเทศเพื่อให้เข้าใจเป้าหมายปลายทางของประเทศหรือวัฒนธรรมนั้นๆ การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศก่อให้เกิดความได้เปรียบในการทำกิจการต่างๆ กับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษที่กำลังก้าวมาในฐานะภาษาของโลกหรืออาจจะถือว่าภาษาอังกฤษถือว่าอยู่ในฐานะภาษานานาชาติของโลกในยุคปัจจุบัน อีกทั้งภาษาอังกฤษยังเปรียบเสมือนเป็นเครื่องมือที่มีความจำเป็นและสำคัญเป็นอย่างยิ่งในฐานะที่เป็นภาษาหลักในการติดต่อสื่อสารระหว่างชนชาติต่างๆ อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยที่มีชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว ประกอบธุรกิจ หรือพักอาศัยเป็นจำนวนมาก ภาษาอังกฤษจึงยังมีบทบาทและความสำคัญสำหรับผู้ที่อยู่ในสาขาวิชาชีพต่างๆ สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการเรียนภาษาต่างประเทศของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมและมุมมองของสังคมโลก นำมาซึ่งมิตรไมตรีและความร่วมมือกับประเทศต่างๆ ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น เรียนรู้และเข้าใจความแตกต่างของภาษาและวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การคิด สังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง มีเจตคติที่ดีต่อการใช้ภาษาต่างประเทศ และใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสารได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

นอกจากนั้นแล้วเป็นเรื่องที่ปฏิเสธไม่ได้เลยว่า การติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศนั้น ผู้สนทนาจะรู้เฉพาะตัวภาษาอย่างเดียวไม่พอ ถึงแม้ว่าจะสามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่ว และถูกต้องตามหลักภาษา การสื่อสารที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีการระมัดระวังในการใช้ภาษากับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) โดยต้องมีการคำนึงถึงพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันของผู้สนทนา ความเข้าใจกรอบวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติ (Cultural Framework) นโมทัศน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Perception) รวมทั้งความตระหนักทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness) โดยต้องรู้ว่าวัฒนธรรมของชาติหนึ่งมีความแตกต่างหรือความเหมือนกับความเหมือนกับวัฒนธรรมของเราอย่างไร ต้องไม่มีการตัดสินว่าวัฒนธรรมนั้นๆ ดีหรือไม่ดีอย่างไร ซึ่งจะก่อให้เกิดความระมัดระวังในการสื่อสารของผู้สนทนา และเกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (วิรัชรอง บุญนุช, 2555) สำหรับบริบทของโลกยุคโลกาภิวัตน์ แนวคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมีความสำคัญเนื่องจากบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ย่อมมีการแสดงออกและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน (Dahl, 2005:8 อ้างอิงใน กุลพร

หิรัญบุรณะ, 2556) ด้วยเหตุนี้การศึกษาและการทำความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันตลอดจนกระบวนการที่เกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะช่วยลดความเข้าใจผิดในการสื่อสาร (Inoue, 2007:1 อ้างอิงใน กุลพร หิรัญบุรณะ, 2556)

จากบริบทข้างต้น จะส่งผลต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ ตามที่ McKay (2002) กล่าวถึงความเข้าใจหลัก 3 ประการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษานานาชาติ ได้แก่ 1) การมีจุดประสงค์ที่หลากหลายในการใช้ภาษาอังกฤษในชุมชนหลายภาษา 2) ความไม่จำเป็นที่ผู้ใช้ภาษาอื่นจะต้องใช้ภาษาอังกฤษให้บรรลุเป้าหมายเหมือนกับเจ้าของภาษา และ 3) มุมมองของความหลากหลายทางภาษาในฐานะภาษาธรรมชาติ รวมทั้ง ต้องมีการคำนึงถึงในการจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในยุคปัจจุบันก็คือ การติดต่อสื่อสารของคนในยุคปัจจุบันนั้นมาจากคนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ซึ่งการติดต่อสื่อสารกับคนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมนั้นเป็นสิ่งสำคัญในสังคมโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นสังคมและการเติบโตของสังคมและพัฒนาการของเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่ช่วยให้การคมนาคมติดต่อสื่อสารกันของคนที่อยู่ห่างไกลกันและมีวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างรวดเร็วจนง่ายดาย

สำหรับการติดต่อสื่อสารกันของคนที่อยู่ห่างไกลกันและมีวัฒนธรรมที่ต่างกันอย่างรวดเร็วจนง่ายดาย หลักการและแนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communication) อันเป็นประเด็นสำคัญในการติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบันท่ามกลางความหลากหลายและต่างกันอย่างระหว่างวัฒนธรรม การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communication) คือกระบวนการแลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์ในบริบทหนึ่งๆ โดยบุคคลในกระบวนการสื่อสารนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากพอที่จะสามารถตีความและมีความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมแตกต่างกัน นำไปสู่การรับรู้ความหมายที่ต่างกันอย่าง ในอดีตการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมักจะเน้นแค่การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication) หรือการสื่อสารแบบเห็นหน้า (Face-to-face) และมีปฏิสัมพันธ์กัน (Interaction) แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีและความก้าวหน้าของเครื่องมือสื่อสารมีความทันสมัยมากขึ้น การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จึงครอบคลุมถึงการสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ (Mediated communication) เช่น อีเมลล์ ไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559)

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าในยุคปัจจุบันนี้ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดบนโลกใบนี้เราก็สามารถติดต่อสื่อสารกันได้ผ่านเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้เคยมีผู้ให้นิยามว่า การสื่อสาร คือ การติดต่อระหว่างกันของมนุษย์เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆจนบรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งยังเป็นตัวกลาง

ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจให้ดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสงบสุข นอกจากนั้นแล้ว การสื่อสารยังเป็นกระบวนการทางสังคมที่เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจของสมาชิกในแต่ละสังคม เป็นกระบวนการถ่ายทอดแนวความคิด ความรู้ การดำเนินชีวิต และวัฒนธรรมจากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง (อรประพิน กิตติเวช และวิชาติ บุรณะประเสริฐสุข, 2556: 3) แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่าทุกการสื่อสารระหว่างบุคคลย่อมเกิดปัญหาในการสื่อสาร ดิยู ศรีนราวัฒน์ (2559: 29 - 30) กล่าวว่า ปัญหาในการสื่อสารมีความแตกต่างกันตามมุมมองของแต่ละบุคคล ทั้งนี้ปัญหาในการสื่อสาร คือ ความผิดปกติที่เกิดขึ้นระหว่างการสื่อสาร เช่น สิ่งที่สื่อสารอาจจะไม่มีสื่อความหมายให้เข้าใจตรงกัน ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด ซึ่งตรงกับ Grice (1975) กล่าวว่าความกำกวม (Ambiguity) เป็นการใช้ภาษาที่ทำให้ความเป็นไปได้ในการตีความได้มากกว่า 1 ความหมายทำให้เราไม่สามารถสื่อสารได้แม่นยำว่าผู้พูดต้องการสื่อความใดในแง่ใด ซึ่งสาเหตุของปัญหาของการสื่อสารสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วนได้แก่ ความคลาดเคลื่อนในการส่งสาร และความผิดพลาดในการตีความ อันจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เกิดจากปัญหาในการสื่อสาร อันได้แก่ ความไม่เข้าใจกัน ความอึดอัดคับข้องใจ หรืออาจจะก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรงขึ้นได้

เช่นเดียวกันกับสถานการณ์ในประเทศไทยในขณะนี้ที่กำลังเกิดความขัดแย้งกันอย่างรุนแรง เป็นความขัดแย้งในแง่ลบ ซึ่งหมายถึง ความขัดแย้งที่ก่อให้เกิดผลเสีย และบรรยากาศที่ไม่ดีต่อตัวเอง องค์กรและสังคม อันเป็นการสะท้อนรูปลักษณะของความขัดแย้งออกมา ในมิติของความรุนแรง ไม่ว่าจะเป็นการด่ากัน การทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกาย และทำสงครามซึ่งกันและกัน (รัฐพล เย็นใจมา, 2561) ความขัดแย้งดังกล่าวอาจเกิดขึ้นจาก 1) การมีทรัพยากรอย่างจำกัดได้แก่ เวลา เงินทอง ทรัพย์สินสมบัติ 2) การไม่บรรลุความต้องการขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ด้านความเป็นเจ้าของ ด้านอำนาจ ด้านเสรีภาพ และด้านความบันเทิง และ 3) ความแตกต่างด้านค่านิยม ได้แก่ ด้านความเชื่อ ด้านการให้ความสำคัญ ด้านหลักการ (Crawford and Bodine, 1996) ทุกความขัดแย้งจะแสดงออกมารูปแบบของการสื่อสารไม่ว่าจะเป็นทั้งทางด้านวจนภาษาและอวัจนภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้คำพูดเพื่อสร้างความเกลียดชัง (Hate speech) ซึ่งเป็นการแสดงออก ทั้งทางคำพูด ข้อเขียนและการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์อื่นๆ ที่มุ่งโจมตี ประจาน สบประมาท หรือข่มขู่ ผู้ถูกกล่าวถึงอย่างร้ายแรงจนก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกายและทรัพย์สินได้ โดยทั่วไปการใช้คำพูดเพื่อสร้างความเกลียดชังจะมุ่งประเด็นสำคัญไปที่เรื่องของความแตกต่างอันได้แก่ สีผิว เชื้อชาติ ศาสนา และเพศ แต่ในขณะเดียวกันก็ครอบคลุมในประเด็นต่างๆ เช่น ชนชั้น ฐานะทางเศรษฐกิจ การศึกษา อุดมการณ์ ฯลฯ (ชาญชัย ชัยสุขโกศล, 2554) ก็ล้วนนำมาสร้าง ความขัดแย้งกันได้

จากความขัดแย้งอันเกิดจากการใช้ภาษาเพื่อให้เกิดความเกลียดชังนี้เอง ความเข้าใจที่เข้ากันในการสื่อสาร รวมทั้งการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในสภาวะท่ามกลางความขัดแย้ง สำหรับการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์นี้จะใช้แนวคิดความสุภาพ ของ เลคอฟ (1973; 1989) ได้เสนอหลักความสุภาพซึ่งประกอบด้วยกฎ 3 ประการ คือ 1) การไม่บีบบังคับผู้ฟัง (Don't impose) 2) การให้ทางเลือกแก่ผู้ฟัง (Give option) 3) การทำให้ผู้ฟังรู้สึกดี (Make a feel good) ผสมผสานกับหลักการสื่อสารอย่างสันติวิธีของมาร์แชล (2012) กล่าวว่า การสื่อสารอย่างสันติวิธี หรือ (Non-violent communication: NVC) เป็นกระบวนการพูดและฟังที่ไม่กล่าวโทษหรือตัดสินผู้อื่น ยึดหลักการสื่อสารด้วยความเข้าใจผู้อื่น (empathy) เมื่อเป็นผู้พูดเราจะไม่พูดทำร้ายผู้อื่นทั้งทางตรงทางอ้อม เมื่อเป็นผู้ฟังเราจะเป็นผู้ฟังที่ดี ไม่ตัดสินผู้อื่นจากความคิดของตนเอง เป้าหมายของการสื่อสารอย่างสันติวิธี คือ การสร้างแรงบันดาลใจให้คนมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน รับรู้และเห็นค่าของความต้องการของทุกคน ก่อนนำไปสู่การค้นหาวិธีแก้ไขปัญหา

ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมการให้ผู้เรียนมีความพร้อมและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกที่รวดเร็ว ลดความขัดแย้งต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม และเสริมสร้างทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาหลักสูตรจึงต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานจากการเปลี่ยนแปลงจากสังคมและวัฒนธรรมข้างต้น เพื่อให้โรงเรียนได้สร้างสมาชิกของสังคมที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม หลักสูตรจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าใจตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมได้อย่างมีความสุข (ชวลิต ชูกำแหง, 2551: 42) สำหรับการพัฒนาศูนย์รายวิชาจึงเปรียบเสมือนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยที่หลักสูตรจะนำตัวป้อนหรือ input ได้แก่เนื้อหาสาระตามมาตรฐานจนนำไปสู่แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นำมาสร้างเป็นหลักสูตรจนเกิดผลลัพธ์ หรือ output อันได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ อันเกิดจากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม การวัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ (Wiggins and McTighe, 2006: 6) และเพื่อเป็นการสร้างผู้เรียนให้มีความเป็นพลโลกสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

ทั้งนี้กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ซึ่งนักเรียนทุกคนเป็นนักเรียนใหม่ที่มาจากหลากหลายโรงเรียนและภูมิภาคทั่วประเทศไทย โดยรับนักเรียนประเภททั่วไปและประเภทโควต้าจังหวัดจาก 77 จังหวัด จากข้อมูลสารสนเทศประจำปีการศึกษา 2565 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา รายงานว่า นักเรียนที่เข้ามาเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่

4 ถึงแม้จะผ่านการสอบคัดเลือกเข้ามาทำให้มีพื้นฐานของความรู้ค่อนข้างใกล้เคียงกัน แต่นักเรียนมีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม ความคิด ความเชื่อ การใช้ชีวิต พื้นฐานของครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ รวมทั้งจากรายงานข้างต้นโรงเรียนมีจุดที่ควรพัฒนาด้านผลลัพธ์ คือ โรงเรียนต้องการให้นักเรียนควรมีทักษะด้านการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในโลกยุคใหม่ มีทักษะชีวิต มีการครองตนอย่างเหมาะสม รู้เท่าทันสังคมได้ มีจิตสาธารณะ (งานสารสนเทศโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา, 2565) ดังนั้น เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีทักษะการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมในโลกยุคใหม่และมีทักษะชีวิต การพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้จึงนำแนวคิดการฝึกอบรมทางวัฒนธรรมมาเป็นองค์ประกอบในการฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบได้ด้วย 3 มิติ ได้แก่ ด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ (เมตตา วิวัฒน์านุกูล, 2559) รวมทั้งใช้แนวคิดการฝึกอบรมทางวัฒนธรรมของ Brislin (1989) มาประยุกต์เป็นขั้นตอนในการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้นให้ความรู้ 2) ชั้นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 3) ชั้นฝึกฝนและทดลอง 4) ชั้นสร้างความตื่นตัวทางวัฒนธรรม และ 5) ชั้นหาสาเหตุและอธิบายพฤติกรรม สำหรับรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ เป็นรายวิชาเพิ่มเติมที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจุดมุ่งหมายเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางด้านความรู้ ภาษาอังกฤษและทักษะที่สำคัญต่างๆ และเพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร รวมทั้งนำภาษาอังกฤษไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์จะเป็นการต่อยอดพัฒนาหลักสูตรให้เป็นหลักสูตรที่เน้นให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร มีความเข้าใจต่อวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน มีการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ เติมเต็มศักยภาพของนักเรียนให้มีความเป็นพลโลก และช่วยพัฒนาจุดที่ควรพัฒนา ด้านผลลัพธ์ของโรงเรียนให้ดีขึ้น

จากภูมิหลังและความสำคัญของการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จะก่อให้เกิดนักเรียนที่มีความพร้อมทั้งกับสังคมในศตวรรษที่ 21 และเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับประเด็นในการปฏิรูปการศึกษา และแก้ปัญหาความขัดแย้งอันเกิดมาจากการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกันที่เกิดขึ้นในประเทศไทยและสังคมโลก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

และทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษและเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปปรับใช้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียนหรือตามแต่ละภูมิภาค อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะทั้งทางด้านภาษาอังกฤษ ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความพร้อมสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร สามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข และสร้างสังคมที่มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันจะลดความไม่เข้าใจกันหรือความขัดแย้งลงได้โดยมีการคำนึงถึงวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน

คำถามการวิจัย

1. หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีองค์ประกอบอะไรบ้าง
2. หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีประสิทธิผลเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญ ดังนี้

1. นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและมีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์อันจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อตัวนักเรียน

2. ครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหลักสูตรที่เสริมสร้างทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษา - ภาษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จำนวน 505 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษา - ภาษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จำนวน 36 คน ที่ผ่านการคัดเลือกแบบเจาะจง โดยนักเรียนต้องมีผลการสอบวัดระดับทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B2 ขึ้นไปและลงทะเบียนเรียนรายวิชา อ30291 ภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2. ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และ 2) ความพึงพอใจในการใช้หลักสูตร

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองใช้และเก็บข้อมูล คือ 1 ภาคการศึกษา จำนวน 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง รวมเป็น 16 ชั่วโมง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ สารการเรียนรู้ของรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ เน้นทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสาร การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการนำเสนอ โดยส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ใน 3 ด้าน

ได้แก่ 1) ด้านความรู้และความเข้าใจ 2) ด้านอารมณ์และความรู้สึก และ 3) ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ สำหรับเนื้อหาในหลักสูตรแบ่งออกเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ 1) When East Meets West 2) Verbal and Non-Verbal Communication 3) Business Across Culture และ 4) Diversity, Civic Engagement, and Global Citizenship โดยคุณสมบัติของผู้เรียนในรายวิชานี้ควรเป็นนักเรียนแผนการเรียนภาษา - ภาษา หรือนักเรียนแผนการเรียนอื่นๆที่มีความสนใจและมีระดับการทดสอบทางภาษาอังกฤษในระดับสูง หรือ ระดับ B2 ขึ้นไปตามกรอบมาตรฐาน Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ที่สามารถฟัง พูด อ่าน เขียน และมีความเข้าใจในคำศัพท์และสำนวนได้ ทั้งนี้ความสามารถทางภาษาในระดับ B2 นักเรียนสามารถบอกใจความสำคัญของข้อความที่มีความซับซ้อนทั้งรูปธรรมและนามธรรม รวมถึงการพูดคุยเชิงเทคนิคในเรื่องที่มีความเชี่ยวชาญ สามารถโต้ตอบอย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติ มีการโต้ตอบกับเจ้าของภาษาเป็นไปอย่างปกติโดยไม่เกิดความวิตกกังวลหรือความเคร่งเครียดของผู้สนทนา และสามารถสร้างถ้อยคำที่ชัดเจนและมีความละเอียดในหัวข้อที่หลากหลาย และอธิบายมุมมองเกี่ยวกับประเด็นเฉพาะโดยพูดถึงความได้เปรียบและเสียเปรียบของตัวเลือกต่าง ๆ (British Council, n.d.)

นิยามศัพท์เฉพาะ

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความรู้เรื่องทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา ซึ่งประกอบไปด้วยการวิจัย 4 ระยะ ได้แก่

- 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร
- 2) การพัฒนาและการจัดทำรายละเอียดฉบับร่างของหลักสูตร
- 3) การทดลองใช้หลักสูตร
- 4) การประเมินประสิทธิผลและการปรับปรุงหลักสูตร

หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง รายวิชาเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ที่จัดประสบการณ์เพิ่มพูนให้กับนักเรียน โดยมีเนื้อหาสาระในรายวิชา เน้นทักษะการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูง ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน การเขียน และการนำเสนอ ซึ่งเป็นรายวิชาเพิ่มเติมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมทักษะการสื่อสาร

ระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งประกอบไปด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
- 2) การตั้งวัตถุประสงค์
- 3) การกำหนดเนื้อหา
- 4) การออกแบบการจัดการเรียนรู้
- 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 6) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้
- 7) การประเมินหลักสูตร

ประสิทธิผลของหลักสูตร หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการใช้หลักสูตรรายวิชา ภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ โดยพิจารณาจากหัวข้อดังต่อไปนี้

1) คะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย ด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ

2) คะแนนความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร เป็นความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ จากการวัดโดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อหลักสูตรแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเป้าหมายของหลักสูตร ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร และด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ที่มีผลการสอบวัดระดับทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B2 ขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมแตกต่างกัน โดยอาจจะเป็นความแตกต่างกันในวัฒนธรรมย่อย อันได้แก่ อาชีพ เพศ หรือ สถานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น หรืออาจจะรวมถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมของประเทศตะวันออกและตะวันตก (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เกียรติจิรา ปิณฑะดิษ และ พิรยุทธ โอพันธ์ (2022) ได้สรุปว่า ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญ

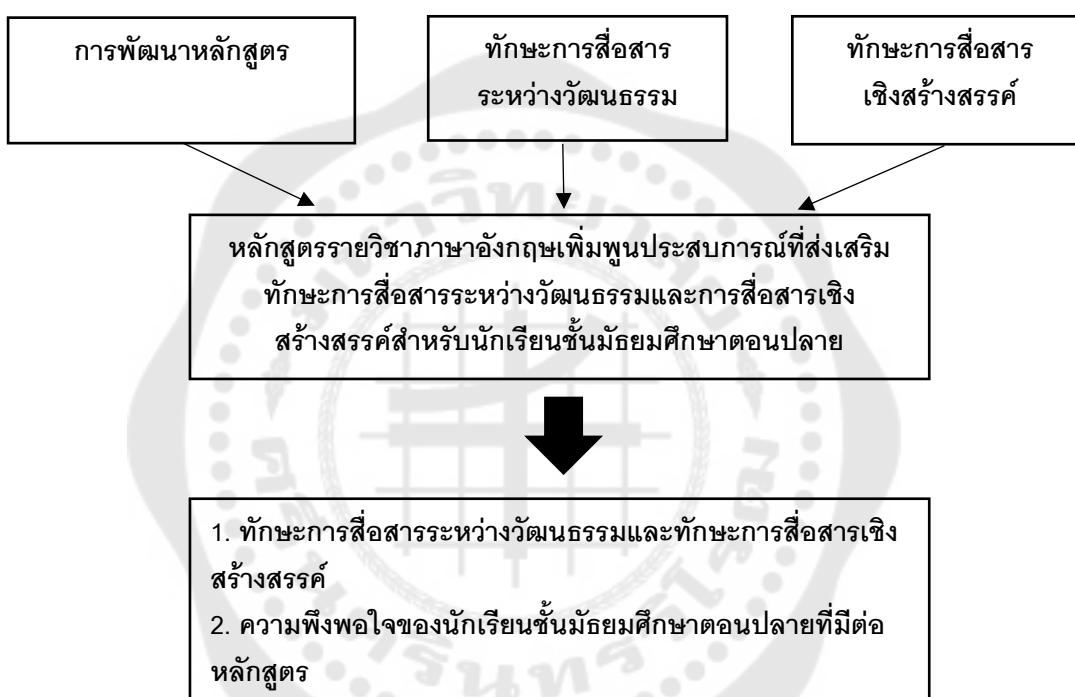
การเพิ่มความสามารถด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ต้องมีการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรที่เหมาะสม การส่งเสริมความเข้าใจ และการสร้างประสบการณ์ร่วมกัน ดังนั้น การที่พัฒนาให้นักเรียนมีความรู้และความเข้าใจ มีอารมณ์และความรู้สึก และมีพฤติกรรมและการปฏิบัติทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จะช่วยให้นักเรียนสามารถรับรู้ เข้าใจ ตีความหมาย เลือกลงใช้ภาษาและสัญลักษณ์ที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารแบบวจนภาษาหรือวจนภาษา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้อย่างมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน ในขณะที่ ทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ คือ ทักษะการสื่อสารอย่างเข้าอกเข้าใจผู้อื่นและไม่ตัดสินผู้อื่นจากการสื่อสารหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมา เป็นการสื่อสารผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล การแสดงความคิดเห็นหรือความรู้สึกนึกคิดในเรื่องราวต่างๆ จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง โดยผ่านกระบวนการคิดอย่างละเอียดรอบคอบ มีเหตุผล หาส่วนดี ส่วนบกพร่อง นำเสนอข้อเสนอนะที่ดีและเหมาะสม โดยไม่ใช่ข้อคิดส่วนตัวเป็นตัวตัดสิน คำนึงถึงความสุภาพ เรื่อหน้า การสื่อสารอย่างมีสติ และการสื่อสารอย่างสันติวิธี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุสุมา ภูใหญ่และสมัชชา นิลปัทม์ (2566) พบว่าการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่มีความหลากหลาย จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงผลกระทบทั้งในเชิงบวกและลบที่เกิดกับปัจเจก บุคคล และชุมชน ช่วยลดผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นจากความขัดแย้ง และเพิ่มศักยภาพของบุคคลให้เติบโตทั้งทางกายภาพ อารมณ์ทัศนคติต่อความขัดแย้ง มีการยอมรับอัตลักษณ์และการเคารพในความแตกต่าง ดังนั้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์จึงเป็นทักษะที่ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดการรับรู้ เข้าใจ และสามารถตีความหมายของสารที่ได้รับจากผู้สื่อสารด้วยได้โดยไม่เกิดข้อขัดแย้ง

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยอาศัยขั้นตอนของรูปแบบการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ (R1)
2. การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ (D1)
3. การทดลองใช้หลักสูตรที่ได้พัฒนาขึ้น (R2)

4. การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร (D2)

จากกระบวนการการพัฒนาหลักสูตรข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยในครั้งนี้อยู่ในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถสรุปออกมาได้ ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายผู้ วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร
2. ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม
3. ทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหลักสูตรทางภาษา

แนวคิดหลักในการพัฒนาหลักสูตร

แนวคิดที่สำคัญที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรนั้นได้อ้างอิงมาจากเครื่องมือที่เป็นตัวกำหนดทิศทางของประเทศ ได้แก่

1. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ระบุคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคคลเพื่อเป็นเป้าหมายหลักการจัดการศึกษาไว้ เพื่อให้การจัดการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรเป็นไปอย่างมีทิศทางและมีเป้าหมาย โดยหลักสูตรจะต้องตอบสนองต่อความมุ่งหมายและหลักการของชาติ แต่การจัดการศึกษาในบางครั้งต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ และธรรมชาติของการศึกษา โดยผู้สอนสามารถพัฒนาการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ และการประเมินการจัดการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงและได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมพร้อมกันไปด้วย

2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

หนึ่งในจุดเน้นและพัฒนาหลักที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ หมายเหตุที่ 12 คือ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต โดยมีเป้าหมายและผลลัพธ์ของการพัฒนาระดับหมายเหตุที่ 1 คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับ โลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะ

ตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉบับพันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข สำหรับกลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 พัฒนาผู้อยู่ในช่วงวัยการศึกษาในระดับพื้นฐานให้มีความตระหนักรู้ในตนเอง มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงาน โดยมีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถจัดการตนเอง มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถรวมพลังทำงานเป็นทีม มีการคิดขั้นสูงด้วยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติโดยนำร่องกับสถานศึกษาที่มีความพร้อม และมีมหาวิทยาลัยในพื้นที่สนับสนุนความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565)

3. แนวคิดและทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21

วิจารณ์ พานิช (2556) กล่าวถึงทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สำหรับประเทศไทย ทั้งสิ้น 7 ประการ ได้แก่

1. ทักษะในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและประเมิน (Critical thinking and evaluation) โดยส่งเสริมให้คนมีวิจารณญาณ รู้จักวิเคราะห์ ประเมิน รู้ถึงความเหมาะสม
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ (Analysis and synthesis) โดยสามารถวิเคราะห์แยกแยะประเด็นและมุมมองต่างๆอย่างหลากหลาย สามารถเชื่อมโยงความเกี่ยวเนื่องกันหรือความสัมพันธ์ขององค์ประกอบและกิจกรรมต่างๆของโลกได้
3. การคิดสร้างสรรค์และมีจินตนาการ (Creativity and imagination) โดยพัฒนาสิ่งใหม่ๆให้เกิดขึ้นในสังคม โดยเน้นที่ความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมใหม่ๆให้แก่สังคมโลกได้
4. มีผลผลิตและนวัตกรรม (Productivity and innovation) โดยการนำความคิดสร้างสรรค์มาก่อให้เกิดเป็นรูปธรรมด้วยการพัฒนาผลผลิตใหม่ๆและนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมที่มีคุณภาพสูงสามารถแข่งขันในระดับโลกได้
5. ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการแก้ปัญหา (Change and problem-solving) โดยมีการรับมือและสามารถแก้ปัญหาต่างๆจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้
6. สื่อสารและมีความมั่นใจ (Communication and self-confidence) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูง มีความรู้เท่าทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

7. ทักษะทางคุณธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม (Ethics and responsibility)

จากแนวคิดหลักข้างต้นอันได้แก่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และแนวคิดและทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 จะเป็นตัวกำหนดทิศทางการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ชาติต้องการไว้ และสร้างผู้เรียนที่มีทักษะรอบด้านที่สามารถดำรงชีวิตอยู่บนโลกใบนี้ได้ทั้งในปัจจุบันและอนาคตที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีขั้นตอนอย่างเป็นระบบระเบียบ เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรเดินหน้าอย่างครบวงจรและสมบูรณ์แบบ นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ดังนี้

Good (1973) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงหลักสูตรและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรนับว่าเป็นการพัฒนาหลักสูตรวิธีหนึ่ง เพื่อให้มีความเหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการประเมินผล ในขณะที่การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้ใหม่

ซึ่งสอดคล้องกับ Saylor (1981) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การปรับปรุงหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน ทั้งนี้ การพัฒนาหลักสูตรอาจมีความหมายกว้างรวมถึง การสร้างเอกสารหรือสื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียน

สำหรับ Taba (1962) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้มีการพัฒนาขึ้นไปในทางที่ดี โดยคำนึงถึงด้านการกำหนดจุดมุ่งหมาย การเลือกเนื้อหาวิชาในการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงการวัดและประเมินผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายใหม่ที่วางไว้ ทั้งนี้คำว่า การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรอาจจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรทั้งหมด โดยมีการตั้งจุดมุ่งหมายและวิธีการใหม่ สำหรับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้มีข้อที่ต้องคำนึง กล่าวคือ อาจส่งผลกระทบต่อทางด้านความคิดและความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ในขณะที่การปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร

สัจด์ อุทรานันท์ (2532) ได้ให้ความหมายของคำว่าพัฒนาหลักสูตรมีความหมายอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นหรือสมบูรณ์ขึ้น และการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นฐาน

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร คือ การวางโครงสร้างที่จะช่วยให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายที่ได้วางไว้ หรือ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน คือ โครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน การกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำราแบบเรียน คู่มือครู และสื่อสารการเรียนรู้ต่างๆ การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงแก้ไข และการให้การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารและการบริการหลักสูตร

กล่าวโดยสรุป ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยจะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ กำหนดเนื้อหาวิชาการสำหรับการจัดการเรียนรู้ ออกแบบสื่อและเอกสารเพื่อใช้ในการจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ พัฒนาจนเป็นวัฏจักรให้ครบวงจร ตั้งแต่ การวางแผนที่จะพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ จนกระทั่งขั้นตอนสุดท้าย คือ การประเมินหลักสูตร จนสู่การปรับปรุง แก้ไข เปลี่ยนแปลง และพัฒนาหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

รูปแบบของหลักสูตร

สำหรับรูปแบบของหลักสูตรนั้นมีนักวิชาการได้กล่าวถึง ดังต่อไปนี้

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) กล่าวถึงรูปแบบของหลักสูตรที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตรได้ 9 รูปแบบ ได้แก่

1. หลักสูตรแบบเน้นเนื้อหาวิชา (Subject matter curriculum)
2. หลักสูตรแบบหมวดวิชา (Broad fields curriculum)
3. หลักสูตรที่ยึดกระบวนการทางสังคมและการดำรงชีวิต (Social process and life function)
4. หลักสูตรแบบแกนกลาง (The core curriculum)
5. หลักสูตรที่ยึดกิจกรรมและประสบการณ์ (The activity and experience curriculum)
6. หลักสูตรแบบบูรณาการ (Integrated curriculum)
7. หลักสูตรแบบสหสัมพันธ์ (Correlate curriculum)
8. หลักสูตรเอกัตบุคคล (Individualized curriculum)

9. หลักสูตรส่วนบุคคล (Personalized curriculum)

เช่นเดียวกันกับ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) ได้จำแนกรูปแบบการออกแบบหลักสูตรออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. หลักสูตรรายวิชา (Subject curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นเนื้อหาสาระซึ่งจัดหมวดหมู่อยู่ในรูปของรายวิชา สิ่งนำมาจัดเป็นหมวดหมู่ได้แก่ ความคิดรวบยอด ทักษะ หลักเกณฑ์หรือกฎเกณฑ์ต่างๆ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานที่กำหนดจากการเรียนรู้รายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. หลักสูตรสัมพันธ์วิชา (Correlated curriculum) เป็นหลักสูตรที่ออกแบบเนื้อหาสาระในแต่ละกลุ่มรายวิชาหรือหมวดวิชาที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันตลอดหลักสูตร

3. หลักสูตรประสบการณ์ (Experience curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ ความถนัด และความสนใจ การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดประเมินผล มีความมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความสอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิต ผู้เรียนมีบทบาทในการคัดสรรประสบการณ์ทางการเรียนรู้ที่ต้องการ ภายใต้กรอบความมุ่งหมายของหลักสูตร

4. หลักสูตรบูรณาการ (Integrated curriculum) เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันอย่างสมดุลแล้วจัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบองค์รวม

5. หลักสูตรอิงมาตรฐาน (Standard-based curriculum) เป็นหลักสูตรที่กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ในแต่ละระดับไว้อย่างชัดเจน ได้แก่ มาตรฐานของเนื้อหาสาระที่ผู้เรียนต้องการจะเรียนรู้ (Content standard) และมาตรฐานของความสามารถในการปฏิบัติงานหรือสิ่งที่ผู้เรียนสามารถที่จะทำได้ (performance standard) ผู้เรียนจะจบหลักสูตรก็ต่อเมื่อมีคุณภาพตามมาตรฐานของหลักสูตร

6. หลักสูตรเสริม (Enrichment curriculum) เป็นหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง มีระยะเวลาในการใช้หลักสูตรไม่มากนัก เน้นการเสริมสร้างสมรรถนะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ หรือพัฒนาศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนเฉพาะด้าน

ในขณะที่ McKay 1978: 11 อ้างอิงใน J. D. Brown (1995) ได้จำแนกรูปแบบของหลักสูตรทางด้านภาษา (Syllabuses) ออกเป็น 6 รูปแบบ ได้แก่

1. หลักสูตรรูปแบบโครงสร้าง (Structural Syllabuses)
2. หลักสูตรตามรูปแบบหน้าที่ (Functional syllabuses)
3. หลักสูตรแบบเน้นหัวข้อ (Notional syllabuses)
4. หลักสูตรแบบเน้นทักษะ (Skills-based syllabuses)
5. หลักสูตรแบบเน้นภาระงาน (Task-based syllabuses)
6. หลักสูตรแบบผสมหรือแบบระดับชั้น (Mixed or layered syllabuses)

ตาราง 1 รูปแบบหลักสูตรทางภาษา (Syllabuses)

รูปแบบหลักสูตร (Syllabuses)	การจัดเนื้อหาวิชาและสื่อการจัดการเรียนรู้ (Ways of organizing courses and materials)
Structural	เน้นโครงสร้างทางด้านไวยากรณ์และสัทวิทยา โดยมีการลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก หรือจากที่มีการใช้บ่อยครั้งไปสู่การใช้บ่อยครั้ง
Situational	เน้นสถานการณ์ต่างๆ เช่น ที่ธนาคาร ชุปเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร เป็นต้น นักเรียนจะได้เผชิญหน้ากับสถานการณ์ต่างๆ โดยมีหลักสูตรรูปแบบโครงสร้างเป็นพื้นฐาน
Topical	เน้นหัวข้อต่างๆหรือสาระสำคัญ เช่น สุขภาพ อาหาร เสื้อผ้า เป็นต้น นักเรียนจะได้เรียนในหัวข้อต่างๆ โดยมีหลักสูตรรูปแบบโครงสร้างเป็นพื้นฐาน
Functional	เน้นหน้าที่ต่างๆทางภาษา เช่น การระบุ การรายงาน การแก้ไข การบรรยาย นักเรียนจะได้เรียนเนื้อหาตามลำดับหรือประโยชน์ของแต่ละหน้าที่ทางภาษา โดยมีหลักสูตรรูปแบบโครงสร้างและหลักสูตรแบบสถานการณ์เป็นพื้นฐาน
Notional	เน้นประเภทของมโนทัศน์ เช่น ระยะเวลา ปริมาณ ตำแหน่ง เป็นต้น นักเรียนจะได้เรียนเนื้อหาตามลำดับหรือประโยชน์ของแต่ละมโนทัศน์ โดยมีหลักสูตรรูปแบบโครงสร้างและหลักสูตรแบบสถานการณ์เป็นพื้นฐาน
Skills	เน้นทักษะ เช่น การฟังเพื่อหาสาระสำคัญ การฟังเพื่อหาใจความสำคัญ การฟังเพื่อหาข้อสรุป การอ่านแบบ Scanning

รูปแบบหลักสูตร (Syllabuses)	การจดเนื้อหารายวิชาและสื่อการจัดการเรียนรู้ (Ways of organizing courses and materials)
	เพื่อหาข้อมูลที่มีความเฉพาะเจาะจง เป็นต้น นักเรียนจะได้เรียนเนื้อหาตามลำดับหรือประโยชน์ของแต่ละทักษะ โดยมีหลักสูตรรูปแบบโครงสร้างและหลักสูตรแบบสถานการณ์เป็นพื้นฐาน
Task	เน้นภาระงานหรือกิจกรรม เช่น การวาดแผนที่ การบอกทิศทาง การทำตามคำสั่ง เป็นต้น โดยมีหลักสูตรรูปแบบโครงสร้างและหลักสูตรแบบสถานการณ์เป็นพื้นฐาน

ที่มา: Brown, J. D. (2002). Overview of curriculum. In *The elements of language curriculum: A systematic approach to program development* (p. 7). essay, Heinle & Heinle.

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบของหลักสูตรนั้นมีรูปแบบที่หลากหลายแตกต่างกันตามแต่ละธรรมชาติของวิชา ซึ่งไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของหลักสูตรโดยทั่วไปกับหลักสูตรทางภาษานั้น ก็มีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรทางด้านภาษานั้น นอกจากจะเน้นทางด้านตัวภาษาเป็นหลักแล้ว แต่ละรูปแบบก็อิงอาศัยรูปแบบของหลักสูตรซึ่งกันและกัน โดยอาจจะกล่าวได้ว่า รูปแบบของหลักสูตรนั้นมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

หนึ่งในผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ ไทเลอร์ (Tyler) ซึ่งไทเลอร์ได้นำเสนอรูปแบบของหลักสูตรไว้ในปี ค.ศ. 1949 คือ Tyler's Curriculum Model (1949) สำหรับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ สามารถประยุกต์ใช้ได้กับกระบวนการพัฒนาหลักสูตรในทุกสาขาวิชา เนื่องจากมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีเค้าโครงที่ชัดเจนสำหรับครูหรือผู้ที่ต้องการพัฒนาหลักสูตร ที่จะสามารถพัฒนานักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ สามารถกำหนดเนื้อหาสาระที่เหมาะสม วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการจัดการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบของหลักสูตรที่เหมาะสม จนนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรที่ดี และสามารถทำนายผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนได้

อย่างชัดเจน สำหรับรูปแบบของไทเลอร์นั้นมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาหลักสูตรที่เน้นผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยที่รูปแบบของไทเลอร์นั้นจะเน้นคำถามสำคัญ จำนวน 4 คำถามหลัก ได้แก่

1. วัตถุประสงค์ของการศึกษาใดที่โรงเรียนจะให้เกิดการบรรลุเป้าหมาย
2. ประสพการณ์ทางการศึกษาใดที่โรงเรียนจะจัดประสพการณ์ให้เกิดขึ้นเพื่อส่งเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. โรงเรียนจะจัดประสพการณ์อย่างไรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์จากประสพการณ์ทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
4. วัตถุประสงค์ทางการศึกษาจะทำให้บรรลุได้อย่างไร

สำหรับลักษณะเด่นของการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ คือ มีการกำหนดจุดประสงค์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ โดยมีการกำหนดจุดประสงค์ชั่วคราว คือ การศึกษาวิธีการและเกณฑ์จากทฤษฎีการเรียนรู้ ปรัชญาการศึกษา และปรัชญาสังคม มากล้นกรองจากจุดประสงค์ชั่วคราวให้เป็นจุดประสงค์แท้ ทั้งนี้ความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาและปรัชญาในการพัฒนาหลักสูตรจะเข้ามามีบทบาทและช่วยตรวจสอบเพื่อความชัดเจนของหลักสูตร ยกตัวอย่างเช่น ปรัชญาจะมีบทบาทในการช่วยตรวจสอบและแสวงหาความชัดเจนของการกำหนดจุดมุ่งหมาย ในขั้นตอนนี้เพื่อเป็นการตอบคำถามและหาความชัดเจนว่า การจัดหลักสูตรเพื่อเป็นการตอบสนองสังคมหรือตอบสนองให้ผู้เรียนมีงานทำ สำหรับการเลือกและจัดประสพการณ์การเรียนรู้ นั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีประสพการณ์การเรียนรู้เป็นอย่างไร มีกิจกรรมที่จัดทั้งในการเรียนการสอนและส่วนเสริมหลักสูตรนั้นมีอะไร เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนรู้ดำเนินไปเพื่อตอบสนองจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

นอกจากนั้นไทเลอร์ ยังเน้นเกี่ยวกับการคำนึงถึงการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ว่าต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน ภูมิหลัง สภาพสังคมในปัจจุบันและอนาคต และความรู้หลัก เพื่อสร้างประชากรแห่งอนาคต นอกจากนั้น ไทเลอร์ยังได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ในด้านเวลาต่อเวลา และเนื้อหาต่อเนื้อหา เรียกว่าเป็นความสัมพันธ์แบบแนวตั้ง (Vertical) กับแนวนอน (Horizontal) ซึ่งมีเกณฑ์ในการจัดประสพการณ์การเรียนรู้ ดังนี้

1. ความต่อเนื่อง (Continuity) หมายถึง ความสัมพันธ์ในแนวตั้งของส่วนองค์ประกอบหลักของตัวหลักสูตรจากระดับหนึ่งไปยังอีกระดับหนึ่งที่สูงขึ้นไป เช่น ในวิชาทักษะต้องเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะในกิจกรรมและประสพการณ์บ่อยๆ และต่อเนื่องกัน
2. การจัดช่วงลำดับ (Sequence) หมายถึง ความสัมพันธ์แนวตั้งของส่วนองค์ประกอบหลักของตัวหลักสูตรจากสิ่งที่เกิดขึ้นก่อนไปสู่สิ่งที่เกิดขึ้นภายหลัง หรือจากสิ่งที่มี

ความง่ายไปสู่สิ่งที่มีความยาก ดังนั้นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้มีการเรียงลำดับก่อนหลังเพื่อให้ได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

3. บูรณาการ (Integration) หมายถึง ความสัมพันธ์กันในแนวนอนขององค์ประกอบหลักของตัวหลักสูตร จากหัวข้อหนึ่งไปยังอีกหัวข้อหนึ่งของรายวิชาหรือจากรายวิชาหนึ่งไปยังรายวิชาอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกัน การจัดประสบการณ์จึงควรเป็นในลักษณะที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียนเป็นการเพิ่มความสามารถทั้งหมดของผู้เรียนที่จะได้ใช้ประสบการณ์ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ กัน ประสบการณ์การเรียนรู้จึงเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างผู้เรียนกับสถานการณ์ที่แวดล้อม

จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ข้างต้น ผู้ที่จัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรจำเป็นจะต้องคำนึงถึงผู้เรียนและลักษณะของการเรียนรู้เป็นหลักว่าควรใช้รูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้แบบใด

ทั้งนี้ ไทเลอร์ กล่าวถึงการประเมินผลเพื่อเป็นการตรวจสอบว่าการจัดการเรียนรู้นั้นได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ สมควรจะมีการปรับแก้ในส่วนใดบ้าง โดยพิจารณาจากสิ่งต่อไปนี้

1. กำหนดจุดประสงค์ที่จะวัดและพฤติกรรมที่คาดหวัง
2. วิเคราะห์สาเหตุของสถานการณ์ที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมเหล่านั้น
3. ศึกษาสำรวจข้อมูลเพื่อสร้างเครื่องมือที่จะวัดพฤติกรรมเหล่านั้นได้อย่าง

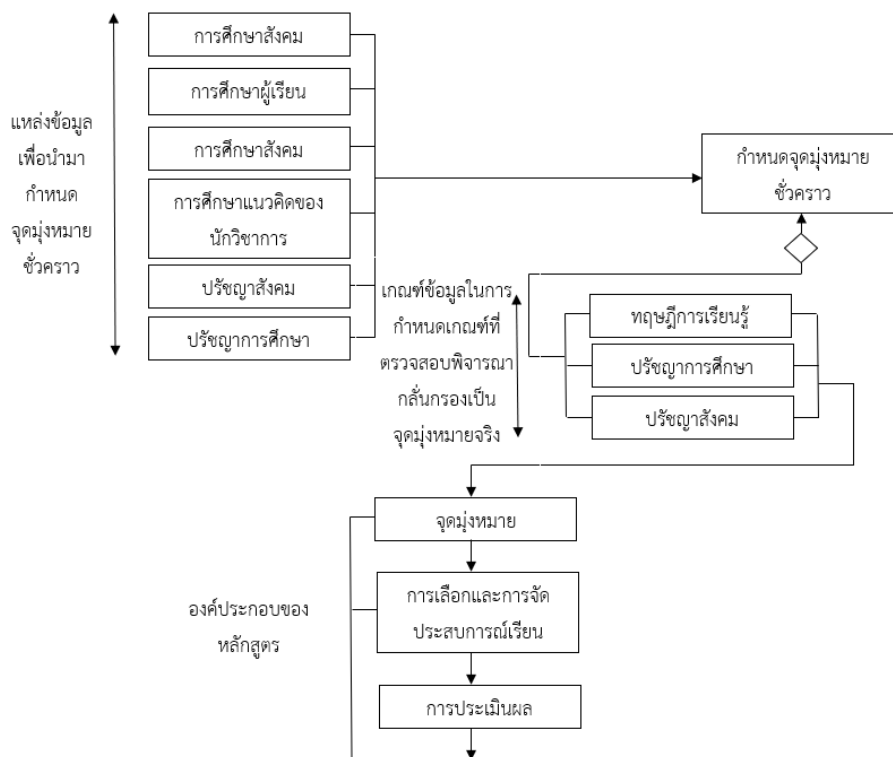
เหมาะสม

4. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

1. ความเป็นปรนัย (Objectivity)
2. ความเชื่อมั่น (Reliability)
3. ความเที่ยงตรง (Validity)

5. พิจารณาผลการประเมินให้เป็นประโยชน์เพื่ออธิบายผลการเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม การอธิบายถึงส่วนดีของหลักสูตรหรือสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์ อ้างอิงจาก วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554) นั้นสามารถสรุปได้เป็นภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 2 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทยเลอร์

ที่มา: วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล. (2554). จากหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรสถานศึกษา กระบวนทัศน์ใหม่ การพัฒนา. กรุงเทพฯ: จริยสุนิทวงศ์การพิมพ์.

นอกจากการพัฒนาหลักสูตรของไทยเลอร์นั้น ยังมีการพัฒนาหลักสูตรจากนักวิชาการด้านหลักสูตรที่มีชื่อเสียง ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดทาบ (Taba) มีลักษณะจากล่างขึ้นบน (Grassroots Approach) โดยใช้วิธีอุปนัย (Inductive Approach) ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรของทาบานั้นมีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ได้แก่

1. การวิเคราะห์สภาพปัญหา โดยการสำรวจความต้องการและความจำเป็นต่างๆของสังคม ทำศึกษาพัฒนาการของผู้เรียน กระบวนการเรียนรู้และธรรมชาติของการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางสำคัญในการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานจากการวิเคราะห์สภาพปัญหาเป็นหลัก หลังจากที่ทำการศึกษาความต้องการจำเป็นในมิติต่างๆ การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรควรเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้จริง และเป็นแนวทางในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3. การเลือกเนื้อหาสาระ ต้องมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื้อหาที่คัดเลือกลงในหลักสูตรจะต้องมีความสำคัญและถูกต้อง

4. การจัดรวบรวมเนื้อหาสาระ โดยต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมในการที่จะให้ผู้เรียนได้รับความรู้ใดก่อนหลัง ซึ่งจะต้องมีความต่อเนื่องและเป็นลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน

5. การเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการศึกษาถึงกระบวนการการเรียนรู้ และวิธีการสอนรูปแบบต่างๆ โดยจะต้องวางแผนเลือกประสบการณ์ให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระของผู้เรียน

6. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ไปเป็นลำดับขั้นตอนที่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

7. การประเมินผล เป็นการพิจารณาว่าหลักสูตรสามารถบรรลุไปสู่วัตถุประสงค์ได้มากหรือน้อยเพียงใด มีปัญหาหรือข้อบกพร่องในขั้นตอนใด เพื่อจะได้นำมาทำการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

นอกจากนั้นแล้วยังมีรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของ Saylor (1981) ซึ่งได้เสนอขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขต โดยกำหนดขอบเขตของเป้าหมายไว้ 4 ประการ คือ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาการของบุคคล ความสามารถทางสังคม ทักษะการเรียนรู้ และความชำนาญเฉพาะด้าน

2. การออกแบบหลักสูตร เป็นการตัดสินใจโดยใช้เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขต พร้อมทั้งพิจารณาข้อมูลอื่นๆประกอบ เช่น ธรรมชาติของวิชา ความสนใจของผู้เรียน และสังคม เป็นต้น

3. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการนำวิธีสอนต่างๆที่ได้ออกแบบไว้ไปปฏิบัติ รวมทั้งการเลือกใช้สื่อต่างๆที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

4. การประเมินหลักสูตร ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องเลือกใช้วิธีการประเมินผลแบบต่างๆเพื่อบอกความก้าวหน้าของผู้เรียน รวมทั้งประสิทธิภาพของการสอน ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

สำหรับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร Skillbeck (1984) ได้เสนอแนวคิดการพัฒนาหลักสูตรที่มีฐานมาจากโรงเรียน ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เกิดขึ้นจากภายในและเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ไม่ใช่หลักสูตรที่กำหนดมาจากภายนอก ดังนั้นทุกคนจึงมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรที่มีฐานมาจากโรงเรียนเป็นการวางแผนการออกแบบ การนำไปใช้เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ และมีการประเมินผลติดตาม เป็นไปตาม

ข้อกำหนดการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยสถาบันการศึกษา โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์สถานการณ์
2. การนิยามวัตถุประสงค์
3. การออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้
4. การตีความและการนำหลักสูตรไปใช้
5. การประเมินผลการเรียนรู้และการประเมินหลักสูตร

นอกจากนักวิชาการต่างประเทศแล้ว ยังมีสำหรับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรจากแนวคิดของนักการศึกษาไทยมีดังต่อไปนี้

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดของ สจ๊วต อูทรานันท์ (2532) เป็นการพัฒนาหลักสูตรโดยยึดหลักการพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดความมุ่งหมาย ต้องสอดคล้องกับระดับของผู้เรียน กล่าวคือ ต้องมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนว่าต้องมีลักษณะอย่างไร เมื่อทราบถึงระดับและคุณสมบัติของผู้เรียนแล้ว ก็นำไปสู่การกำหนดความมุ่งหมายเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในลำดับถัดไป

2. การวางแผนกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร และการเลือกเนื้อหาวิชา ในหลักสูตร จะต้องคำนึงถึงปัจจัยในด้านต่างๆ เช่น ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา จำนวนหน่วยกิต หรือหน่วยการเรียนรู้ จำนวนคาบที่สอนในแต่ละสัปดาห์ วิธีการวัดประเมินผล ระบบการให้คะแนน เนื้อหาและประสบการณ์ที่ต้องจัดให้กับผู้เรียน

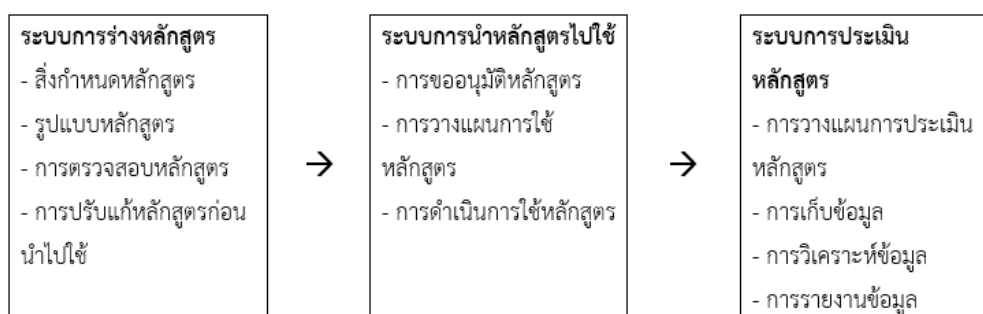
3. การทดลองใช้หลักสูตรและการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดหาและปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ การจัดชั้นเรียน อุปกรณ์ การวัดประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมวิชาการ รวมทั้งการสอนซ่อมเสริม

4. การประเมินหลักสูตร เป็นการประเมินคุณค่าของหลักสูตรว่ามีคุณภาพเป็นอย่างไร เป็นกระบวนการที่ใช้พิจารณาว่า ความมุ่งหมายเป็นอย่างไร เนื้อหาวิชาและประสบการณ์ตรงกับความมุ่งหมายหรือไม่ การจัดการเรียนรู้มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้าง และการประเมินผลอย่างไร

สำหรับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2535) อ้างอิงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2556) เป็นการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร (Integrated Curriculum Development Model) โดยมีระบบหลัก 3 ระบบ ได้แก่

- 1) ระบบร่างหลักสูตร
- 2) ระบบการนำหลักสูตรไปใช้
- 3) ระบบการประเมินหลักสูตร

ทั้ง 3 ระบบนั้นมีความสอดคล้องและต่อเนื่องกันจนเกิดเป็นเอกภาพของการพัฒนาหลักสูตร ดังภาพประกอบดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 3 การพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจร

ที่มา: ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2556). การพัฒนาหลักสูตรทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: วี-พริ้นท์.

จากแผนภาพข้างต้นที่แสดงระบบทั้ง 3 ระบบในการพัฒนาหลักสูตร โดยมีรายละเอียดทั้ง 3 ระบบ ดังนี้

1. ระบบการร่างหลักสูตร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่

1.1 ตัวกำหนดหลักสูตร คือ ขั้นตอนของการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่

1.1.1 ตัวกำหนดทางวิชาการ เป็นการพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามหลักการและโครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยปรับความหลากหลายทางความคิดของผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆและความสำคัญของสาขาวิชาต่างๆให้มีเอกภาพ

1.1.2 สิ่งกำหนดทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ เป็นข้อมูลพื้นฐานในการช่วยกำหนดรูปแบบ โครงสร้าง และมาตรฐานการศึกษาให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมาย

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสิ่งกำหนดทางสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ได้แก่ ความเชื่อ ค่านิยม ความคาดหวังของสังคม ความต้องการการจัดการศึกษา หลักสูตรที่จะพัฒนาในอนาคต ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรควรมีบทบาทอย่างไรในสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ

1.1.3 ตัวกำหนดทางการเมือง มุ่งเน้นไปที่งบประมาณ ระยะเวลา และคุณภาพของการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความจำเป็นตามสภาพการเมือง

1.2 รูปแบบหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลพื้นฐานจากตัวกำหนดต่างๆ มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงลักษณะของหลักสูตร โครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร อันจะส่งผลให้เห็นถึงภาพรวมและมาตรฐานการศึกษาของแต่ละหลักสูตร

1.3 การตรวจสอบหลักสูตร เป็นขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพและศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตรที่ร่างขึ้น เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้จริง สำหรับวิธีการตรวจสอบหลักสูตรนั้นมีหลายวิธี เช่น การเชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้มีประสบการณ์ตรงในเรื่องนั้นมาทำการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร การวิจัยเอกสารหลักสูตร การใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Techniques) การทดลองใช้หลักสูตร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การปรับแก้ก่อนนำหลักสูตรไปใช้จริง

1.4 การปรับแก้หลักสูตรก่อนนำไปใช้ เป็นการนำข้อมูลจากขั้นตอนการตรวจสอบหลักสูตรที่ได้จัดหรือสังเคราะห์เป็นหมวดหมู่ชัดเจน มาปรับแก้ไขหลักสูตรอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ควรทบทวนให้รอบด้านว่าข้อมูลส่วนใดที่จะใช้เพื่อปรับแก้หลักสูตร และถ้าปรับแก้แล้วจะไปกระทบหลักการและโครงสร้างของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด

2. ระบบการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่

2.1 การขออนุมัติหลักสูตร หลังจากตรวจสอบคุณภาพและปรับแก้ไขหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ก่อนการนำหลักสูตรไปใช้ ต้องนำหลักสูตรไปเสนอต่อหน่วยงานระดับสูงเพื่อขอความเห็นชอบให้นำไปใช้ได้ เช่น ขออนุมัติผู้บริหารสถานศึกษา หรือผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรือกระทรวงศึกษาธิการ หรือหน่วยงานที่มีอำนาจในการอนุมัติให้ใช้หลักสูตร

2.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร เป็นขั้นตอนที่ควบคู่กับขั้นตอนการขออนุมัติหลักสูตร เพราะต้องขอขออนุมัติหลักสูตร สำหรับขั้นตอนนี้เป็นวางแผนการใช้หลักสูตร ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 การประชาสัมพันธ์หลักสูตร

2.2 การเตรียมงบประมาณ

2.3 การเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

2.4 การเตรียมวัสดุหลักสูตร

2.5 การเตรียมงานบริการสนับสนุนอาคารสถานที่

2.6 การเตรียมระบบบริหารหลักสูตรของสถาบันการศึกษา

2.7 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับผู้สอน

2.8 การประเมินผลและติดตามการใช้หลักสูตร

2.3 ขั้นตอนในการใช้หลักสูตรหรือบริหารหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เนื่องจากหลักสูตรที่พัฒนามานั้นจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับการใช้หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การสร้างความเข้าใจให้กับผู้ใช้หลักสูตร อันได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการทำให้หลักสูตรประสบความสำเร็จ

3. ระบบการประเมินหลักสูตร เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าผลลัพธ์ที่ได้จากหลักสูตรที่นำไปใช้สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่ ทั้งนี้จุดประสงค์หลักของระบบการประเมินหลักสูตร คือ

3.1 เพื่อศึกษาการบรรลุวัตถุประสงค์เมื่อนำหลักสูตรไปปฏิบัติจริง

3.2 เพื่อค้นหาแนวทางปรับปรุงหลักสูตร หากพบสิ่งบกพร่องหลังจากการนำไปใช้

3.3 เพื่อวิเคราะห์ข้อดีและข้อเสียของวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

3.4 เพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารว่าควรจะใช้หลักสูตรนี้ต่อไปหรือไม่ โดยระบบการประเมินหลักสูตร มีขั้นตอนดังนี้

3.4.1 การวางแผนการประเมินหลักสูตรว่าจะประเมินในส่วนใดบ้าง เช่น ประเมินเอกสารหลักสูตร ประเมินระบบย่อย ๆ ของระบบหลักสูตร หรือประเมินทั้งระบบ พร้อมทั้งวางแผนการเก็บข้อมูล

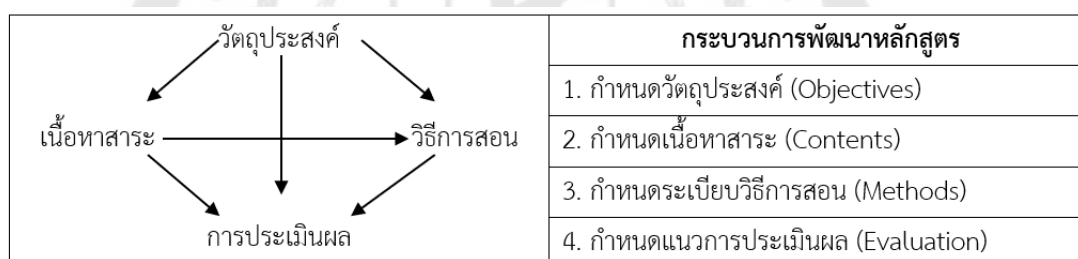
3.4.2 การเก็บข้อมูล คือ การรวบรวมข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ตามที่วางแผนไว้

3.4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ตามแผนที่กำหนด

3.4.4 การรายงานข้อมูล คือ การจัดทำรายงานเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารและเพื่อการตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขส่วนใดบ้าง

ในขณะที่นักการศึกษาไทย ไพฑูริย์ สินลารัตน์ (2561) กล่าวถึงขั้นตอนของกระบวนการหลักในการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นแรกเป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ ขั้นตอนถัดมาเป็นการกำหนดเนื้อหาสาระ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกันของสาระที่จะจัดขึ้นกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้น และพิจารณาว่าสาระที่จะจัดขึ้นนั้นสามารถทำตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้มากหรือน้อยเพียงใด ขั้นต่อมาจึงนำสาระที่กำหนดไว้มาจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระ และต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินภาพรวมของหลักสูตร ว่ามีความสอดคล้องกันทั้งหลักสูตรหรือไม่ จึงจะสามารถนำหลักสูตรไปใช้

สำหรับการประเมินหลักสูตรนั้น จะมีขั้นตอนหลักอยู่ 2 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินความพร้อมของหลักสูตรก่อนนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตรหลังจากการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรทั้งระบบ จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปเป็นแผนภาพแนวทางและกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรได้ดังนี้

ภาพประกอบ 4 แนวทางและกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตร

ที่มา: ไพฑูริย์ สินลารัตน์.(2561). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา.กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

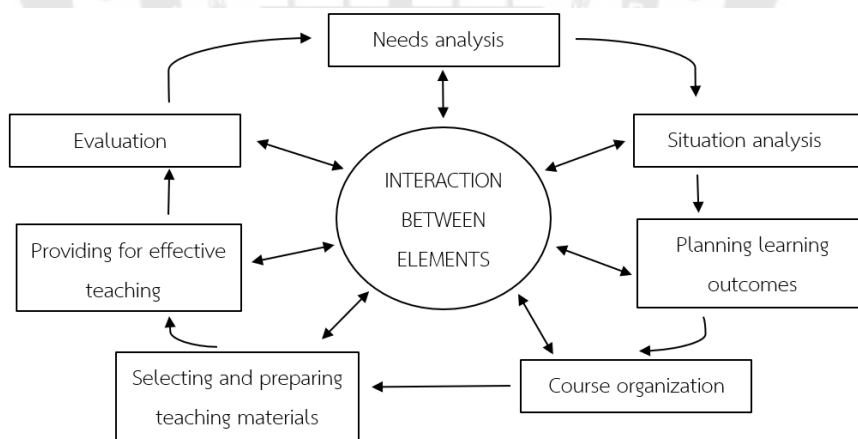
กล่าวโดยสรุปสำหรับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรจากนักการศึกษาข้างต้น สามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ขั้นการเตรียมความพร้อมก่อนการพัฒนาหลักสูตร ขั้นการพัฒนาหลักสูตร และขั้นการประเมินหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาทางภาษา

การพัฒนาหลักสูตรทางภาษาเป็นการใช้องค์ความรู้ทางด้านการศึกษาในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร โดยต้องศึกษาว่าผู้เรียนต้องมีความรู้ ทักษะ และคุณค่าใดในการจัดการ

เรียนรู้โรงเรียน ประสบการณ์ใดที่ควรจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และการออกแบบ การวัด และการประเมินการจัดการเรียนรู้ควรเป็นอย่างไร จากคำถามข้างต้น เป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงในการพัฒนาหลักสูตรในองค์รวม สำหรับการพัฒนาหลักสูตรทางภาษานั้นจะต้องประกอบกับองค์ความรู้ทางด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Applied linguistics) ผนวกกับออกมาเพื่อเป็นการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา ดังที่ Richards (2001) ได้กล่าวถึงคำถามหลักที่จะต้องพิจารณาในการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา ดังนี้

1. กระบวนการใดบ้างที่ใช้คัดเลือกเนื้อหาสาระสำหรับหลักสูตรทางภาษา
2. ความต้องการของผู้เรียนคืออะไร
3. ความต้องการของผู้เรียนมีการประเมินอย่างไร
4. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องใดบ้างที่ใช้ในการวางแผนหลักสูตรทางภาษา
5. เป้าหมายและจุดมุ่งหมายในการจัดการเรียนรู้และการพัฒนามีอะไร
6. การจัดการเรียนรู้ที่ดีสำหรับหลักสูตรทางภาษาเป็นอย่างไร
7. หัวข้อใดบ้างที่ใช้ในการเลือก ปรับปรุง และออกแบบสื่อการจัดการเรียนรู้
8. ความมีประสิทธิภาพของหลักสูตรทางภาษามีวิธีการประเมินอย่างไร

ภาพประกอบ 5 รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษา

ที่มา : Richards, J. C. (2001). Curriculum Development in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. <http://dx.doi.org/10.1017/CBO9780511667220>

จากข้อคำถามข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันของกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา โดยเน้นไปที่การออกแบบหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร

นอกจากนั้น Nation, P. (2000) ได้กล่าวถึงวิธีการเชิงระบบในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทางภาษา ซึ่งได้เสนอแนวทางการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ดังนี้

1. การพิจารณาถึงสภาพแวดล้อม (Consider the environment) เพื่อวิเคราะห์และศึกษาลักษณะธรรมชาติของผู้เรียน ผู้สอน สถานการณ์ในการสอน และปัจจัยอื่นๆที่จะมีผลในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร เช่น ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้ ขนาดของชั้นเรียน ความสามารถทางภาษาของผู้เรียน ความต้องการของผู้เรียน ความพร้อมของสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ประสบการณ์สอนของผู้สอน

2. การสำรวจความต้องการของผู้เรียน (Discover the needs) เพื่อเป็นการสำรวจความต้องการจำเป็น ความไม่พร้อม ความต้องการ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การทดสอบ การถามคำถามและการสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมที่ผ่านมา การปรึกษาครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง หรืออาจจะเป็นการเก็บข้อมูลต่างๆ เช่น หนังสือเรียนหรือคู่มือที่นักเรียนต้องอ่าน แล้วนำมาวิเคราะห์ ศึกษาสถานการณ์ โดยที่การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ควรจะมีการประเมินความต้องการของผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบจากรายวิชานั้น มีการประเมินระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในปัจจุบัน และสอบถามถึงสิ่งที่มีความสำคัญมากที่สุดของผู้เรียน ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นองค์ประกอบของหลักสูตรและภาษาที่มีความจำเป็นสำหรับรายวิชาทางภาษา

3. การทำตามหลักการ (Follow principles) โดยที่การศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ทางภาษาจะต้องใช้แนวทางของการพัฒนารายวิชา ทั้งนี้ควรศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะธรรมชาติของภาษาและการรับรู้ภาษา ซึ่งหลักการที่ได้จากการวิจัยจะเกี่ยวข้องกับความสำคัญของกระบวนการพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ลีลาการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล และหลักการอื่นที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติและแรงจูงใจ ทั้งนี้การพัฒนาหลักสูตรทางภาษาจะต้องมีการเชื่อมโยงกันระหว่างงานวิจัยและทฤษฎีของการเรียนรู้ภาษา การฝึกปฏิบัติในการออกแบบบทเรียนและรายวิชา

4. การตั้งเป้าหมาย (Goals) สำหรับรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา การตั้งเป้าหมายของหลักสูตรต้องคำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นหลังจากการจัดการเรียนรู้

5. การเลือกเนื้อหาและการลำดับเนื้อหา (Content and sequencing) เนื้อหาของหลักสูตรทางภาษาประกอบด้วย ภาษา ความคิด ทักษะ กลยุทธ์ และภาระงานที่ต้องเป็นไป

ตามเป้าหมายของหลักสูตร นอกจากนั้นแล้วผลของการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นควรนำมาเป็นสิ่งที่พิจารณาในการเลือกเนื้อหาและลำดับเนื้อหาในการเรียนรู้ภาษาในหลักสูตร

6. รูปแบบและการนำเสนอ (Format and presentation) สื่อการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาจะต้องช่วยเหลือผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ โดยที่การนำเสนอจะต้องเป็นเทคนิคการสอนและกระบวนการที่เหมาะสมในบทเรียนที่สอน

7. การสังเกตและการประเมินผู้เรียน (Monitoring and assessing) เป้าหมายของการออกแบบรายวิชา จะต้องทำให้รายวิชาที่มีเป้าหมายที่เป็นประโยชน์ บรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ ทั้งนี้สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การประเมินว่าผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายของรายวิชาได้มากแค่ไหน

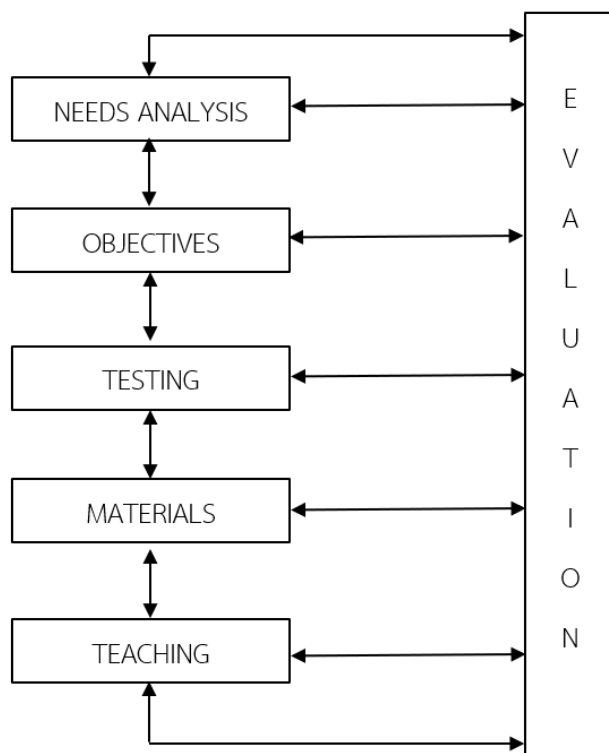
8. การประเมินหลักสูตร (Evaluating a course) ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์เกี่ยวกับประสิทธิภาพของรายวิชา ซึ่งการประเมินหลักสูตรจะสามารถบอกได้ว่ารายวิชานี้มีความสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ

ในขณะที่ Brown, J.D. (1995) กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรทางภาษาโดยใช้วิธีการเชิงระบบ (Systematic Approach) ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) โดยมีขั้นตอนหลักอยู่ 3 ขั้นตอนได้แก่

- 1.1 การตัดสินใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาความต้องการจำเป็น
  - 1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 1.3 การนำข้อมูลไปใช้
2. เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (Goals and Objectives)
  3. การทดสอบ (Testing)
  4. สื่อการจัดการเรียนรู้ (Materials)
  5. การจัดการเรียนรู้ (Teaching and Learning)
  6. การประเมินหลักสูตร (Evaluation)

จากข้อมูลข้างต้น สามารถสรุปเป็นภาพประกอบของการออกแบบหลักสูตรโดยใช้วิธีการเชิงระบบ ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 6 การออกแบบหลักสูตรโดยใช้วิธีการเชิงระบบ

ที่มา: Brown, J. D. (2002). Overview of curriculum. In The elements of language curriculum: A systematic approach to program development (p. 20). essay, Heinle & Heinle.

การสังเคราะห์ขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

จากข้อมูลข้างต้นของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรสามารถสังเคราะห์ได้ดังตารางต่อไปนี

ตาราง 2 ผลการสังเคราะห์ขั้นตอนของรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร	ผู้เชี่ยวชาญ								
	ไพเตอร์	ทาบา	เชลอร์และอเล็กซานเดอร์	สกลเบค	สงัด อุทรานนท์	วิชัย วงษ์ใหญ่	ไพฑูรย์สินลาภรัตน์	แจ๊ค ซี ริชาร์ด	บราวน์
1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓
2. การตั้งวัตถุประสงค์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. การกำหนดเนื้อหาวิชาการ	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓
4. การออกแบบการจัดการเรียนรู้		✓	✓	✓				✓	
5. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้	✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. การประเมินผลหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓

จากข้อมูลในตารางที่แสดงข้างต้น สามารถสังเคราะห์ออกเป็นรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ได้ดังนี้

ตาราง 3 รายละเอียดขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร	รายละเอียด
1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน	<ol style="list-style-type: none"> วิเคราะห์ข้อมูลด้านความต้องการจำเป็นของเศรษฐกิจและสังคม วิเคราะห์ข้อมูลด้านความจำเป็นของผู้เรียน <ol style="list-style-type: none"> พื้นฐานของผู้เรียน ความต้องการของผู้เรียน
2. การตั้งวัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในทุกมิติและรอบด้าน ตั้งวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับความต้องการ โดย

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร	รายละเอียด
	หลักสูตรจะต้องให้ผู้เรียนสามารถบรรลุไปสู่วัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้
3. การกำหนดเนื้อหาวิชาการ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน อันได้แก่ ระดับความรู้ ความสามารถ อายุและช่วงวัย เป็นต้น 2. เนื้อหาวิชาการมีความสอดคล้องเหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ อายุและช่วงวัย เป็นต้น 3. เนื้อหาวิชาการต้องมีความต่อเนื่องและบูรณาการกับ สิ่งที่จะให้ผู้เรียนบรรลุถึง โดยดูความเหมาะสมสอดคล้อง กับศักยภาพของผู้เรียน บริบทแวดล้อม และวัตถุประสงค์ ของหลักสูตรที่ตั้งไว้
4. การออกแบบการจัดการเรียนรู้	วางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำหลักสูตรไปใช้ โดยครอบคลุมถึงจุดประสงค์ สำคัญ การจัดการเรียนรู้ สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมถึง การวัดประเมินผล เพื่อจะได้นำไปสู่การนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้
5. การจัดการเรียนรู้	เป็นขั้นตอนของการนำหลักสูตรไปใช้ โดยทำการจัดการ เรียนรู้อย่างหลากหลายให้ถูกต้องตามหลักวิชา โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีบทบาทในฐานะผู้เรียนรู้และมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้จะต้องจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรได้ตั้งไว้
6. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้	เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อ ตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถบรรลุไปสู่วัตถุประสงค์ที่ได้ ตั้งไว้หรือไม่ โดยใช้การประเมินผลที่หลากหลายตาม สภาพจริงของผู้เรียน ขั้นตอนนี้เป็นหนึ่งในขั้นตอนที่ สามารถตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรได้

ขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตร	รายละเอียด
7. การประเมินหลักสูตร	เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการพัฒนาหลักสูตร เพื่อตรวจสอบทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของหลักสูตร และตรวจสอบว่าหลักสูตรได้ดำเนินและบรรลุผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ ทั้งนี้การประเมินหลักสูตร ต้องมีการประเมินรอบด้านให้ครบทุกมิติโดยจะต้องมีการวางแผนการประเมินหลักสูตร การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการประเมินหลักสูตรที่ชัดเจนและเหมาะสม

จากตารางสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบของการพัฒนาหลักสูตรมีองค์ประกอบหลักอยู่ 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1) องค์ประกอบด้านการวางแผน ซึ่งประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การตั้งวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหาวิชาการ และ การออกแบบการจัดการเรียนรู้

2) องค์ประกอบด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบไปด้วย การจัดการเรียนรู้ และการวัดประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และองค์ประกอบสุดท้าย

3) องค์ประกอบด้านการประเมินหลักสูตร เป็นการประเมินหลักสูตรเพื่อดูภาพรวมว่าหลักสูตรที่ได้จัดทำขึ้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นอย่างไร

ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ความหมายของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

การสื่อสาร (Communication) เป็นกระบวนการส่งข่าวสารข้อมูลจากผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับข่าวสาร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้รับข่าวสารมีปฏิกิริยาตอบสนองกลับมา โดยคาดหวังให้เป็นไปตามที่ผู้ส่งต้องการ เป็นการที่บุคคลในสังคมมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันผ่านทางข้อมูลที่เป็นวจนภาษาและอวจนภาษา เช่น ข่าวสาร สัญลักษณ์ และเครื่องหมายต่างๆด้วย

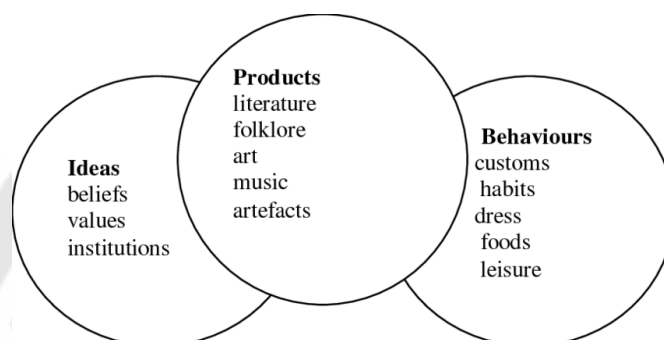
เบื้องต้นถ้ากล่าวถึงคำว่า วัฒนธรรม (Culture) นั้น มีความหมายที่หลากหลายและมีขอบเขตที่กว้าง อันได้แก่

1. วัฒนธรรม คือ ภาษาที่ผู้คนในประเทศเดียวกันมีร่วมกัน
2. วัฒนธรรม คือ มรดกที่ผู้คนได้รับมาจากบรรพบุรุษ
3. วัฒนธรรม คือ สิ่งที่คนในประเทศนั้นรู้สึกเป็นเจ้าของ

4. วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่ถูกรักษาไว้ให้คนรุ่นถัดไป

5. วัฒนธรรมรวมหมายถึงชุดประจำชาติและประเพณีต่างๆ

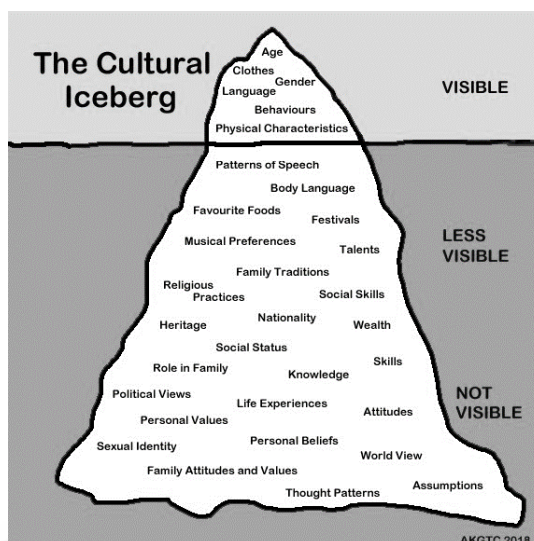
สำหรับ Brogger (1992) ได้กล่าวถึงความหมายของคำว่า วัฒนธรรมในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ไว้ว่า วัฒนธรรม หมายถึง ความคิดและคุณค่าที่มีร่วมกันของคนในสังคมนั้นๆ สำหรับ Tomalin (1993) ได้นำเสนอภาพประกอบที่แสดงถึงองค์ประกอบ 3 ด้านของวัฒนธรรม ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Products) ความคิด (Ideas) และพฤติกรรม (Behaviors) ไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 7 Tomalin and Stempleski's Element of Culture Venn diagram

ที่มา : Tomalin, B., & Stempleski, S. (1993). Cultural Awareness. Hong Kong: Oxford University Press. In Álvarez, J., & Bonilla, X. (2009). Addressing Culture in the EFL Classroom: A Dialogic Proposal.

ในขณะที่ Weaver (1986) ได้เสนอ Cultural Iceberg ซึ่งประกอบไปด้วย Big "C" และ small "c" culture ซึ่ง Big "C" รวมถึง ผลิตภัณฑ์ (Products) และพฤติกรรม (Behavior) ซึ่งเป็นวัฒนธรรมองค์รวม (Whole culture) ในขณะที่ small "c" คือ ความคิด (Ideas) ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 8 The Cultural Iceberg

ที่มา : R. Kent Weaver, (1986), The Politics of Blame Avoidance*, Journal of Public Policy, 6, (4), 371-398

สำหรับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communication) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ทรงธรรม อินทจักร (2550) ได้ให้ความหมายของการสื่อสารต่างวัฒนธรรม โดยพิจารณาในมุมมองย่อยออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม (cross-cultural communication) มุ่งเน้นไปที่การพิจารณาการมีปฏิสัมพันธ์ของผู้พูด 2 คนขึ้นไปที่ใช้ชีวิตในชุมชนภาษาต่างจากกลุ่มภาษาของตนเองและใช้ภาษาแม่ในการสื่อสาร และด้านที่ 2 การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (intercultural communication) ที่เน้นการพูดคุยกันระหว่างผู้พูดซึ่งเป็นสมาชิกจากต่างกลุ่มภาษากันสื่อสารกันโดยใช้ภาษากลาง เช่น ระหว่างเจ้าของภาษาหรือระหว่างผู้ที่ไม่ใช่เจ้าของภาษาด้วยกันเอง

Sun (2013) กล่าวโดยสรุปว่า การสื่อสารระหว่างประเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในโลกยุคโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้คนที่มาจากพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันมาพบเจอกัน จึงเป็นเรื่องธรรมดามากขึ้นที่คนที่มีความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมจะมีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านธุรกิจได้ง่ายกว่าผู้ที่ไม่มีความสามารถในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม

Deardorff (2008) ได้กล่าวถึงความหมายของความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมในสถานการณ์ระหว่างวัฒนธรรมบนพื้นฐานความรู้ทักษะและทัศนคติระหว่างวัฒนธรรม
2. ความสามารถในการเปลี่ยนกรอบอ้างอิงอย่างเหมาะสมและพัฒนาประยุกต์พฤติกรรมให้เข้ากับบริบททางวัฒนธรรม การประยุกต์การยึดหยุ่นต่อกรอบอ้างอิง
3. ความสามารถในการแนะนำแนวทางพฤติกรรมทางวัฒนธรรมและดึงดูดพฤติกรรมใหม่ๆ ในวัฒนธรรมอื่น ๆ เชื่อมโยงพฤติกรรมที่ไม่คล้ายกันของคนในสังคมของตน
4. ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของพฤติกรรมในสถานการณ์ระหว่างวัฒนธรรมที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้ทักษะและแรงจูงใจ
5. ความสามารถในการประสบความสำเร็จตามเป้าหมายจากการสร้างปฏิสัมพันธ์ในบริบทระหว่างวัฒนธรรม
6. ทักษะความสามารถระหว่างบุคคลในการฝึกฝนการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การรับส่งสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
7. การเปลี่ยนแปลงกระบวนการที่ก่อให้เกิดความเข้าใจในประชากรโลก ความคล่องแคล่วระหว่างวัฒนธรรม (พฤติกรรมที่แสดงออกจากทักษะการสื่อสาร) การตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม (การรับรู้เข้าใจในความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม) และความรู้สึกระหว่างวัฒนธรรม (มุ่งประเด็นที่อารมณ์ด้านบวกเกี่ยวกับความแตกต่างของวัฒนธรรม)

กล่าวโดยสรุปคือ การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กันของผู้พูดตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป อันจะต้องนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดความคล่องแคล่วระหว่างวัฒนธรรม (Cultural fluency) การตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรม (Cultural awareness) และความไวทางวัฒนธรรม (Cultural sensitivity)

แนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมนั้นอาศัยความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม เนื่องจากกฎการปฏิสัมพันธ์ของแต่ละสังคมมีทั้งความคล้ายคลึงกันหรือมีความแตกต่างกันไม่มากนัก และเมื่อคนที่มีความแตกต่างของกลุ่มภาษาและวัฒนธรรมมีความจำเป็นต้องสื่อสารกัน ก็ย่อมอาจจะก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในการสื่อสารไม่มากนัก ดังนั้นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างด้านวัฒนธรรมจะประสบความสำเร็จได้ จะต้องคำนึงถึงความเป็นกลาง (Neutrality) ไม่ประเมินค่าความแตกต่างในแง่ลบ (Negative evaluation) รวมทั้ง

การให้ความสำคัญของการเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) การแสดงความเคารพต่อผู้อื่น (Display of respect) และการรู้จักปรับตัว (Conformity) ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ (Koester, 1996)

แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวัฒนธรรม

สำหรับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะทางวัฒนธรรม ได้มีนักวิชาการให้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

Lister (1999) ได้จัดหมวดหมู่ของสมรรถนะทางวัฒนธรรมไว้ดังนี้

1. ความตระหนักทางวัฒนธรรม (Cultural awareness) คือ ความสามารถอธิบายถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อค่านิยมและความเชื่อได้

2. ความรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural knowledge) คือ การรู้ถึงความเหมือนและความแตกต่าง และความไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

3. ความเข้าใจในวัฒนธรรม (Cultural understanding) คือ การระลึกได้ถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมหลักเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันและปัญหาต่างๆที่กลุ่มคนเหล่านั้นต้องเผชิญ

4. ความไวต่อวัฒนธรรม (Cultural sensitivity) คือ การแสดงออกถึงความสนใจต่อค่านิยม การปฏิบัติตนภายใต้บริบทของวัฒนธรรมหนึ่งและกลายเป็นความตระหนักในวัฒนธรรมของตนเองและอิทธิพลของวัฒนธรรมนั้น

5. ความสามารถหรือสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม (Cultural competence) คือ การปฏิบัติตนต่อความคาดหวัง ความเชื่อของวัฒนธรรมในสังคม และความไม่เท่าเทียมกันของอำนาจความสัมพันธ์ในสังคม

ในขณะที่ Chiu (2006) กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะทางวัฒนธรรมได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความตระหนักทางวัฒนธรรม (Cultural awareness) ประกอบไปด้วย ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมภายนอกและวัฒนธรรมภายใน มีความหลากหลายด้านความหมายของวัฒนธรรม

2. ความรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural knowledge) ประกอบไปด้วย การใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมในบริบทที่เหมาะสมในการมีปฏิสัมพันธ์ต่างวัฒนธรรมและความยืดหยุ่นที่จะปรับเปลี่ยนโครงสร้างของวัฒนธรรม

3. ทักษะทางวัฒนธรรม (Cultural skill) เป็นการใช้ความรู้ทางวัฒนธรรมที่จะสร้างสรรค์หรือลดทอนการถือเอาวัฒนธรรมของตนเป็นใหญ่ซึ่งมีความสอดคล้องกับ Chang (2007) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของสมรรถนะทางวัฒนธรรม 5 องค์ประกอบ คือ

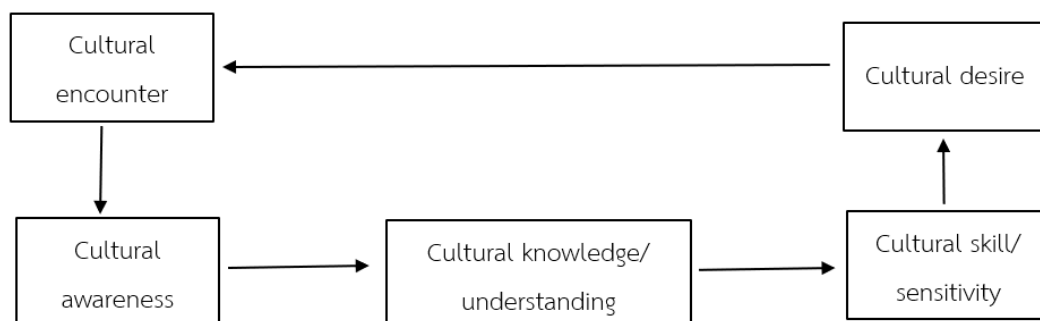
1. ความตระหนักรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural awareness) ประกอบด้วย ความเคารพ การชื่นชมยินดี ความอ่อนไหวต่อทัศนคติที่เอื้อประโยชน์ ได้แก่ ค่านิยม ความเชื่อ วิถีชีวิต การปฏิบัติตน และกลวิธีในการแก้ปัญหาของบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรม

2. ทักษะทางด้านวัฒนธรรม (Culture skill) เป็นความสามารถในการรวบรวมข้อมูลและสร้างความแม่นยำในการประเมินต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม

3. ความรู้ทางวัฒนธรรม (Culture knowledge) เป็นความเข้าใจค่านิยม มุมมองต่อโลก ขอบเขตของวัฒนธรรม และความต้องการของบุคคล

4. การเผชิญวัฒนธรรม (Culture encounter) ประกอบด้วย การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและความรู้ทางวัฒนธรรมที่จะช่วยส่งเสริมและช่วยทำการตัดสินใจ

5. ความปรารถนาทางวัฒนธรรม (Culture desire) โดยมีความสุขกับกิจกรรมที่พบเจอและมีการประสบความสำเร็จในความสามารถระหว่างวัฒนธรรม

ภาพประกอบ 9 กระบวนการของสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม

ที่มา : Chang, K. and Lu, L. (2007) Characteristics of Organizational Culture, Stressors and Wellbeing: The Case of Taiwanese Organizations. Journal of Management and Psychology, 22, 549-568.

ในขณะที่ ชูตินันท์ จันทรเสนานนท์ (2553) ได้อธิบายสมรรถนะทางวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

1. ความตระหนักทางวัฒนธรรม (Cultural Awareness) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่แสดงถึงการรับรู้ ความเข้าใจ การคิดได้ และการแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงความมุ่งมั่นและต้องการที่จะแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมอื่นที่ต่างไปจากวัฒนธรรมของตนเอง

1.1 การมองเห็นความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) หมายถึง การรับรู้และยอมรับความแตกต่างและความเหมือนของวัฒนธรรมต่าง ๆ

1.2 ความยืดหยุ่นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมอื่น (Being Flexibility and Recognition of the Value of other cultures) หมายถึง การยอมรับและปรับเปลี่ยนความคิดของตนให้สอดคล้องกับวัฒนธรรม.

1.3 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Being Considerate) หมายถึง การรู้จักเห็นอกเห็นใจในความทุกข์ยากของผู้อื่น.

2. ความรู้ความเข้าใจทางวัฒนธรรม (Cultural Knowledge) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของบุคคลเกี่ยวกับวัฒนธรรม มีความสามารถในการใช้ชีวิตเชิงวัฒนธรรม มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ เข้าใจคนอื่น เข้าใจชนชาติอื่น รวมทั้งสามารถเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ๆ

2.1 ความรู้ในวัฒนธรรมหลัก (Knowledge of Main Culture) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาประจำชาติ ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมอันพึงประสงค์ของสังคมไทย

2.2 ความรู้ในวัฒนธรรมสากล (Knowledge of Universal Culture) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาสากล ได้แก่ ภาษาอังกฤษ และความรู้เกี่ยวกับชนชาติอื่น ค่านิยมสากลและพฤติกรรมสากล

3. ทักษะทางวัฒนธรรม (Cultural Skill) หมายถึง ทักษะความสามารถในการใช้ชีวิตในวัฒนธรรมหลักของแต่ละสังคมอย่างมีความสุข ยอมรับและมีมุมมองที่จะเห็นสภาพแท้จริงของวัฒนธรรมอื่น มีความสามารถในการปรับตัว โดยการมองอย่างถ่องแท้ สามารถจัดการกับแรงปะทะทางวัฒนธรรมอย่างมีเหตุผล

3.1 ความไวทางวัฒนธรรม (Cultural Sensibility) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลได้อย่างรวดเร็วเมื่อเผชิญกับวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

3.2 ความเข้าใจตนเอง (Understand of Oneself) หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจความเป็นมาของตนเองบนความเชื่อพื้นฐานและเข้าใจรากฐานทางวัฒนธรรมของตนเอง.

3.3 ความเข้าใจผู้อื่น (Understand of Others) หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจความเป็นมาของบุคคลอื่นที่มาจากต่างวัฒนธรรม.

3.4 การมองโลกในภาพกว้าง (Being Visionary) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้เหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

3.5 ความสามารถในการปรับตัว (Being Adaptable) หมายถึง ความสามารถที่จะยอมรับและปรับเปลี่ยนความคิดของตนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมได้.

แนวคิดนี้อาศัยความรู้เรื่องของสมรรถนะทางวัฒนธรรม สามารถสังเคราะห์ที่ได้ดังตาราง ดังนี้

ตาราง 4 ผลการสังเคราะห์สมรรถนะทางวัฒนธรรม

หมวดหมู่สมรรถนะทางวัฒนธรรม	Lister (1999)	Chiu and Hong (2006)	Chang (2007)	ชุติพันธ์ (2553)
1. ความตระหนักทางวัฒนธรรม (Cultural awareness)	✓	✓	✓	✓
2. ความรู้ทางวัฒนธรรม (Cultural Knowledge)	✓	✓		✓
3. ความเข้าใจทางวัฒนธรรม (Cultural understanding)	✓		✓	✓
4. ความสามารถ/สมรรถนะทางวัฒนธรรม (Cultural competence)	✓			✓
5. ทักษะทางวัฒนธรรม (Cultural Skills)	✓	✓	✓	✓
6. การเผชิญวัฒนธรรม (Cultural encounter)			✓	✓
7. ความปรารถนาทางวัฒนธรรม (Cultural desire)			✓	
8. ความอ่อนไหวทางวัฒนธรรม (Cultural sensitivity)			✓	✓

จากตารางที่ 4 สามารถสรุปได้ว่า หมวดหมู่สมรรถนะทางวัฒนธรรมอาจจะแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ๆได้แก่ ด้านความรู้และความเข้าใจทางวัฒนธรรม ด้านความตระหนักทางวัฒนธรรม และด้านทักษะทางวัฒนธรรม

รูปแบบของสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

สำหรับรูปแบบของสมรรถนะของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม Byram (1997) ได้นำเสนอรูปแบบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เน้นองค์ประกอบทางด้านภาษาศาสตร์ และส่วนที่เน้นองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรม

องค์ประกอบทางด้านภาษาศาสตร์จะเน้นไปที่สมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communication competence) ประกอบไปด้วย 3 สมรรถนะหลัก ได้แก่

1. สมรรถนะทางภาษาศาสตร์ (Linguistics competence) เป็นความสามารถที่จะประยุกต์ใช้ความรู้หรือกฎเกณฑ์ของภาษาไปใช้ในการผลิตภาษาหรือตีความทั้งในภาษาพูดและภาษาเขียน

2. สมรรถนะทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistic competence) ภาษาจะเกิดขึ้นจากผู้สื่อสารไม่ว่าจะเป็นเจ้าของภาษาหรือไม่ก็ตาม

3. สมรรถนะทางวาทกรรม (Discourse competence) คือ ความสามารถในการใช้ค้นพบ และการต่อรอง โดยใช้ในการตีความจากบทสนทนาโดยที่มีจุดประสงค์บางอย่าง

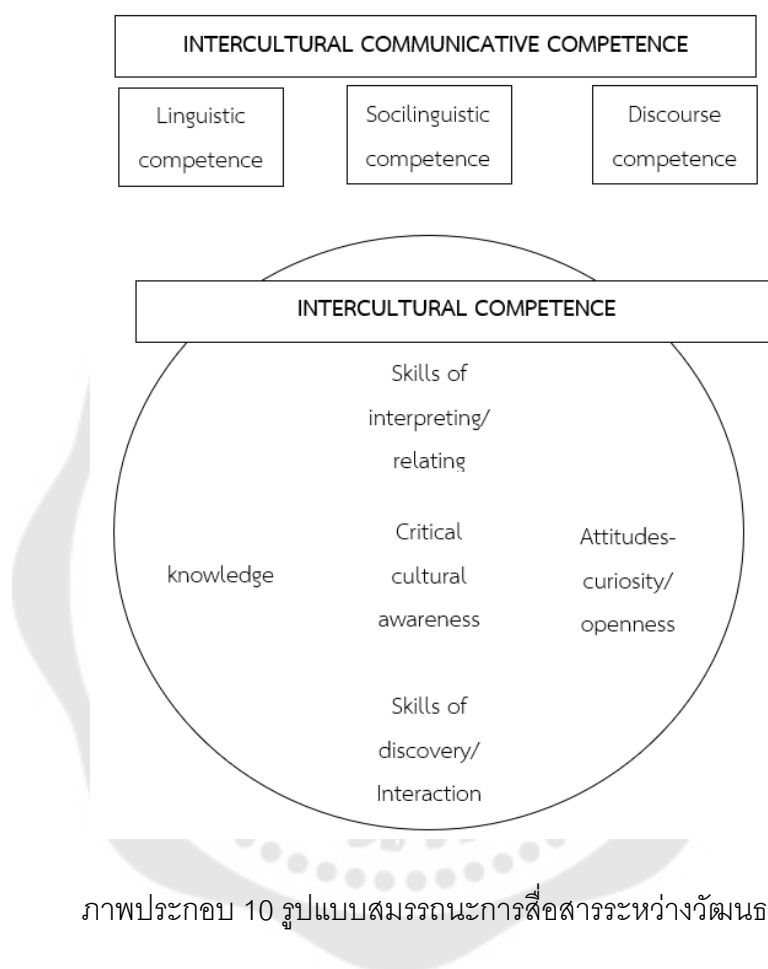
สำหรับองค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรมจะเน้นไปที่สมรรถนะระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural competence) ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ทศนคติของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural attitudes)
 2. ความรู้ (Knowledge) ของกลุ่มสังคมและสิ่งที่เกิดขึ้นและธรรมเนียมปฏิบัติ
 3. ทักษะการตีความและการบอกเล่า (Skills of interpreting and relating) มีความสามารถที่จะตีความเอกสารหรือเหตุการณ์จากต่างวัฒนธรรม หรืออธิบายหรือบอกเล่าสิ่งเหล่านั้นด้วยตัวเอง

4. ทักษะการค้นพบและการมีปฏิสัมพันธ์ (Skills of discovery and interaction) มีความสามารถที่จะได้รับความรู้ใหม่จากวัฒนธรรมนั้นๆ และสามารถที่จะจัดการใช้ความรู้ในการสื่อสารจริงได้

5. ความตระหนักทางวัฒนธรรมอย่างมีวิจารณญาณ (Critical cultural awareness) มีความสามารถที่จะประเมินค่าได้อย่างมีวิจารณญาณ

กล่าวโดยสรุปคือ รูปแบบของสมรรถนะของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วนหลักคือ องค์ประกอบด้านภาษาศาสตร์และองค์ประกอบด้านวัฒนธรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปเป็นภาพประกอบได้ดังต่อไปนี้

ภาพประกอบ 10 รูปแบบสมรรถนะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

ลักษณะของนักสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ดี

Jackson (2014: 22) ได้นำเสนอลักษณะของนักสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ดี โดยปรับเปลี่ยนมาจาก Chen & Starosta (1998) ไว้ดังนี้

1. คำนึงถึงความเสมอภาคของมนุษย์แม้ว่าจะมีความเชื่อหรือค่านิยมที่แตกต่างกัน
2. มีปฏิสัมพันธ์อย่างกระตือรือร้นกับผู้คนที่มาจากภูมิหลังที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนา เพศ ภาษา กายภาพ หรือความพิการ
3. มีการฟังอย่างตั้งใจและละเว้นจากการมีวิจารณ์ญาณในแง่ลบที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมของคนที่มีภูมิหลังของวัฒนธรรมและภาษาที่แตกต่างกัน

4. มีทักษะการถามคำถามและมีความอดทนเพื่อให้ได้มาซึ่งความหมายที่ชัดเจนของผู้ที่กำลังสนทนาด้วย

5. มีการตระหนักรู้ว่าความเข้าใจผิดพลาดสามารถเกิดขึ้นได้เนื่องมาจากความแตกต่างกันของภาษาและวัฒนธรรม

6. มีการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะทั้งทางวัจนภาษาและอวัจนภาษาเพื่อยืนยันว่าข้อความที่สื่อสารนั้นเป็นไปดังที่ผู้ส่งสารตั้งใจที่จะสื่อถึง

7. มีความพยายามที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับข้อปฏิบัติทางภาษาและวัฒนธรรมของผู้ที่มาจากภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

8. มีมุมมองที่จะเข้าใจบริบททางสถานการณ์และวัฒนธรรมว่าพฤติกรรมของคนเหล่านั้นมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่ต่างกัน

9. ให้ความสำคัญต่อความร่วมมือกันระหว่างวัฒนธรรมและมีการไกล่เกลี่ยหรือแก้ปัญหาที่ขัดแย้งกันได้อย่างสันติ

10. มีการตระหนักว่ามีความหลากหลายจากกลุ่มวัฒนธรรมที่หลากหลายและยอมรับว่าไม่มีใครที่จะเป็นตัวแทนของสังคมใดสังคมหนึ่งหรือวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง

11. ใส่ใจต่อทุกความคิดเห็นที่เกิดขึ้นจากการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างวัฒนธรรม

12. ปฏิบัติต่อคนที่มาจากต่างวัฒนธรรมด้วยความเคารพและให้เกียรติ

จากลักษณะข้างต้นจะเป็นแนวทางในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณธรรมต่อความแตกต่างทางวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นจริยธรรม ค่านิยม และความเป็นอยู่ โดยที่การตระหนักรู้ด้วยตนเอง ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และการยอมรับผู้อื่น จะเป็นการเพิ่มพูนศักยภาพของให้เป็นนักสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่ดี และสามารถเปลี่ยนแปลงโลกใบนี้ให้ดีขึ้น

การฝึกอบรมทางวัฒนธรรม

ในการฝึกอบรมทางด้านวัฒนธรรมนั้น เมตตา วิวัฒนานุกูล (2559) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบขั้นต้นที่ควรพิจารณาในการฝึกอบรมทางวัฒนธรรม โดยมีประเด็นต่างๆดังนี้

1. ขอบเขตที่ใช้ในการฝึกอบรม (Scope)

ขอบเขตที่ใช้ในการฝึกอบรมทางวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1.1 การเน้นวัฒนธรรมในภาพรวม โดยไม่มีเจาะจงวัฒนธรรมใดเฉพาะ (Cultural-general approach) โดยเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงค่านิยม ความเชื่อในภาพรวม โดยไม่เจาะจงประเทศ

1.2 การเน้นวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งโดยเฉพาะ (Cultural specific approach) โดยเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะวัฒนธรรมเฉพาะถิ่น ค่านิยมต่างๆ บุคลิกลักษณะนิสัยของคนในท้องถิ่นนั้นๆ โดยเฉพาะ

1.3 การเน้นวัฒนธรรมทั้งในภาพกว้าง และวัฒนธรรมเฉพาะ โดยให้ความรู้เกี่ยวกับค่านิยมร่วมกันของวัฒนธรรมนั้นๆ แต่ก็ให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความแตกต่างของวัฒนธรรมในท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่ง ซึ่งมีความแตกต่างจากภาพรวมของวัฒนธรรมนั้นๆ

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ขอบเขตของการฝึกอบรมทางวัฒนธรรมนั้นขึ้นอยู่กับผู้ที่นำไปใช้ต้องปรับประยุกต์และต้องเลือกให้เหมาะสมกับผู้เข้าอบรมไม่ว่าจะเป็นการเน้นวัฒนธรรมในภาพรวม การเน้นเฉพาะวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง หรือเป็นการบูรณาการทั้งวัฒนธรรมในภาพรวมและวัฒนธรรมเฉพาะของวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่ง

2. มิติหรือระดับของการฝึกอบรม (Domain)

สำหรับการฝึกอบรมทางวัฒนธรรม เมตตา วิวัฒนานุกูล (2559) ได้กล่าวว่า สามารถเน้นด้านใดด้านหนึ่ง ดังต่อไปนี้

2.1 ความรู้และความเข้าใจ (Cognitive) เช่น ให้ข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ รวมไปถึงการเรียนรู้ภาษา เป็นต้น

2.2 ด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective) เช่น การเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อตนเองและผู้อื่น การลดอคติทางชาติพันธุ์ เป็นต้น

2.3 ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (Behavioral) ให้สามารถทำได้ ปฏิบัติได้ถูกต้องเมื่อเข้าไปอยู่ในวัฒนธรรมใหม่ หรืออยู่ร่วมกับคนต่างวัฒนธรรม

จากมิติหรือระดับของการฝึกอบรมข้างต้น สามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นอย่างดีประกอบในการฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม เนื่องจากมีมิติที่ครอบคลุมทั้งทางด้านความรู้ เจตคติ และการลงมือปฏิบัติ

3. เนื้อหา (Content)

สำหรับเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมทางวัฒนธรรมนั้น (Downs, 1969 อ้างอิงใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) แบ่งเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมทางวัฒนธรรมออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

3.1 การฝึกแบบให้ความรู้ (Cognitive training) ได้แก่ การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การถาม-ตอบ และการอ่าน โดยให้ข้อมูลของวัฒนธรรมประเทศนั้นๆ

3.2 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior modification) ใช้วิธีการเดียวกับการฝึกแบบให้ความรู้ แต่เน้นบทบาทการให้รางวัลและการลงโทษในการเรียนรู้

3.3 การฝึกแบบทดลอง (Experiential training) ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เป็นต้น

3.4 การสร้างความตื่นตัวทางวัฒนธรรม (Cultural self-awareness) ได้แก่ การสร้างโอกาสให้พูดคุยกับคนแปลกหน้า เพื่อเป็นการสำรวจประสบการณ์ร่วมและความต่าง

3.5 การฝึกหาสาเหตุและอธิบายพฤติกรรม (Cultural assimilator) ได้แก่ การอ่านหรือวิเคราะห์กรณีศึกษาและเหตุการณ์ที่วิกฤติต่างๆ (Critical incidents) เพื่อเรียนรู้วิธีที่จะตัดสินใจหรือชี้แจงเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมอันเนื่องมาจากความแตกต่างด้านการรับรู้ และเรียนรู้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

ทั้งนี้จากเนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรมทางวัฒนธรรมข้างต้น ผู้วิจัยได้ปรับประยุกต์เพื่อนำมาเป็นขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลำดับถัดไป

นอกจากนั้น เมตตา วิวัฒนานุกูล (2559) ยังได้กล่าวถึง เนื้อหาการอบรมทางวัฒนธรรม สามารถแบ่งออกเป็น 4 หัวข้อใหญ่ ได้แก่

1. ภาษา
2. วัฒนธรรม (ประกอบด้วย วิถีชีวิต ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยม เป็นต้น)
3. การสื่อสาร โดยเฉพาะข้อห้าม (Taboo) และกฎเกณฑ์ในการสื่อสารภายในสังคม
4. การปรับตัวในชีวิตประจำวันและในการทำงาน

ในขณะที่ Muller-Jacquier (2000) อ้างอิงใน Bowe (2014) ได้นำเสนอหัวข้อที่สำคัญที่ใช้ในการฝึกอบรมทางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยมีหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1. ความหมายทางคำศัพท์และสังคม (Lexical and social meaning)

2. วัจนกรรม (Speech acts)
3. รูปแบบของการสนทนาและวาทกรรม (Conversational organization and conventions of discourse sequence)
4. คำต้องห้าม (Taboo subjects)
5. ความเหมือนและความต่างของวัฒนธรรมจากวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Cultural similarities and differences across several cultures)
6. ความแตกต่างกันของกลวิธีทางภาษา (Register differences)
7. การสื่อสารแบบกึ่งวัจนภาษา (Paraverbal communication)

จากหัวข้อการฝึกอบรมทางวัฒนธรรมข้างต้น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อนำไปพัฒนาทักษะทางภาษาและการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนได้

ทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

ความหมายของการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555 ได้ให้ความหมายของคำว่า การสื่อสาร หมายถึง วิธีการนำถ้อยคำ ข้อความ หรือหนังสือ เป็นต้น จากบุคคลหนึ่งหรือสถานที่หนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรืออีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งคำว่า การสื่อสาร ตรงกับภาษาอังกฤษคือคำว่า Communication โดยที่พจนานุกรม Longman ได้ให้ความหมายของคำว่า Communication ไว้ว่า The process by which people exchange information or express their thoughts and feelings เช่นเดียวกับพจนานุกรม Oxford ได้ให้ให้ความหมายว่า The activity or process of expressing ideas and feelings or of giving people information และพจนานุกรม Cambridge ก็ได้ให้ความหมายที่ใกล้เคียงกัน คือ Communication is also the exchange of information and the expression of feeling that can result in understanding.

จากความหมายข้างต้นที่ได้มาจากพจนานุกรมข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการสื่อสาร คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด จากบุคคลหนึ่งหรือสถานที่หนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรืออีกสถานที่หนึ่ง

ในขณะที่คำว่า สร้างสรรค์ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2555 ได้ให้ความหมายของคำว่า สร้างสรรค์ หมายถึง มีลักษณะริเริ่มในทางดี เช่น ความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะสร้างสรรค์ ซึ่งคำว่า สร้างสรรค์ ตรงกับภาษาอังกฤษคือคำว่า Creative โดยที่พจนานุกรม Longman ได้ให้ความหมายของคำว่า Creative ไว้ว่า Involving the use of imagination to produce new ideas or things ขณะเดียวกันพจนานุกรม Oxford ได้ให้ให้ความหมายว่า

Involving the use of skill and the imagination to produce something new or a work of art
และพจนานุกรม Cambridge ได้ให้ความหมายว่า Producing or using original and unusual
ideas

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าคำว่า สร้างสรรค์ คือ ที่มีลักษณะการใช้
จินตนาการหรือทักษะในการริเริ่มสิ่งใหม่ในทิศทางที่ดีและแปลกใหม่

กล่าวโดยสรุปความหมายของคำว่า การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ คือ กระบวนการ
แลกเปลี่ยนข้อมูล การแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งโดย
ใช้ทักษะที่มีการริเริ่มไปในทางที่ดีและแปลกใหม่

ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

ผู้วิจัยได้อ้างอิงและนำเสนอทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเชิง
สร้างสรรค์โดยอาศัยทฤษฎีและแนวคิดจากสาขาภาษาศาสตร์และสาขาการสื่อสาร ดังต่อไปนี้

แนวคิดเรื่องความสุภาพ (Politeness)

หลักความสุภาพของเลคอฟ (Lakoff's Politeness Principle)

Lakoff (1973) ได้เสนอหลักความสุภาพซึ่งประกอบด้วยกฎ 3 ประการ ดังนี้
กฎข้อที่ 1 การไม่บีบบังคับผู้ฟัง (Don't impose) โดยที่ผู้พูดจะต้องไม่
บีบบังคับให้ผู้ฟังกระทำการใดๆ โดยมีเจตนาเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของผู้พูด หากผู้พูดมี
ความจำเป็นที่ต้องทำสิ่งที่เป็นการรบกวนผู้ฟัง ผู้พูดอาจเลือกกระทำในสิ่งที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกได้ว่าสิ่ง
นั้นเป็นเรื่องที่ไม่ร้ายแรง ซึ่งผู้พูดอาจหลีกเลี่ยงการเลือกใช้คำพูดที่มีลักษณะตรงไปตรงมา

กฎข้อที่ 2 การให้ทางเลือกแก่ผู้ฟัง (Give option) ผู้พูดให้ทางเลือกแก่ผู้
ร่วมสนทนาที่จะกระทำในสิ่งที่พวกเขาปรารถนา เช่น การขอร้องโดยการเลือกใช้ประโยคคำถาม
จากการเลือกใช้ภาษาการให้ทางเลือกแก่ผู้ฟัง เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้พูดเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ใช้
ดุลยพินิจของตนเองว่าจะตอบรับหรือปฏิเสธการขอร้องนั้น ซึ่งลักษณะของความสุภาพตามกฎข้อ
ที่ 2 นี้พบได้จากสถานการณ์การสนทนาในชีวิตประจำวันทั่วไป

กฎข้อที่ 3 การทำให้ผู้ฟังรู้สึกดี (Make a feel good) ผู้พูดจะเลือกพูดใน
สิ่งที่ทำให้ผู้ฟังรู้สึกดีเท่านั้น โดยพยายามหลีกเลี่ยงการพูดที่อาจส่งผลทำให้ผู้ฟังเกิดความไม่พึง
พอใจ นอกจากนี้เลคอฟได้เสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเลือกใช้กฎข้อที่ 1 และกฎข้อที่ 3 โดยให้
ข้อสังเกตว่ากฎทั้ง 2 ข้อดังกล่าวจะไม่ปรากฏร่วมกัน แต่ทั้งนี้กฎทั้งข้อที่ 1 และ 2 สามารถใช้ร่วมกับ
กฎข้อที่ 2 ได้ โดยเลคอฟได้อธิบายว่า กฎข้อที่ 3 มีลักษณะเป็นการผูกมิตรกันระหว่างผู้ร่วม
สนทนา โดยผู้พูดนิยมเลือกใช้กฎข้อนี้เมื่อต้องการสร้างหรือแสดงความสนิทสนมกับผู้ฟังแต่สำหรับ

กฎข้อที่ 1 นั้นจะถูกละเลยใช้ในสถานการณ์ที่ค่อนข้างเป็นทางการ ด้วยเหตุที่กฎทั้ง 2 ข้อมีวัตถุประสงค์ในการเลือกใช้ต่างกันจึงทำให้กฎทั้ง 2 ข้อไม่สามารถปรากฏร่วมกันได้

จากหลักการความสุภาพของเลคอปเน้นย้ำถึงความสำคัญของการใช้ภาษาในการเคารพตัวตนของผู้อื่น กระตุ้นให้เกิดความรู้สึกทางบวก และลดความขัดแย้งในการสื่อสารที่อาจจะเกิดขึ้นได้

หลักการความสุภาพของลีช (Leech's Politeness Principle)

ในปี 1983 Leech (1983) ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องความสุภาพ ตามหลักความสุภาพของ Leech (Leech's Politeness Principle) เป็นหลักการใช้ภาษาที่มุ่งเน้นให้ผู้ฟังได้รับแต่สิ่งที่ดี คติหลักความสุภาพของ Leech มี 6 ประการ ได้แก่

1. หลักรู้ผ่อนหนักผ่อนเบา (Tact Maxim) คือ การทำให้ผู้ฟังเสียประโยชน์น้อยที่สุดและทำให้เขาได้ประโยชน์มากที่สุด
2. หลักความเอื้อเฟื้อ (Generosity maxim) คือ การลดสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตัวผู้พูดและเพิ่มประโยชน์ให้แก่ผู้ฟัง
3. หลักชื่นชมยินดี (Approbation maxim) คือ การดูถูกผู้ฟังให้น้อยที่สุดและยกย่องผู้ฟังให้มากที่สุด
4. หลักถ่อมตน (Modesty maxim) คือ การยกย่องตัวเองให้น้อยที่สุดและดูถูกตนเองให้มากที่สุด
5. หลักคล้อยตาม (Agreement maxim) คือ การเห็นตรงกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง และลดความขัดแย้งกัน
6. การเห็นอกเห็นใจกัน (Sympathy Maxim) คือ การลดความไม่ลงรอยกันและเพิ่มความเห็นใจกันมากขึ้น

จากหลักการความสุภาพของลีช เน้นย้ำถึงความสำคัญของการใช้ภาษาในการเสริมสร้างความสุภาพและการให้เกียรติกันในการสื่อสาร

กล่าวโดยสรุป จากหลักการของเรื่องความสุภาพข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่าการที่เราจะต้องสื่อสารกับผู้อื่นหรือผู้ที่เราต้องการสนทนาด้วยนั้น จะต้องคำนึงและพิจารณาถึงหลักการของความสุภาพเพื่อให้ผู้ที่สนทนาด้วยเกิดความพึงพอใจและลดความขัดแย้งจากการสนทนาที่อาจจะเกิดความไม่เข้าใจกันได้

แนวคิดเรื่องหน้า (Face)

แนวคิดเรื่องหน้า (Face) เป็นอีกหนึ่งมุมมองที่สำคัญของการศึกษาเรื่องความสุภาพ โดยที่นักภาษาศาสตร์ที่มีชื่อว่า บราวน์และเลวินสัน ได้ให้ความหมายของคำว่า “หน้า” ว่า

หมายถึง ภาพลักษณ์ทางสังคมของแต่ละบุคคล สำหรับทฤษฎีเรื่องของหน้าและความสุภาพของบราวน์และเลวินสัน ได้แบ่งแนวคิดออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ หน้าด้านบวก (Positive Face) หมายถึง ความปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นชื่นชมตนหรือปรารถนาให้ความต้องการของตนเป็นที่ยอมรับของสังคม ในขณะที่ส่วนที่ 2 คือ หน้าด้านลบ (Negative Face) คือ ความปรารถนาที่จะมีอิสระในการกระทำ ไม่ต้องการให้ใครมารบกวนหรือลดรอนสิทธิของตนเอง

ทั้งนี้ Brown (1987) พบว่า ระหว่างการสนทนา ผู้ร่วมสนทนาทุกฝ่ายก็ย่อมมีการรักษาหน้าของฝ่ายตรงข้าม และหวังให้ฝ่ายตรงข้ามรักษาหน้าของตนเช่นกัน นอกจากนี้เรื่องของหน้าแล้ว ยังมีวัจนกรรมต่างๆ ที่เป็นการกระทำที่คุกคามหน้า (Face-threatening acts หรือ FTAs) หมายถึง การกระทำที่อาจจะทำให้คู่สนทนาเสียหน้าได้ ด้วยเหตุนี้ผู้พูดจะพยายามลดความเสี่ยงที่จะคุกคามหน้าของผู้ฟัง แต่ในบางครั้งการพูดอย่างตรงไปตรงมาก็มีความจำเป็นอย่างยิ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ผู้พูดก็จะเพิ่มระดับความระมัดระวังการคุกคามหน้ามากขึ้น โดยที่บราวน์และเลวินสัน ได้นำเสนอกลวิธีแสดงวัจนกรรมที่ผู้พูดนำมาใช้ในการลดความเสี่ยงต่อการคุกคามหน้าของผู้ฟัง กล่าวคือ ถ้าผู้พูดเห็นว่าการคุกคามหน้า (Estimate of risk of face loss) ของผู้ฟังมีมาก (Greater) ผู้พูดก็อาจจะเลือกไม่แสดงวัจนกรรมใดใด (Don't do the FTA) หรือเลือกใช้กลวิธีลดความรุนแรงของความเสี่ยงในการคุกคามหน้า แต่ถ้าผู้พูดเห็นว่าความเสี่ยงในการคุกคามหน้าของผู้ฟังมีน้อย (Lesser) ผู้พูดอาจจะเลือกแสดงวัจนกรรม (Do the FTA) ซึ่งมีกลวิธี 5 ประการ ได้แก่

1. กลวิธีแบบตรงไปตรงมา (Bold on record) เป็นการสื่อสารอย่างชัดเจนและเป็นไปตามความจริง โดยไม่มีการตกแต่งคำพูด เป็นกลวิธีที่ใช้เมื่อวัจนกรรมนั้นเสี่ยงต่อการคุกคามหน้าน้อย

2. กลวิธีความสุภาพเชิงบวก (Positive politeness strategies) เป็นกลวิธีรักษาหน้าด้านบวกของผู้ฟังโดยใช้การตกแต่งคำพูด ตัวอย่างเช่น การแสดงว่าผู้พูดสนใจผู้ฟัง การหลีกเลี่ยงความไม่เห็นด้วย การเสนอหรือสัญญาว่าจะทำอะไร เป็นต้น

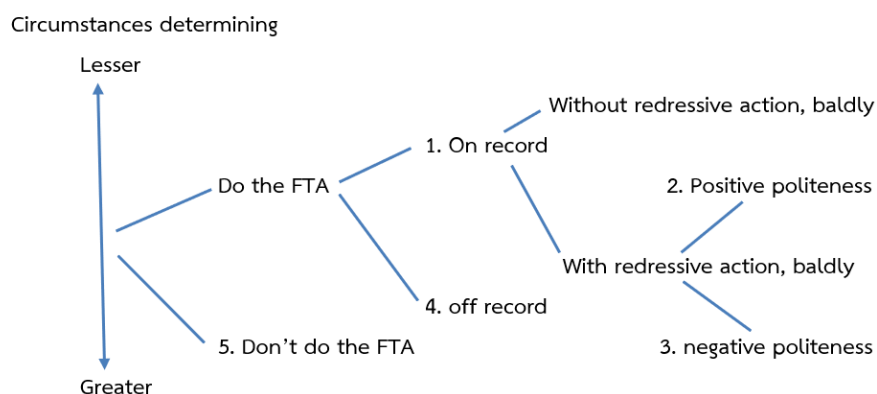
3. กลวิธีความสุภาพเชิงลบ (Negative politeness strategies) เป็นกลวิธีรักษาหน้าด้านลบของผู้ฟัง โดยการตกแต่งคำพูด เช่น การใช้รูปภาพแสดงการกลบเกลื่อน การใช้รูปแสดงการนับถือโดยผู้พูดต่อตัวและยกย่องผู้ฟัง เป็นต้น

4. กลวิธีแบบอ้อม (Off record) เป็นการหลีกเลี่ยงการกล่าวแบบตรงไปตรงมา แต่ใช้วิธีการกล่าวแบบอ้อม ซึ่งเป็นถ้อยคำที่สามารถตีความได้หลายแบบ เช่น การใช้อุปมา การประชดประชัน เป็นต้น

5. การไม่พูดหรือไม่ทำการคุกคามหน้า (Without FTA) เป็นกลวิธีที่ไม่พูดหรือไม่มีการกระทำใดใด เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำที่จะก่อให้เกิดการคุกคามหน้า เป็นการสื่อสารโดยไม่ใช้ถ้อยคำใดเลยนอกจากความนิ่งเงียบ ไม่ได้ตอบผู้พูดด้วยคำพูดใด ๆ เพราะการนิ่งเงียบ คือการแสดงความรู้สึกบางอย่างหนึ่งของการใช้ภาษา

จากแนวคิดเรื่องหน้า ทำให้สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ผู้ที่สื่อสารจะต้องช่างสังเกตพฤติกรรมของคู่สนทนาว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับใด หรือมีการแสดงอาการหรือสีหน้าที่รู้สึกอึดอัดหรือคับข้องใจ

จากกลวิธีข้างต้น สามารถสรุปเป็นภาพประกอบ ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 11 แผนภูมิแสดงทางเลือกของกลวิธีการแสดงวัจนกรรมที่ผู้พูดนำมาใช้ ในการลดความเสียดต่อการคุกคามหน้าของผู้ฟัง

หลักการสื่อสารอย่างสันติวิธี (Non-violent communication)

สำหรับหลักการสื่อสารอย่างสันติวิธี ดร.มาร์แชล โรเซนเบิร์ก (Dr. Marshall Rosenberg) เป็นผู้คิดค้นการสื่อสารอย่างสันติ หรือ (Non-violent communication: NVC) เป็นกระบวนการพูดและฟังที่ไม่กล่าวโทษหรือตัดสินผู้อื่น ยึดหลักการสื่อสารด้วยความเข้าอกเข้าใจผู้อื่น (empathy) เมื่อเป็นผู้พูดเราจะไม่พูดทำร้ายผู้อื่นทั้งทางตรงทางอ้อม เมื่อเป็นผู้ฟังเราจะเป็นผู้ฟังที่ดี ไม่ตัดสินผู้อื่นจากความคิดของตนเอง เป้าหมายของการสื่อสารอย่างสันติวิธี คือ การสร้างแรงบันดาลใจให้คนมีความเข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกัน รับรู้และเห็นค่าของความต้องการของทุกคน ก่อนนำไปสู่การค้นหาวិธีแก้ไขปัญหา

การสื่อสารอย่างสันติ นับว่าเป็นการสื่อสารที่เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ใช้คำพูดที่เป็นบวก พุดจาสุภาพ และไม่ใช้ภาษาที่ก่อให้เกิดความรุนแรง นอกจากนี้การสื่อสารอย่างสันติยังต้องสื่อสารความจริง ความเข้าใจของตนเองและสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจในเจตนาของเรา ทั้งนี้จะต้องไม่เปลี่ยนแปลงผู้อื่นหรือให้ผู้อื่นทำในสิ่งที่เราต้องการ เป้าหมายหลักของการสื่อสารอย่างสันติ คือ การเข้าใจตนเองและมีความเข้าใจอกเข้าใจต่อผู้อื่น (มูลนิธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป, 2562)

การสื่อสารอย่างสันตวิวิธี มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

Rosenberg (2003) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการสื่อสารอย่างสันตวิวิธีดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observations) โดยการสังเกตสถานการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ทั้งนี้สิ่งที่กำลังสังเกตนั้นส่งผลต่อวิถีชีวิตเราอย่างไร ผู้สังเกตต้องไม่ตัดสินหรือประเมินค่าใดใดจากเหตุการณ์นั้น

2. ความรู้สึกนึกคิด (Feelings) คือ การบอกความรู้สึกจากการสังเกตนั้นๆ เช่น ความเจ็บปวด ความหวาดกลัว ความสนุกสนาน หรือความวิตกกังวล

3. ความต้องการ (Needs) คือ การแสดงความต้องการในสิ่งที่เชื่อมโยงกับความรู้สึกนึกคิด และต้องใช้การสื่อสารอย่างสันตวิวิธีในการแสดงตัวตนอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา

4. การร้องขอ (Requests) เป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงความต้องการจากบุคคลอื่น ๆ เพื่อเพิ่มคุณค่าและพลังเชิงบวกแก่ชีวิต

ตาราง 5 ชั้นของการสื่อสารอย่างสันตวิวิธีของ Marshall

กระบวนการ 4 ชั้นตอนของการสื่อสารอย่างสันตวิวิธี

แสดงออกความคิดอย่างชัดเจนโดยปราศจากการตำหนิและการวิจารณ์	รับฟังอย่างเข้าใจโดยไม่ได้รับฟังคำตำหนิหรือคำวิจารณ์
--	--

1. การสังเกต (Observation)

สิ่งที่ฉันได้สังเกต (เห็น ฟัง จดจำ คิด โดยไม่มีการประเมินค่า) ว่ากระทบหรือไม่กระทบกับความเป็นอยู่ที่ดี	สิ่งที่ฉันได้สังเกต (เห็น ได้ยิน จดจำ คิด โดยไม่มีการประเมินค่า) ว่ากระทบหรือไม่กระทบกับความเป็นอยู่ที่ดี
--	---

ตัวอย่างเช่น “When I (see, hear)...”	ตัวอย่างเช่น “When you see/ hear...” (บางครั้งอาจจะไม่มีภาษาพูดเมื่อแสดงความ เข้าอกเข้าใจ)
<hr/>	
2. ความรู้สึกนึกคิด (Feelings)	
ฉันมีความรู้สึกอย่างไร (อารมณ์ ความรู้สึก มากกว่าความคิด) ที่สัมพันธ์กับสิ่งที่ฉัน สังเกตเห็น	คุณมีความรู้สึกอย่างไร (อารมณ์ ความรู้สึก มากกว่าความคิด) ที่สัมพันธ์กับสิ่งที่ฉัน สังเกตเห็น
ตัวอย่างเช่น “I feel...”	ตัวอย่างเช่น “You feel...”
<hr/>	
3. ความต้องการ (Needs)	
สิ่งที่ฉันต้องการหรือให้ความสำคัญ (มากกว่า ความชื่นชอบ หรือ การกระทำบางอย่างที่ เจาะจง) ส่งผลต่อความรู้สึกของฉัน	สิ่งที่คุณต้องการหรือให้ความสำคัญ (มากกว่า ความชื่นชอบ หรือ การกระทำบางอย่างที่ เจาะจง) ส่งผลต่อความรู้สึกของคุณ
ตัวอย่างเช่น “because I need/ value...” การร้องขออย่างชัดเจนที่เพิ่มคุณค่าชีวิต โดยปราศจากการเรียกร้อง	ตัวอย่างเช่น “because you need/ value...” การรับฟังอย่างเข้าอกเข้าใจที่เพิ่มคุณค่าชีวิต โดยปราศจากการฟุ้งซันเรียกร้องต่างๆ
<hr/>	
4. การร้องขอ (Requests)	
การกระทำที่เป็นรูปธรรมที่ฉันต้องการลงมือ กระทำ	การกระทำที่เป็นรูปธรรมที่คุณต้องการลงมือ กระทำ
ตัวอย่างเช่น “Would you willing to...?”	ตัวอย่างเช่น “Would you like...?” (บางครั้ง อาจจะไม่มีภาษาพูดเมื่อแสดงความเข้าอก เข้าใจ)

ทั้งนี้ Rosenberg (2003) ได้กล่าวว่าการสื่อสารอย่างสันติวิธีสามารถนำไป
ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด
2. ครอบครัว
3. โรงเรียน
4. องค์กรและสถาบัน
5. ความสัมพันธ์ในการบำบัดและการให้คำปรึกษา

6. การต่อช่องทางธุรกิจและการทูต

7. การโต้เถียงและข้อขัดแย้งที่จะเกิดขึ้น

ตาราง 6 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

องค์ประกอบของการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	เดคอฟ 1973	ดีช 1983	บราวน์ และเดวิน สัน 1978	มาร์แชล 2003
1. การไม่บีบบังคับผู้ฟัง	✓			
2. การให้ทางเลือกแก่ผู้ฟัง	✓			✓
- การร้องขอโดยใช้ประโยคคำถาม				
3. การทำให้ผู้ฟังรู้สึกดี				
- การรู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา				
- ความเอื้อเฟื้อ		✓		
- การชื่นชมยินดี	✓	✓		
- การถ่อมตน		✓		
- การเห็นอกเห็นใจ		✓		
- การรักษาน้ำด้านบวก		✓		
- การกล่าวแบบอ้อม			✓	
4. การกล่าวอย่างตรงไปตรงมา	✓		✓	
5. การรักษาน้ำด้านลบ			✓	
6. การแสดงความเจียม			✓	
7. ความเห็นอกเห็นใจ		✓		✓

จากตารางข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์นั้น คือ การสื่อสารที่ให้เกียรติกับคู่สนทนา โดยที่เปิดโอกาสให้คู่สนทนาได้มีทางเลือกในการสื่อสาร มีการสื่อสารที่สุภาพไม่บีบบังคับผู้ฟัง มีการทำให้คู่สนทนาารู้สึกดี และมีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจคู่สนทนา

จากการศึกษาทั้งทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์นั้น สามารถสรุปประเด็นร่วมกันของทั้งสองทักษะได้ว่า การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์มี

บทบาทที่สำคัญในการพัฒนาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างวัฒนธรรมแต่ละประเทศหรือกลุ่มคน การเคารพและการทำให้เห็นคุณค่าของกันและกันสามารถเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการสร้างสัมพันธภาพที่แข็งแกร่งระหว่างวัฒนธรรม เป็นตัวช่วยส่งเสริมให้การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้เกิดผลลัพธ์ต่างๆ เช่น ความเข้าใจอันดีระหว่างกันหรืออาจมีการเห็นต่างกันอย่างไม่เกิดข้อขัดแย้ง เกิดความร่วมมือระหว่างกันและสัมพันธภาพที่เข้มแข็ง หรือการส่งเสริมหรือนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร

สุเทพ อ่วมเจริญ (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการสอนวิชา “การพัฒนาหลักสูตร” สำหรับนักศึกษาบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของวิจัยเพื่อพัฒนาการสอนวิชา “การพัฒนาหลักสูตร” ระดับบัณฑิตศึกษา เปรียบเทียบผลการเรียนรู้วิชาการพัฒนาหลักสูตรก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน และเพื่อสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษา 7 ระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 30 คนที่กำลังศึกษาในสาขาหลักสูตรและการสอน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาหลักสูตร ในปีการศึกษา 2555 มีระยะเวลาในการวิจัยทั้งสิ้น 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยมีเครื่องมือวิจัย คือ แบบทดสอบผลการเรียนรู้ วิชา “การพัฒนาหลักสูตร” แบบสอบถามความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผลที่ได้การวิจัยพบว่า

1) ผลการศึกษาการพัฒนาการสอนวิชา “การพัฒนาหลักสูตร” ระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า กระบวนการการสอนที่พัฒนาขึ้นตามลำดับขั้นการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มีขั้นตอนการสอน 5 ขั้น ดังนี้

- 1) วิเคราะห์การเรียนรู้
- 2) การวางแผนการเรียนรู้
- 3) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้
- 4) การสรุปความรู้และการวิพากษ์ความรู้
- 5) การประเมินการเรียนรู้

2) ผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอน พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 3) นักศึกษามีความ

คิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกข้อ โดยลำดับแรกคือ บรรยากาศในการเรียนส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน รองลงมาเห็นด้วยกับส่งเสริมให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง และกิจกรรมมุ่งฝึกคิดวิเคราะห์ในสิ่งที่ได้เรียน ตามลำดับ

ภุริชญา เพ็ญพรหม (2559) ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น สำหรับการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับปัญหาและสภาพจริง และระยะที่ 2 การประเมินคุณภาพของหลักสูตรโดยนำไปทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใช้เวลาในการทดลอง 18 สัปดาห์ รวมเป็น 36 คาบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบวัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก แบบสอบปากเปล่า และแบบเติมคำ จำแนกเป็น 2 ตอน ได้แบบวัดความรู้ทางภาษาอังกฤษ และแบบวัดความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารในบริบทชีวิตจริง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ได้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรสำหรับรายวิชาเพิ่มเติม วิชาภาษาอังกฤษรอบรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ช่วงชั้นที่ 4 มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาษาอังกฤษ ความสามารถในการนำความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะไปใช้สื่อสารในสถานการณ์ชีวิตจริง ความใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน เกิดทักษะกระบวนการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง มีหลักการ 4 ประการ จากการวิจัยพบว่า การประเมินหลักสูตรก่อนนำไปใช้ เป็นการประเมินคุณภาพเอกสารหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผลการประเมินอยู่ในระดับดี การประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ ด้วยการประเมินการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ อีกทั้งกลุ่มทดลองมีคะแนนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินความก้าวหน้าการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างการทดลองและกลุ่มทดลองมีคะแนนความก้าวหน้าด้านความรู้ภาษาอังกฤษในภาพรวม ครั้งที่ 2 สูงกว่าครั้งที่ 1 ครั้งที่ 3 สูงกว่าครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3 สูงกว่าครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และการประเมินหลังการใช้หลักสูตร ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับดี

วิชชุดา ขำประถม (2565) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติด้วยการจัดการเรียนรู้อิงโครงงานในการฟัง และอ่านสำหรับนักเรียนระดับ

มัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติด้วยการจัดการเรียนรู้ในการฟังและอ่านสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อทดลองใช้หลักสูตร และเพื่อประเมินประสิทธิผลการใช้หลักสูตร กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 20 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ หลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติด้วยการจัดการเรียนรู้ในการฟังและอ่าน จำนวน 40 ชั่วโมง แบบทดสอบความสามารถในการฟังและอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติ แบบสอบถามการใช้เทคนิคการฟังและอ่านสำหรับทำแบบทดสอบ และแบบสอบถามความพึงพอใจ ผลการศึกษา พบว่า หลักสูตรฯ ประกอบด้วย 12 องค์ประกอบ 7 หน่วยการเรียนรู้ และมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก ความสามารถในการฟังและอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติของนักเรียน หลังใช้หลักสูตรแตกต่างกับก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการนำเทคนิคการฟังและการอ่านไปใช้ในการทำแบบทดสอบความสามารถในการฟังและอ่านภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรฯอยู่ในระดับมากที่สุด

Storey, C. W. (2007) ได้ ทำ การ คี ก ษา เรื่ อ ง Insights into Language Curriculum Development ซึ่งเป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรทางด้านภาษาอังกฤษ พบว่า กระบวนการพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัย 3 แห่งในประเทศญี่ปุ่น เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของชาวญี่ปุ่น มีองค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการจำเป็น 2) การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) การทดสอบ 4) การวางแผนของรายวิชา 5) การเลือกและพัฒนาเนื้อหา 6) การเลือกและพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ 7) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และ 8) การประเมินหลักสูตร

Vos (2013) ได้ ทำ การ คี ก ษา เรื่ อ ง Improving International Marketing Programs to Reflect Global Complexity and Risks: Curriculum Drivers and Constraints การศึกษาเรื่องนี้มุ่งเน้นไปที่การปรับปรุงหลักสูตรปริญญาโท สาขาการตลาดนานาชาติ จากมุมมองของชาวสหราชอาณาจักร การปรับปรุงหลักสูตรในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการทราบว่าหลักสูตรนั้นมีความเหมาะสมกับจุดประสงค์ที่ได้ตั้งไว้หรือไม่เพื่อพัฒนาผู้จัดการในอนาคตที่ทำงานภายใต้เงื่อนไขของความซับซ้อน ความไม่มั่นคง และภายใต้การเมืองการปกครองที่มีความแตกต่างจากบ้านเกิด คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความเป็นนานาชาติ ดังนั้นจึงต้องการสร้างหลักสูตรที่เป็นการบูรณาข้ามศาสตร์ (Cross-Disciplinary

Curriculum) ทั้งนี้ผู้ที่ทำการขับเคลื่อนหลักสูตร หลักการ และข้อจำกัดต่างๆของหลักสูตรจะถูกใช้ในวิเคราะห์ในการศึกษาในครั้งนี้ ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา คือ 30 สัปดาห์ โดยมีบทเรียนที่ใช้ในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจและการเมือง ซึ่งเป็นบทเรียนจำนวน 30 สัปดาห์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม

อดิษฐ์ ปิ่นเงิน (2559) ได้ศึกษาเรื่องความตระหนักเชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ของผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ พบว่า ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง หรือระดับประสบการณ์ภาษาอังกฤษสูงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการพัฒนาความตระหนักเชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ และทั้งความสามารถและประสบการณ์ทางภาษาอังกฤษเป็นสองปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความตระหนักเชิงอภิวัจนปฏิบัติศาสตร์ในหมู่ผู้เรียนภาษาอังกฤษ

กิตติวรรณ สีนันทนา (2562) ทำการศึกษาปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม โดยพบว่า ปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาและบุคลากรที่เข้าร่วมโครงการแลกเปลี่ยน ประกอบด้วยปัจจัย 4S คือ Study: การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้อื่น Space: การให้พื้นที่การแสดงออกสำหรับวัฒนธรรมอื่นและการยอมรับพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่แตกต่างจากตนเอง Strategy: การสร้างกลยุทธ์ในการทำงานร่วมกับผู้มาจากวัฒนธรรมอื่น และ Start: การเริ่มต้นลงมือปฏิบัติโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาจากวัฒนธรรมอื่น

พจนีย์ หนักทอง (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความแวดไวทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา โดยมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความแวดไวทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา และทำการศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้น ซึ่งนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 37 คน การวิจัยในครั้งนี้มีข้อค้นพบคือ การสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์เดิมของผู้เรียนทั้งทางด้านภาษาและวัฒนธรรมกับประสบการณ์ใหม่ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญของสิ่งที่เรียนรู้ ส่งเสริมการปฏิสัมพันธ์ในบริบทและสถานการณ์ที่มีความ

หลากหลาย ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนได้ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และมีโอกาสแลกเปลี่ยนมุมมองทางภาษาและวัฒนธรรม หลังได้รับประสบการณ์ จะช่วยให้ผู้เรียนสะท้อนคิดถึงความแตกต่าง อันจะก่อให้เกิดความแวดไวทางวัฒนธรรม ทั้งนี้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ขั้นสร้างความเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม
- 2) ขั้นเสนอประสบการณ์ใหม่
- 3) ขั้นสะท้อนคิดจากประสบการณ์
- 4) ขั้นเสริมหลักการ
- 5) ขั้นเปลี่ยนผ่านสู่สถานการณ์ใหม่

และพบว่านักเรียนมีความแวดไวทางวัฒนธรรมสูงขึ้นหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีเหตุผลสนับสนุนได้แก่

1) รูปแบบการเรียนการสอนส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนนักเรียนและบุคคลที่มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนฝึกฝนการใช้ภาษาทั้งในบริบทที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้เข้าใจการสื่อสารในแต่ละประเภท

2) รูปแบบการเรียนการสอนเน้นการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน โดยที่การใช้สื่อจริง เช่น คลิปวิดีโอ ภาพข่าว เพลง หรือภาพยนตร์ จะปรากฏเนื้อหาและภาพที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทางด้านสังคมและวัฒนธรรม อันจะก่อให้เกิดความแวดไวทางวัฒนธรรมขึ้นได้ และ

3) รูปแบบการเรียนการสอนเน้นการสร้างพื้นที่ปลอดภัยเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการแสดงออกทางวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดีและเป็นมิตร อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการคิดได้ดียิ่งขึ้น

Zhang, X. (2010) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Developing Students' Intercultural Communication Competencies in Western Etiquette Teaching โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวคิดในการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนในการสอนมารยาทตะวันตกในประเทศจีน โดยพบว่า วิธีการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมได้แก่ การสร้างความตระหนักของมารยาทตะวันตก การเรียนรู้ผ่านสื่อที่หลากหลาย การเข้าฟังการบรรยายจากวิทยากรชาวต่างชาติ และการพัฒนาทักษะการสื่อสารผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย

Sun (2013) ทำการศึกษาเรื่อง How to cultivate intercultural communication competence of non-English major students จากการศึกษาพบว่า นิสิตที่ไม่ใช่นิสิตวิชาเอกภาษาอังกฤษได้เรียนรู้ภาษาผ่านกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์มาในระยะเวลาหลายปี แต่นิสิตขาดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษและขาดความเข้าใจในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ความเข้าใจผิดของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมาจากความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม จุดประสงค์ของการศึกษา คือ ต้องการนำเสนอแนวคิดของสมรรถนะของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นไปที่การสอนภาษาต่างประเทศและการสร้างสมรรถนะในการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมของนิสิต ผู้วิจัยเน้นถึงความสัมพันธ์กันระหว่างภาษาและวัฒนธรรม รวมทั้งกล่าวถึงสถานการณ์ของการสอนภาษาต่างประเทศทั้งในอดีตและปัจจุบัน ผู้วิจัยได้อธิบายถึงการสร้างสมรรถนะของผู้เรียนที่ไม่ได้เรียนในวิชาเอกภาษาอังกฤษ และมีความพยายามที่จะช่วยให้ นิสิตสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์พิเศษต่างๆ

Jhaiyanuntana, A. and Nomnian, S. (2020) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Intercultural Communication Challenges and Strategies for the Thai Undergraduate Hotel Interns โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความท้าทายและกลยุทธ์การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักศึกษาฝึกงานสาขาการโรงแรมขณะที่กำลังฝึกงาน ณ โรงแรมในมหาวิทยาลัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม 5 ลำดับแรกของนักศึกษา ได้แก่ ความระแวดระวังทางวัฒนธรรม ทักษะการตีความ ทักษะในการค้นคว้าและการมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งงานวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีการเตรียมพร้อมให้นักศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องได้เรียนรู้ถึงทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมเพื่อเป็นให้นักศึกษาสามารถทำงานในสังคมพหุภาษาและพหุวัฒนธรรมได้

Jiang, B., Liu, L., Guo, Z.W. & Wang, Y. F. (2022) ได้ทำการวิจัยเรื่อง A Study of Intercultural Communicative Competence in ELT ได้ทำการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในการสอนภาษาอังกฤษ โดยพบว่า เป้าหมายของการสอนวัฒนธรรมในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบคือ ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ และ ด้านทักษะ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ทั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ถึงแม้ว่าการสอนทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับครูผู้สอน แต่การสอนวัฒนธรรมในภาษาอังกฤษนั้นจะต้องมี 3 องค์ประกอบหลักที่ขาดไม่ได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

จุฑารัตน์ บันดาลสิน และคณะ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สำหรับการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรและศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ด้วยวิธีวิจัยและพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อศึกษานำร่อง และ
4. การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร

จากการวิจัยสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ เป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ด้วยนวัตกรรมการเรียนรู้ดิจิทัล

2. ผลการประเมินประสิทธิผลหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยการทดลองใช้หลักสูตรพบว่า

- 2.1 ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ทุกด้านผ่านเกณฑ์ระดับดี มีคะแนนมากกว่าร้อยละ 70

- 2.2 ผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถความสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์หลังใช้สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิพรรณ จารุทวิ (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยคือ เพื่อศึกษาระดับการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 360 คน ทั้งนี้งานวิจัยได้ให้แบ่งการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การสื่อสารด้วยภาษาที่สร้างสรรค์ การสื่อสารด้วยความรักและมิตรภาพ การสื่อสารเพื่อสังคม และการสื่อสารอย่างมีจริยธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย โดยมีแบบวัดการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล งานวิจัยนี้พบว่า จากการวิเคราะห์

ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าเฉลี่ยพบว่า ตัวแปรการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง โดยเมื่อแยกแต่ละด้านเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการสื่อสารด้วยความรักและมิตรภาพ ด้านการสื่อสารอย่างมีจริยธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย ด้านการสื่อสารด้วยภาษาที่สร้างสรรค์ และด้านการสื่อสารเพื่อสังคม

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น โดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มี 4 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 (R1) การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิจัยระยะที่ 2 (D1) การจัดทำรายละเอียดฉบับร่างของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิจัยระยะที่ 3 (R2) การทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การวิจัยระยะที่ 4 (D2) การประเมินประสิทธิผลและการปรับปรุงหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตาราง 7 ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขั้นตอน	วิธีการ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เป้าหมาย/ผลลัพธ์
การวิจัยระยะที่ 1 (R1) การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	ศึกษาสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	วิเคราะห์ข้อมูลจากงานวิจัย บทความ วิจัย บทความ วิชาการที่เกี่ยวข้องหาค่าความถี่และร้อยละความต้องการของนักเรียนที่มีต่อการจัดเนื้อหาในรายวิชา	สรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ความต้องการของนักเรียนที่มีต่อการจัดเนื้อหาในรายวิชา
	ศึกษารายละเอียดและเป้าหมายของรายวิชาเพิ่มเติมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง	ผลการเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มเติม
	ศึกษาองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา	วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา
	ศึกษาองค์ประกอบของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

ขั้นตอน	วิธีการ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เป้าหมาย/ผลลัพธ์
การวิจัยระยะที่ 2 (D1) การจัดทำรายละเอียดฉบับร่างของหลักสูตร	จัดทำร่างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ในการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตร และให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง	คำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้องและ วิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	ร่างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ในการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ แบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตร รายวิชาภาษาอังกฤษ เพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
	นำร่างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ในการประเมิน ทักษะการสื่อสาร ระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิง	หาค่าดัชนีความ สอดคล้องของแบบ ประเมินผลก่อนเรียน และหลังเรียนที่ใช้ใน การประเมินทักษะ การสื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมและการ สื่อสารเชิงสร้างสรรค์	

ขั้นตอน	วิธีการ	การวิเคราะห์ข้อมูล	เป้าหมาย/ผลลัพธ์
	สร้างสรรค์ และแบบ วัดความพึงพอใจต่อ หลักสูตรไปใช้ทดลอง	และแบบประเมิน ความพึงพอใจที่มีต่อ หลักสูตร	
การวิจัยระยะที่ 3 (R2) การทดลองใช้ หลักสูตร	นำหลักสูตรไปทดลอง ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยประเมินทักษะ การสื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมและทักษะ การสื่อสารเชิง สร้างสรรค์ก่อนและ หลังเรียน และความ พึงพอใจที่มีต่อ หลักสูตร	คำนวณเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยคะแนนของ ทักษะการสื่อสาร ระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิง สร้างสรรค์แต่ละด้าน ด้วยค่าสถิติ t คำนวณ ค่าเฉลี่ย ความพึงพอใจที่มีต่อ หลักสูตร	ทดลองใช้หลักสูตร กับกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลคะแนนของการ ประเมินทักษะการ สื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมและการ สื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ค่าเฉลี่ยความพึง พอใจที่มีต่อหลักสูตร
การวิจัยระยะที่ 4 (D2) การประเมิน ประสิทธิผลของ หลักสูตรและการ ปรับปรุงหลักสูตร	นำคะแนนที่ได้จาก การวิจัยระยะที่ 3 ไป เปรียบเทียบกับ เกณฑ์ประสิทธิผล ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ และดำเนินการแก้ไข หลักสูตร	วิเคราะห์เนื้อหา	หลักสูตรรายวิชา ภาษาอังกฤษเพิ่มพูน ประสบการณ์ที่ ส่งเสริมทักษะการ สื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมและการ สื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาตอน ปลายฉบับสมบูรณ์

การวิจัยระยะที่ 1 (R1) การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

การดำเนินการในระยะที่ 1 เป็นระยะที่ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จะใช้ในการพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาหลักสูตรทางภาษาเพื่อหาองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ศึกษารายละเอียดและผลการเรียนรู้ของรายวิชาเพิ่มเติม และศึกษาประเด็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านหลักสูตรและการสอนภาษารวมทั้งด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเกณฑ์การพิจารณาผู้เชี่ยวชาญได้แก่ เป็นผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือระดับมหาวิทยาลัยที่มีประสบการณ์การสอนภาษาอังกฤษและวัฒนธรรมตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป โดยผู้วิจัยเชิญเพื่อให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในระยะที่ 1 คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาความเหมาะสมขององค์ประกอบเกี่ยวกับหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีรายละเอียดในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดองค์ประกอบและองค์ประกอบย่อยในแบบสอบถามความคิดเห็น

2. จัดทำร่างแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

3. จัดทำร่างแบบสอบถามความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

4. นำร่างแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาคำถามความถูกต้องและครอบคลุม

5. นำร่างแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในลำดับถัดไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อผู้เชี่ยวชาญและนำแบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาความเหมาะสมขององค์ประกอบของหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ให้กับผู้เชี่ยวชาญพิจารณา

2. สัมภาษณ์ความต้องการจำเป็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้การสำรวจความต้องการจำเป็นของนักเรียนได้ใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง Yamane จากจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 505 คนที่เรียนในแผนการเรียนภาษา - ภาษา เมื่อคำนวณจากสูตรจะได้ 223 คน เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจความต้องการจำเป็น

3. รวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์เนื้อความและสรุปเป็นประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรในลำดับถัดไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มาวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยายด้วยการนับความถี่และหาค่าร้อยละ

2. เติงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิจัยระยะที่ 2 (D1) การจัดทำรายละเอียดของร่างหลักสูตร

เป็นระยะที่ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาร่างหลักสูตร เอกสารประกอบหลักสูตร (แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนในการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร) และประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของร่างหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่าง

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยอาศัยเกณฑ์การพิจารณาได้แก่ เป็นอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนภาษา การวัดและประเมินผลทางภาษา หรือ การสอนวิชาทางภาษาและวัฒนธรรม เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 10 ปี โดยผู้วิจัยเชิญมาเพื่อประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของร่างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนในการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

กลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 35 คนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 โดยผ่านการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งนี้ นักเรียนกลุ่มนี้มีคุณสมบัติที่คล้ายคลึงกับนักเรียนที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง กล่าวคือ นักเรียนเรียนอยู่ในแผนการเรียน ภาษา - ภาษา และมีผลการสอบวัดระดับทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B2 ขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการทดลองในระยะที่ 2 ได้แก่

1. ร่างหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและแผนการจัดการเรียนรู้
2. แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ในการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
3. แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

4. แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และแบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในระยะที่ 2 ได้แก่

1. ร่างหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและแผนการจัดการเรียนรู้
2. แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ในการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
3. แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร
4. แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร และแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และแบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

รายละเอียดการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. ร่างหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและแผนการจัดการเรียนรู้

1.1 ร่างหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามภาพประกอบ 12 โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1.1.1 ด้านความเป็นมาของหลักสูตร โดยศึกษาจากสภาพปัญหาทางด้านการสื่อสารที่เกิดขึ้นในสังคมไทย จากข้อมูลที่มีการสรุปไว้จากรายงานวิจัย บทความวิชาการ และข่าว จากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียนจาก

เอกสารรายงานประจำปี พ.ศ. 2565 ของโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จากการสังเกตและสัมภาษณ์นักเรียนโดยตรง

1.1.2 ด้านหลักการของหลักสูตร โดยคำนึงจากประเด็นปัญหาต่างๆที่ระบุในความเป็นมาของหลักสูตรทั้งเป้าหมายที่ต้องการให้เกิดหลังจากใช้หลักสูตร และแนวทางที่นำมาประกอบการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร

1.1.3 จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยนำประเด็นที่กล่าวถึงในความเป็นมาของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ แล้วนำมากำหนดเป็นเป็นจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.1.4 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร พิจารณาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และกำหนดเป็นโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรให้มีความสัมพันธ์กันกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1.1.5 หน่วยการเรียนรู้ พิจารณาจากโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร โดยมีการกำหนดสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับองค์ประกอบของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

1.1.6 แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ นำมาสู่ขั้นตอนการสอน วิธีการสอน การจัดกิจกรรมระหว่างการเรียนรู้ ใบงาน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

1.1.7 สื่อการจัดการเรียนรู้ พิจารณาจากความสอดคล้องกับแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.1.8 การวัดและประเมินผล พิจารณาจากจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการส่งเสริมให้เกิดทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ จึงกำหนดให้มีการวัดและประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ก่อนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร โดยระหว่างการใช้หลักสูตรจะมีการสังเกตจากการทำกิจกรรม การตอบคำถาม และการสังเกตพฤติกรรม รวมไปถึงกำหนดให้มีการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรหลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

1.2 สังเคราะห์สาระสำคัญของแนวคิดของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์มาทำการ

พัฒนาร่างหลักสูตรโดยผู้วิจัยนำทักษะมาเป็นชื่อหน่วยการเรียนรู้ และยังสอดแทรกทักษะทั้งสองในทุกหน่วยการเรียนรู้

1.3 นำร่างหลักสูตรมาจัดทำเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยหัวข้อสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ใบบงาน/ใบกิจกรรม แบบประเมินประจำหน่วยการเรียนรู้

1.4 นำร่างหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

1.5 หลังจากปรับแก้ไข แล้วนำผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.80 – 1.00 ทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าร่างหลักสูตรนำมาใช้ในการทดลองได้

โดยสรุปเป็นแผนภาพได้ดังนี้

ภาพประกอบ 12 การร่างหลักสูตร

2. แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนที่ใช้ประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ มีรายละเอียดของคะแนนในแต่ละแบบวัด ตามตาราง 8 ซึ่งแบ่งออกเป็น แบบประเมินทักษะตามองค์ประกอบ 3 ด้านของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ดังต่อไปนี้

2.1 แบบประเมินผลความรู้และความเข้าใจในทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

2.2 แบบประเมินผลด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

2.3 แบบประเมินผลด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

ตาราง 8 คะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

การประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	จำนวนข้อ	คะแนน
ด้านความรู้และความเข้าใจ	40	40
ด้านอารมณ์และความรู้สึก	30	30
ด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ	30	30

โดยที่เกณฑ์การแปลความหมายของการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์แต่ละด้าน เป็นดังนี้

มากกว่าร้อยละ 80 หมายถึง มีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในระดับ ดีมาก

ร้อยละ 61 – 80 หมายถึง มีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในระดับ ดี

ร้อยละ 41 – 60 หมายถึง มีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในระดับ ปานกลาง

ร้อยละ 21 – 40 หมายถึง มีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในระดับ พอใช้

ร้อยละ 0 – 20 หมายถึง มีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในระดับ น้อย

2.1 แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้านความรู้และความเข้าใจของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

2.1.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการสร้างแบบประเมินผลความรู้แบบอัตนัย

2.1.2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้านความรู้และความเข้าใจของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เป็นแบบอัตนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ โดยมีคำถามที่ครอบคลุมองค์ประกอบย่อยของความรู้และความเข้าใจของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับเหตุผลที่สร้างแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้านความรู้และความเข้าใจมีสัดส่วนมากกว่าด้านอื่น เนื่องจากผู้วิจัยต้องการทราบถึงด้านความรู้และความเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการนำไปประยุกต์ในด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ ในลำดับถัดไป

2.1.3 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน

2.1.4 นำแบบวัดความรู้ที่พัฒนาไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.1.5 หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องอีกครั้งหนึ่งแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2.2 แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

2.2.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการสร้างแบบประเมินผลด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

2.2.2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินผลด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 30 ข้อ

2.2.3 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ตามตาราง 9

2.2.4 นำแบบประเมินผลด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา

พิจารณาความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.2.5 หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องโดยใช้ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2.3 แบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนในการประเมินด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

2.3.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการสร้างแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

2.3.2 ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับจำนวน 30 ข้อ

2.3.3 ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ตามตาราง 9

2.3.4 นำแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนในการประเมินด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่พัฒนาไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.3.5 หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้อง โดยใช้ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 นำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

ตาราง 9 เกณฑ์การให้คะแนนคำตอบของแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนในการประเมินด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนในการประเมินด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

คะแนนสำหรับข้อความเชิงบวก	คำตอบ	คะแนนสำหรับข้อความเชิงลบ
1	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	0
1	เห็นด้วย	0
0	ไม่แน่ใจ	1
0	ไม่เห็นด้วย	1
0	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

3. แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรดังนี้

3.1 ศึกษาหลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดประเด็นคำถามในแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

3.2 ศึกษาการสร้างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

3.3 นำแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษาแล้วปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.4 หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้อง จากผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าระหว่าง 0.80 – 1.00 แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

4. แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบประเมินผลก่อนเรียนและหลังเรียนในการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และแบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

4.1 ศึกษารายละเอียดขององค์ประกอบของหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้แล้วกำหนดเป็นประเด็นที่นำไปสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของ

องค์ประกอบของหลักสูตร และแบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้

4.2 ศึกษารายละเอียดของแบบประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ แล้วกำหนดเป็นประเด็นที่นำไปสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

4.3 ศึกษารายละเอียดของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร แล้วกำหนดเป็นประเด็นที่นำไปสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร

4.4 นำแบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องขององค์ประกอบของหลักสูตร แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ แบบประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4.5 นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพแล้วทำการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำร่างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตร ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง และนำคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รวมทั้งรวบรวมข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

2. ปรับปรุงและแก้ไขร่างหลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรให้ถูกต้องตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3. นำร่างหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

4. ใช้แบบประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูว่านักเรียนมีความเข้าใจในข้อคำถามหรือมีประเด็นใดที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือไม่ และหาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก

5. ใช้แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

R หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยระดับคะแนนที่ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินมี 3 ระดับคือ

มีความเห็นว่าสอดคล้อง ให้คะแนนเป็น +1

มีความเห็นว่าไม่แน่ใจ ให้คะแนนเป็น 0

มีความเห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนนเป็น -1

ซึ่งค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่มีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไปจะถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

2. หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ

โดยถ้าค่าความยากของข้อสอบมีค่าระหว่าง 0.20-0.80 จะถือว่าข้อสอบข้อนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้ โดยหากข้อใดที่มีค่าสถิติไม่เป็นไปตามค่าความยากของข้อสอบจะต้องมีการปรับแก้ตัวเล็อกหรือปรับคำถามให้มีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน

3. หาค่าอำนาจจำแนก

ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบมีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จะถือว่าข้อสอบข้อนั้นอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ได้

การวิจัยระยะที่ 3 (R2) การวิจัยเพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรฉบับร่าง

เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยนำร่างหลักสูตรที่ผ่านการพัฒนาจากระยะที่ 2 ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง และประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และ

ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรด้วยแบบวัดที่สร้างขึ้นในระะยะที่ 2 รวมถึงเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากบันทึกการเรียนรู้และการสอบถามนักเรียนโดยใช้คำถามปลายเปิด โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษา-ภาษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ 1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 36 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ทั้งนี้ นักเรียนที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะร่วมกันกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างคือ เป็นนักเรียนในแผนการเรียนภาษา – ภาษา และมีผลสอบวัดระดับทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B2 ขึ้นไปเช่นเดียวกัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ร่างหลักสูตรที่ผ่านการพัฒนามาจากระยะที่ 2 เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งคือ หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อันประกอบไปด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1-4 และเอกสารประกอบการเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ออกแบบแผนการทดลองเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

การออกแบบแผนการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้แบบแผนการวิจัยแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว มีการวัดก่อนการทดลอง 1 ครั้ง และหลังการทดลอง 1 ครั้ง (The One-Group Pretest-Posttest Design) ตามแบบแผนการทดลองดังนี้

O ₁ ----- X ----- O ₂

O₁ หมายถึง การวัดผลก่อนการใช้หลักสูตร

X หมายถึง การทดลองใช้หลักสูตร

O₂ หมายถึง การวัดผลหลังการใช้หลักสูตร

การนำหลักสูตรไปทดลองใช้

1. การดำเนินการก่อนการทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยแจ้งความเป็นมาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร จากนั้นดำเนินการทดสอบผู้เรียนก่อนการทดลองเพื่อดูระดับความรู้ของนักเรียนก่อนใช้หลักสูตร

2. การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยทดลองใช้หลักสูตรโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนกลุ่มตัวอย่าง ตามหลักสูตรที่แบ่งหน่วยการเรียนรู้เป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 When East Meets West จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 Verbal and Non-Verbal Communication จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 Business Across Cultures จำนวน 4 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 Diversity, Civic Engagement and Global Citizenship จำนวน 4 ชั่วโมง

3. การดำเนินการหลังการทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร

4. ผู้วิจัยทำการประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเรียนตามหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

5. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นักเรียนและบันทึกการเรียนรู้หลังการใช้หลักสูตร

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากแบบประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองเข้าร่วมการจัดการ

เรียนรู้ตามหลักสูตรของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีเกณฑ์การพิจารณาประสิทธิผลของหลักสูตร คือ หลัง การทดลองเข้าร่วมหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยทักษะการสื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 80 คะแนนอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้สถิติทดสอบค่าที แบบ 1 กลุ่มตัวอย่างเทียบกับเกณฑ์

2. การวิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยคะแนนความพึงพอใจเป็นดังนี้

4.51 - 5.00 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง นักเรียนมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากบันทึกการเรียนรู้ทำแผนการจัดการ เรียนรู้การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยระยะที่ 4 (D2) การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร ฉบับสมบูรณ์

เป็นระยะที่ผู้วิจัยดำเนินการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร และนำผลการประเมินมา พิจารณาปรับปรุงหลักสูตรทั้งโครงสร้างหลักสูตรและองค์ประกอบของหลักสูตรให้มีความ เหมาะสมในการนำไปใช้ในการจัดการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูน ประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ต่อไป โดยขั้นตอนของการประเมินประสิทธิผลและปรับปรุงหลักสูตรมีดังนี้

1. ผู้วิจัยนำผลการเปรียบเทียบคะแนนการประเมินผลทักษะการสื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ จากระยะที่ 3 มาเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิผลที่ตั้งไว้ หากผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าหลักสูตรมีประสิทธิผล

2. ผู้วิจัยนำความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรจากระยะที่ 3 มาเทียบกับเกณฑ์ประสิทธิผลที่ตั้งไว้ หากผลเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงว่าหลักสูตรมี ประสิทธิผล

3. ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรหากมีประเด็นที่ทำให้ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามเกณฑ์
ประสิทธิผล เพื่อให้เป็นหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาออกเป็น 4 ตอน ตามระยะของการพัฒนาหลักสูตร 4 ระยะ โดยที่ระยะที่ 1 และ 2 ตรงกับความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 คือ เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระยะที่ 3 และ 4 ตรงกับความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 คือ เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 2 ผลการจัดทำรายละเอียดร่างหลักสูตร

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ตอนที่ 4 ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าประกอบที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

1.1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยที่ผู้วิจัยดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนในประเด็นความต้องการที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ ตามตาราง 10

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของความเห็นของนักเรียนในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

ความเห็นของนักเรียนในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	จำนวน	ร้อยละ
มีความจำเป็น	157	70.40
ไม่มีความจำเป็น	32	14.35
ไม่ออกความคิดเห็น	34	15.25
รวม	223	100

จากตาราง 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรจำนวน 223 คน จากกลุ่มโดยใช้สูตรของ Yamane จากจำนวนทั้งสิ้น 505 คน มีนักเรียนที่มีความเห็นว่ามีค่าจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 70.40 รองลงมาคือ มีนักเรียนที่ไม่ออกความคิดเห็นจำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 15.25 และ ไม่มีความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 14.35 ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

หลังจากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนเลือกหัวข้อหลัก (Main theme) ที่นักเรียนต้องการเรียนรู้เพื่อนำมาจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ จากจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 223 คน ดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ความถี่และร้อยละของหัวข้อหลัก (Main theme) ที่นักเรียนต้องการเรียนรู้เพื่อนำมาจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้

หัวข้อหลัก (Main Theme) ที่นักเรียนต้องการเรียนรู้	ความถี่	ร้อยละ
When East Meets West	194	86.99
Global Citizenship	186	83.41
Business across Cultures	174	78.03
Verbal and Nonverbal Communication	172	77.13
Cultural Ideology	138	61.88
Justice and Equality across Cultures	134	60.09

จากตารางแสดงว่านักเรียนจำนวน 223 คน ที่ได้จากการสุ่มโดยใช้สูตรของ Yamane มีการเลือกหัวข้อหลัก (Main Theme) ที่นักเรียนต้องการเรียนรู้ มากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ได้แก่ เรื่อง When East Meets West คิดเป็นร้อยละ 86.99 ลำดับที่ 2 ได้แก่เรื่อง Global Citizenship คิดเป็นร้อยละ 83.41 ลำดับถัดมาคือ เรื่อง Business across Cultures คิดเป็นร้อยละ 78.03 และ เรื่อง Verbal and Nonverbal Communication คิดเป็นร้อยละ 77.13 สำหรับเรื่องสามลำดับสุดท้าย ได้แก่ เรื่อง Cultural Ideology เรื่อง Justice and Equality across Cultures และเรื่อง Conflict Resolution across Cultures คิดเป็นร้อยละ 61.88, 60.09 และ 54.26 ตามลำดับ

เมื่อสอบถามนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า นักเรียนคนที่ 1 ได้เสนอว่า นักเรียนมีความต้องการเรียนเนื้อหาที่มีความเหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียนที่มีเนื้อหาไม่ยากเกินกว่าระดับของนักเรียน นักเรียนมีความต้องการเรียนเนื้อหาที่ทันสมัยและประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

นักเรียนคนที่ 2 ให้ข้อเสนอว่า นักเรียนต้องการเรียนรู้เนื้อหาของวัฒนธรรม คำศัพท์สำนวน การใช้ภาษา ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวัน นักเรียนมีความคาดหวังในการเรียนแบบได้ใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงให้ถูกต้องตามวัฒนธรรม

สำหรับนักเรียนคนที่ 3 เสนอแนะว่า นักเรียนอยากเรียนรู้แบบทำกิจกรรมการใช้ภาษา และวัฒนธรรมร่วมกับเพื่อนในชั้นเรียน มีการแลกเปลี่ยนความรู้เรื่องวัฒนธรรมระหว่างกัน และอยากให้ครูเตรียมเนื้อหาที่ทันสมัย น่าสนใจ และสามารถนำไปใช้สอบเข้ามหาวิทยาลัยได้

นักเรียนคนที่ 4 มีความต้องการในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารที่สอดคล้องกับบริบทชีวิตประจำวันในการพบเจอผู้คนที่หลากหลายจากหลายวัฒนธรรม

จากการสอบถามนักเรียนสามารถสรุปได้ว่า นอกจากนักเรียนจะเลือกหัวข้อที่นักเรียนสนใจแล้ว นักเรียนมีความต้องการในเรื่องเนื้อหาสาระที่เนื้อหาทันสมัย น่าสนใจ และประยุกต์ได้จริงในชีวิตประจำวัน มีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการให้นักเรียนได้ใช้ภาษาและวัฒนธรรมที่เรียนรู้

1.2 การศึกษาองค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถสรุปและมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบของรายสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จากการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาสังเคราะห์ออกเป็นองค์ประกอบพบว่ามี 7 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การตั้งวัตถุประสงค์
3. การกำหนดเนื้อหา
4. การออกแบบการจัดการเรียนรู้
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้
7. การประเมินหลักสูตร

ซึ่งองค์ประกอบข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.3 การศึกษาองค์ประกอบเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถสรุปและมีรายละเอียดดังนี้

ด้านความรู้และความเข้าใจ (Knowledge)

K1 บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

K2 บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์หลักการพื้นฐานหรือแนวคิดของคนระหว่างวัฒนธรรมที่สะท้อนออกมาเป็นวัฒนธรรม เช่น โครงสร้าง ความเชื่อ ความสัมพันธ์ และความเป็นอยู่ และแนวคิดทางการเมืองของคนในสังคม รวมทั้งการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่ลดความขัดแย้งจากวัฒนธรรม โครงสร้าง ความเชื่อ ความสัมพันธ์ ความเป็นอยู่ และแนวคิดทางการเมืองที่ต่างกัน

K3 บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์หลักการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในการสร้างสังคมแห่งประชาธิปไตย

K4 บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษา เพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

K5บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์ ดีความของความหมายของการสื่อสารโดยใช้วจนภาษาและอวจนภาษาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ได้

ด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective)

A1 เข้าใจ ดีความ และตอบสนองต่อการสื่อสารจากอีกฝ่ายได้ถูกต้อง โดยการรับฟังด้วยความเข้าใจที่เหมาะสมบนพื้นฐานของความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

A2 ส่งเสริมหรือหยุดการสื่อสารจากการสังเกตภาษากาย สีหน้า ท่าทาง

A3 เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

A4 เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

A5 เปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อตนเองและผู้อื่นจากผู้ที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (Behavioral)

B1 สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ภาษาและระดับภาษาที่เหมาะสมบนพื้นฐานของความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

B2 สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยการส่งเสริมหรือหยุดการสื่อสารจากการสังเกตภาษากาย สีหน้า ท่าทาง

B3 สื่อสารอย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานของความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

B4 สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

B5 สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลของความรู้ในวัฒนธรรมที่แตกต่างซึ่งจะนำไปสู่ความระแวดระวังทางวัฒนธรรมและขจัดอคติหรือการตัดสินผู้อื่นจากผู้ที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ตอนที่ 2 ผลการจัดทำรายละเอียดของร่างหลักสูตร

จากการศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความรู้เรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ เพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในตอนที่ 1 ผู้วิจัยนำผลการศึกษาดังกล่าวมาจัดทำเป็นรายละเอียดหลักสูตร ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การจัดทำร่างหลักสูตรและการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง

2.1.1 การจัดทำร่างหลักสูตร

ร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วยหัวข้อ ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล มีรายละเอียดตามภาพประกอบ 13 ดังนี้

(Draft)

The Curriculum Development of English Enrichment Course Enhancing Intercultural Communicative Competence and Creative Communication for Upper-Secondary School Students

Background

In today's globalized and interconnected world, effective intercultural communication has become increasingly essential. Individuals and organizations frequently engage in intercultural communication, no matter what business, education, or personal relationships. However, utilizing this communication successfully requires a deep understanding of cultural differences, effectively creative communication strategies, and the ability to bridge cultural gaps or different perspectives.

The need for courses in intercultural communication arises from the challenges and opportunities presented by cultural diversity. Because people from different cultural backgrounds interact, they bring unique perspectives, values, and communication styles to the new society or environment. Misunderstandings, stereotypes, and communication barriers can cause ineffective communication and lead to conflicts or missed opportunities. As a result, it is crucial to equip individuals with the necessary knowledge and skills to engage in respectful and meaningful intercultural interactions with creative communication.

Furthermore, the rise of digital communication and globalization has amplified the importance of intercultural communication. Virtual collaborations, international

business ventures, and intercultural teamwork are now common occurrences. As a result, individuals must adapt their communication approaches to accommodate diverse cultural contexts and bridge the gaps created by physical and cultural distances. Creative communication will be another key factor to support effective intercultural communication.

The rationale behind incorporating creative communication into the course is to foster positive, flexible, and adaptable communication skills. Creative communication approaches encourage individuals to think critically, explore alternative perspectives, and find compromising ways to express themselves without any mistakes, misunderstanding, and misconceptions. By integrating creative mediums such as storytelling, visual arts, music, and digital media, students can engage in experiential learning, enabling them to communicate effectively and meaningfully across cultures.

The course aims to address these challenges and opportunities by providing students with a comprehensive understanding of intercultural communication and developing their creative communication skills. Students will learn to navigate cultural differences, challenge stereotypes, and develop cultural sensitivity and empathy.

The integration of creative communication in the course design offers a unique and engaging approach to intercultural communication. Through various activities in class, students will not only enhance their ability to express themselves creatively but also develop innovative ways to bridge cultural gaps. This approach recognizes the power of creativity in fostering connection, understanding, and collaboration across diverse cultures.

Overall, the background and rationale for this course design is from the recognition of the increasing importance of intercultural communication in today's interconnected world. By equipping students with intercultural communication

competence and fostering their creative communication skills, this course aims to prepare them to live and succeed in diverse cultural contexts, contribute to inclusive global communities, and navigate the complexities of our interconnected world.

Course Description

This course is intended to offer an intensive introduction to language and culture with particular focus on the main concept of intercultural communication and creative communication. Students will be exposed to a wide variety of authentic materials such as academic articles, films, documentaries, podcasts, or TEDtalks. They will be encouraged to make the link between what they- have learned and real-life situations with a strong emphasis on understanding more about different cultures, beliefs, and society.

Students will develop all language skills (listening, speaking, reading, and writing) with intercultural communicative competence and creative communication skills through various kinds of classroom challenging activities including class discussion, debate, role playing, presentation, and writing to enhance and mainly boost students to express intercultural communicative competence and creative communication skills.

After developing four language skills with intercultural communicative competence and creative communication skills, students will learn, understand, and apply what they have learned in real-life situations that enable them to apply their skills to all paths of future English language learning, usage, and work with people from different cultural backgrounds.

Course Objectives

After finishing this course, students will be able to

1. apply the concept of intercultural communication in order to interact with others in simulation and authentic situations.
2. analyze others' thoughts, behaviors, and feelings from verbal and verbal communication.

3. express opinions and feelings by applying the concept of intercultural communication and creative communication clearly and effectively.

4. present information from what they watch, listen, or read by speaking and writing clearly and creatively

Course Outline

Week	Unit/ Theme	Contents/ Subtheme	Skills	Tasks/ Activities
1	0	Orientation and Pretest		
2	Unit 1: When East meets West	The Differences of Languages and Cultures	L&S + Language Focus	1. Listening comprehension 2. Small talk discussion
3		Etiquettes in Various Situations	Intercultural com.	1. Discussion from various related situations
4		Oriental and Western writing styles	R&W + Language Focus	1. Reading comprehension
5		Oriental and Western Fictions and Nonfictions	Creative com.	1. Opinion essay
6	Unit 2: Verbal and Non-verbal Communication	Senses of Humor	L&S + Language Focus	1. Listening comprehension 2. Small talk discussion
7		Emoji and Meaning of Messages	Intercultural com.	1. Discussion from various related situations
8		Politeness and Impoliteness	R&W + Language Focus	1. Reading comprehension
9		Face Threatening	Creative com.	1. Cause – Reason essay
10	Unit 3: Business across cultures	Working in an international organization	L&S + Language Focus	1. Listening comprehension 2. Small talk discussion
11		Business Leadership Styles Across Different Cultures	Intercultural com.	1. Discussion from various related situations
12		Marketing Across Cultures	R&W + Language Focus	1. Reading comprehension
13		Advertisements and Consumers Across Cultures	Creative com.	Descriptive essay
14	Unit 4: Diversity, Civic engagement, and global	Democracy	L&S + Language Focus	1. Listening comprehension 2. Small talk discussion

15	citizenship	Civic Engagement	Intercultural com.	1. Discussion from various related situations
16		Equality and justice	R&W + Language Focus	1. Reading comprehension
17		Global Citizenship	Creative com.	1. Argumentative essay
18		Posttest		

Materials

1. Videos from www.youtube.com
2. Articles from various kinds of sources
3. Handouts and worksheet

Evaluation

1. Pretest/ Posttest
2. Authentic Assessment by observing students' behaviors

ภาพประกอบ 13 ผลการจัดทำร่างหลักสูตร

โดยหน่วยการเรียนรู้ในผลการจัดทำร่างหลักสูตรดังกล่าวข้างต้นเกิดจากการที่ผู้วิจัยนำหัวข้อหลัก (Main Theme) ที่นักเรียนสนใจมาบูรณาการกับองค์ประกอบเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์เพื่อกำหนดเป็นหน่วยการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ประเมินความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักกับหัวข้อหลักที่จะนำมาพัฒนาเป็นหน่วยการเรียนรู้ ดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงหน่วยการเรียนรู้และองค์ประกอบด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

หน่วยการเรียนรู้	องค์ประกอบด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
1. When East Meets West	K1 K2 K4 A3 A4 A5 B1 B4
2. Verbal and Nonverbal Communication	K1 K4 K5 A2 A3 A4 B2 B5
3. Business across Cultures	K2 K3 K4 A4 A5 B1 B3 B4
4. Global Citizenship	K2 K3 K4 A1 A3 A5 B1 B3 B4 B5

ตารางที่ 12 เป็นการนำหน่วยการเรียนรู้และองค์ประกอบของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ทั้ง 3 ด้านมาเป็นตัวกำหนดสิ่งทีนักเรียนจะต้องเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้วิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องขององค์ประกอบและความสัมพันธ์กันของเนื้อหาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้

2.1.2 การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของร่างหลักสูตร

การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของหลักสูตรโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีรายละเอียดดัง ตาราง 13

ตาราง 13 ผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของร่างของหลักสูตร

รายการประเมิน	ค่า IOC	ผลการประเมิน
1. หลักสูตรมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	1.00	เหมาะสม
2. หลักการของหลักสูตรมีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
4. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรมีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
5. หน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสมตามความต้องการของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
6. แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
7. สื่อการเรียนรู้มีความเหมาะสม	1.00	เหมาะสม
8. การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม	0.80	สอดคล้อง
9. เนื้อหาและภาษาที่ใช้ถูกหลักวิชาการและมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	0.80	สอดคล้อง
10. ภาพรวมของหลักสูตรมีความเหมาะสม	0.80	สอดคล้อง

จากตาราง 13 พบว่าผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของร่างหลักสูตรโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 7 รายการและมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 จำนวน 3 รายการ จึงสรุปได้ว่าร่างหลักสูตรที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยมีสาระสำคัญที่ดำเนินการปรับปรุงดังนี้

1. ตรวจสอบความสอดคล้องของทักษะที่ต้องการพัฒนาและรายละเอียดของหลักสูตรที่พัฒนาว่ามีองค์ประกอบสอดคล้องกันหรือไม่ แล้วดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสม

2. ตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรว่าตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ระบุในแผนการจัดการเรียนรู้หรือไม่ รวมทั้งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ แล้วดำเนินการแก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสมกัน

3. มีการรวบหน่วยการเรียนรู้บางหน่วยที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกันเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับนักเรียนและเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับผู้เรียน

4. ปรับระดับของคำศัพท์ จำนวน และโครงสร้างภาษาบางหน่วยให้เหมาะสมกับระดับชั้นของผู้เรียน

2.2 การจัดทำร่างแผนการจัดการเรียนรู้และประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง

2.2.1 ร่างแผนการจัดการเรียนรู้

ร่างแผนการจัดการเรียนรู้ประกอบไปด้วยหัวข้อ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ ระยะเวลาต่อหน่วยการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการจัดการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

2.2.2 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของร่างแผนการจัดการเรียนรู้

การประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องของร่างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านมีรายละเอียดดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	ค่า IOC	ผลการประเมิน
ด้านองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้		
1. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ครบถ้วน	1.00	เหมาะสม
2. องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกัน	1.00	เหมาะสม
3. ภาษามีความชัดเจน สามารถเข้าใจได้ง่ายและนำไปปฏิบัติได้จริง	1.00	เหมาะสม
ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้		
4. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความชัดเจนสอดคล้องกับหลักการตามแนวคิดของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และผลลัพธ์ของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
5. จุดประสงค์การเรียนรู้มีความเหมาะสม นำไปใช้กำหนดแนวทางในการจัดการเรียนรู้ และสามารถวัดและประเมินผลได้	0.80	เหมาะสม
6. จุดประสงค์การเรียนรู้ มีการใช้ภาษาในการเรียบเรียงที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ในการนำไปสู่การปฏิบัติได้	1.00	เหมาะสม
ด้านสาระ/เนื้อหา		
7. สาระ/เนื้อหามีความชัดเจน สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ในแต่ละส่วนที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้	0.80	สอดคล้อง
8. เนื้อหาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความถูกต้อง เหมาะสม ทันสมัย ทันท่วงทีและครอบคลุมเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้	1.00	เหมาะสม
9. เนื้อหาและภาษาที่ใช้ถูกหลักวิชาการและมีความเหมาะสมกับระดับของผู้เรียน	0.80	สอดคล้อง
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้		
10. กิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักการ จุดมุ่งหมาย และโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร	0.80	สอดคล้อง
11. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะ เรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	1.00	เหมาะสม
12. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้กระตุ้นให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตรจริง	0.80	สอดคล้อง
13. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใช้ภาษาในการเรียบเรียงชัดเจน เรียงลำดับตามความยากง่าย ครบทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน เขียน เหมาะสมกับเวลาและระดับชั้นของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม

รายการประเมิน	ค่า IOC	ผลการประเมิน
ด้านสื่อการจัดการเรียนรู้		
14. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระการเรียนรู้	0.80	เหมาะสม
15. สื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้มีความทันสมัย ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เหมาะสมกับเวลา และระดับชั้นของผู้เรียน	1.00	เหมาะสม
การวัดและประเมินผลการเรียนรู้		
16. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจนสอดคล้องกับ หลักการของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	0.80	สอดคล้อง
17. การวัดและประเมินผลผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายตาม สภาพจริง	1.00	เหมาะสม
18. เกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย และนำสู่การปฏิบัติได้จริง	0.80	เหมาะสม

จากตารางพบว่าผลการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของ แผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน มีค่าดัชนีสอดคล้องเท่ากับ 1.00 จำนวน 10 รายการ และมีค่าดัชนีสอดคล้องเท่ากับ 0.80 จำนวน 8 รายการ จึงสรุปได้ว่าแผนการจัดการเรียนรู้ที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในการวิจัยต่อไปได้ นอกจากนี้ผู้วิจัย ได้ทำการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยมีสาระสำคัญที่ดำเนินการปรับปรุงดังนี้

1. ดำเนินการปรับแก้และตรวจสอบจุดประสงค์การเรียนรู้ทุกแผนการ จัดการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนที่สามารถนำไปกำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้และการวัด ประเมินผลหลังจากการจัดการเรียนรู้ได้
2. ปรับแก้เนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
3. ปรับแก้เนื้อหาภาษาให้มีความสอดคล้องกับระดับของผู้เรียน
4. ตรวจสอบวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ระบุในแนวทางการจัดกิจกรรม การเรียนรู้กับในแผนการจัดการเรียนรู้ว่าตรงกันหรือไม่ รวมทั้งดูว่ากิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ สามารถประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริงหรือไม่
5. ปรับแก้การวัดประเมินให้มีความสอดคล้องกับหลักการและ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ตอนที่ 3 ผลของการทดลองใช้หลักสูตร

จากการนำหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนแผนการเรียนภาษา - ภาษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 36 คน โดยผู้วิจัยได้ทำวิเคราะห์ข้อมูลผลของการทดลองการใช้หลักสูตร 3 ลักษณะ ได้แก่

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ตามองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 3.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ
- 3.1.2 ด้านอารมณ์และความรู้สึก
- 3.1.3 ด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ
- 3.2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจมีต่อการใช้หลักสูตรการ
- 3.3 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ตามองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ

3.1.1 ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ด้านความรู้ความเข้าใจ (K) ตามตาราง 15

ตาราง 15 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ก่อนการใช้หลักสูตรและหลังทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความรู้ความเข้าใจ (K)	กลุ่มตัวอย่าง (N)	คะแนนเต็ม	Mean	ร้อยละ	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	36	40	30.89	77.23	5.656	4.902*	<.001
หลังเรียน	36	40	33.78	84.45	4.667		

จากตาราง 15 ด้านความรู้ความเข้าใจ (K) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินก่อนการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตรเท่ากับ 30.89 และ 33.78 คะแนน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการใช้หลักสูตร และหลังการใช้หลักสูตรเท่ากับ 5.656 และ 4.667 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนการประเมินด้านความรู้ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ มากกว่าก่อนการใช้หลักสูตร 2.89 คะแนน แต่มีการกระจายของคะแนนของการประเมินด้านความรู้ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์น้อยกว่าก่อนใช้หลักสูตร และคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการประเมินหลังเรียนอยู่ที่ร้อยละ 84.45 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นและใกล้เคียงกันมากขึ้น

3.1.2 ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A)

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A) ตามตาราง 16

ตาราง 16 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยจากแบบประเมินผลด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ก่อนการใช้หลักสูตรและหลังทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความรู้ด้านอารมณ์และความรู้สึก(A)	กลุ่มตัวอย่าง (N)	คะแนนเต็ม	Mean	ร้อยละ	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	36	30	20.83	69.43	3.996	10.787*	<.001
หลังเรียน	36	30	24.39	81.30	3.849		

จากตาราง 16 ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A) มีค่าคะแนนเฉลี่ยของการประเมินก่อนการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตรเท่ากับ 20.83 และ 24.39 คะแนน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตรเท่ากับ 3.996 และ 3.849 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ มากกว่าก่อนการใช้หลักสูตร 3.56 คะแนน แต่มีการกระจายของคะแนนด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการ

สื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์น้อยกว่าก่อนใช้หลักสูตร และคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการประเมินหลังเรียนอยู่ที่ร้อยละ 81.30 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงคะแนนด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นและใกล้เคียงกันมากขึ้น

3.1.3 ด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ (B)

ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยด้วยสถิติทดสอบค่าที แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (B) ตามตาราง 17

ตาราง 17 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างจากแบบประเมินผลด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ เรื่องทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ก่อนการใช้หลักสูตรและหลังทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ด้านพฤติกรรมและ การปฏิบัติ (B)	กลุ่มตัวอย่าง (N)	คะแนน เต็ม	Mean	ร้อยละ	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	36	30	21.42	71.40	3.475	14.048*	<.001
หลังเรียน	36	30	24.89	82.97	2.670	*	

จากตาราง 17 ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (B) มีค่าเฉลี่ยของคะแนนการประเมินก่อนการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตรเท่ากับ 21.42 และ 24.89 คะแนน และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนการใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตรเท่ากับ 3.475 และ 2.670 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงของคะแนนด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ มากกว่าก่อนการใช้หลักสูตร 3.47 คะแนน มีการกระจายของคะแนนด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์น้อยกว่าก่อนใช้หลักสูตร และคะแนนเฉลี่ยของคะแนนการประเมินหลังเรียนอยู่ที่ร้อยละ 82.97 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่สูงขึ้นและใกล้เคียงกันมากขึ้น

3.2 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยทำการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้หลักสูตรหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยสถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงผลดังตาราง 18

ตาราง 18 ผลการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านเป้าหมายของหลักสูตร			
1. นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้	4.17	0.81	มาก
2. นักเรียนสามารถสื่อสารโดยเข้าใจความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของกลุ่มชนในการสื่อสารทั้งวงจภาษาและอวงจภาษา	4.38	0.76	มาก
3. นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกโดยอาศัยทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์	4.53	0.56	มากที่สุด
4. นักเรียนสามารถพูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษจากเรื่องราวจากการดู การฟัง และการอ่าน ได้อย่างชัดเจนและสร้างสรรค์	4.38	0.64	มาก
ด้านหลักสูตร			
5. เนื้อหาและทักษะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.27	0.84	มาก
6. นักเรียนทราบแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน	4.36	0.72	มาก
7. จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม	4.36	0.83	มาก
8. นักเรียนได้เรียนหลักสูตรที่มีความทันสมัยและมีความหลากหลายของเนื้อหาในหลักสูตร	4.33	0.75	มาก

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับ ความพึง พอใจ
ด้านการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร			
9. นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้	4.22	0.72	มาก
10. นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.27	0.77	มาก
11. นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน	4.16	0.84	มาก
ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร			
12. นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผลทั้งทางด้านความรู้ กระบวนการ และคุณลักษณะ	4.30	0.78	มาก
13. นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	4.33	0.63	มาก
14. นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง	4.13	0.86	มาก
รวม	4.29	0.17	มาก

จากตารางพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดต่อหลักสูตรหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกข้ออยู่ที่ 4.29 คะแนน และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดอยู่หนึ่งประเด็นคือ นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกโดยอาศัยทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ในขณะที่ข้ออื่นๆอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีคะแนนรองลงมาในลำดับที่ 2 เท่ากันใน 2 ประเด็นคือ นักเรียนสามารถสื่อสารโดยเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของกลุ่มชนหนาในการสื่อสารทั้งวงจนาษาและอวงจนาษา และนักเรียนสามารถพูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษจากเรื่องราวจากการดู การฟัง และการอ่าน ได้อย่างชัดเจนและสร้างสรรค์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 และลำดับที่ 3 เท่ากันใน 2 ประเด็นคือนักเรียนทราบแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน และจำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นักเรียนหลังการใช้หลักสูตรเพื่อประเมินว่าผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์หลังใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สรุปได้ดังนี้

ด้านความเข้าใจความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม

นักเรียนได้ให้ข้อมูลว่า

“ผมไม่เคยคิดว่าการสำเนียงของแต่ละภาษาไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป เพียงแค่เราออกเสียงให้ถูกต้องและเข้าใจความหมายซึ่งกันและกัน”

“หนูจะไม่ตัดสินคนอื่นที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างจากเรา โดยเราต้องเข้าใจถึงวัฒนธรรมของเขา”

“หนูมองว่าความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมคือความหลากหลายของสังคมยุคนี้แล้วเราต้องยอมรับวัฒนธรรมต่างๆให้มากขึ้น”

“หนูคิดว่าการใช้วิธีการสื่อสารที่แตกต่างระหว่างวัฒนธรรมสามารถสร้างความเข้าใจและความร่วมมือกันได้ โดยการเรียนรู้และให้ความเคารพกับวัฒนธรรมของกันและกัน อาจเป็นการสร้างสัมพันธภาพและความสามัคคีระหว่างวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน”

ด้านการสื่อสารโดยแบบวจนภาษาและอวจนภาษา

นักเรียนได้ให้ข้อมูลว่า

“หนูว่าการสื่อสารโดยไม่ใช้ภาษามีความสลับซับซ้อนและเข้าใจยาก แต่หนูจะพยายามเข้าใจค่ะ”

“ผมว่าการสื่อสารโดยใช้แค่ตัวอักษรบางที่อาจจะนำมาสู่ความขัดแย้งได้”

“ผมคิดว่าการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมอาจมีความยากลำบากเนื่องจากความแตกต่างทางภาษา วัฒนธรรม และความเชื่อต่าง ๆ อาจเกิดความเข้าใจผิดพลาดหรือข้อขัดแย้งได้ ในกรณีนี้การเรียนรู้และยอมรับถึงความแตกต่างของวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งสำคัญ”

ด้านการปรับเปลี่ยนแนวคิด ความเชื่อ และยอมรับความแตกต่างของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

นักเรียนได้ให้ข้อมูลว่า

“หนูเชื่อว่าการสื่อสารที่มีความเข้าใจและการตอบสนองที่เหมาะสมกับบุคคลอื่น ๆ ที่มีวัฒนธรรมและค่านิยมที่แตกต่างกันไปได้ การเปิดรับและยอมรับความแตกต่างช่วยสร้างพื้นที่สำหรับการเรียนรู้และการเติบโตทั้งในระดับบุคคลและองค์กร”

“ผมเชื่อว่าการที่เรายอมรับและเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหาและความแตกต่างนี้จะช่วยให้เราสามารถสร้างความเข้าใจและความเป็นกันเองในการสื่อสาร ผ่านการศึกษาและการเรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอื่น ๆ เราสามารถรับรู้ถึงความหลากหลายของความคิดและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้เราเข้าใจและปรับปรุงการสื่อสารของเราให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีวัฒนธรรมและความคิดเห็นที่แตกต่างกัน”

“หนูคิดว่าการเรียนรู้การปรับตัวและการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะช่วยให้เราสามารถใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางวัฒนธรรมและเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจร่วมกันระหว่างบุคคลที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน”

จากข้อมูลข้างต้นสามารถสังเคราะห์ได้ว่านักเรียนมีความรู้และความเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม สามารถเข้าใจ ดีความ และสื่อสารได้ทั้งวงวนภาษาและอวจนภาษา และนักเรียนยังมีการปรับแนวคิดและยอมรับถึงการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่านักเรียนมีมุมมองที่เปิดรับและเข้าใจถึงความสำคัญของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และมีความตระหนักรู้ถึงทั้งความซับซ้อนและความสำคัญของการสื่อสารในสังคมที่มีความหลากหลาย มีการเรียนรู้และการยอมรับความแตกต่างของบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน โดยอาศัยการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างสัมพันธภาพและความเข้าใจร่วมกันระหว่างบุคคลที่มีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการบันทึกหลังการจัดการเรียนรู้ สามารถสรุปเป็นประเด็นต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้

ด้านการทำกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก เนื่องจากกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้การจัดการเรียนรู้เชิงรุก โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากคำถามที่ผู้วิจัยตั้งไว้ให้ มีการจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานร่วมกันและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีกิจกรรมที่ให้แสดงทัศนะที่คล้อยตามกันและขัดแย้งกัน มีกิจกรรมแสดงบทบาทสมมติตามเงื่อนไขที่ได้ รวมทั้งทักษะการนำเสนอ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดทักษะทั้งการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

ด้านเนื้อหาและระดับภาษาที่ใช้ในบทเรียน

ผู้วิจัยพบว่า เนื้อหาบางเรื่องยังคงเป็นเรื่องที่นักเรียนเข้าใจยาก เนื่องจากเป็นเรื่องที่นักเรียนยังไม่มีพื้นฐานความรู้ ทำให้บางหน่วยการเรียนรู้ต้องใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกินกำหนด แต่ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ขยายเวลาในการทำกิจกรรมให้มากขึ้นและให้โอกาสนักเรียนในการร่วมค้นคว้าหาความรู้ร่วมกันและช่วยกันสรุปเนื้อหาดังกล่าว เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ของนักเรียน ส่วนระดับภาษาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในบทเรียนจะมีการนำเสนอคำศัพท์ใหม่ทุกครั้งในแต่ละบทเรียน

ด้านอื่นๆที่พบจากการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนบางคนมีความวิตกกังวลในการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เช่น การตอบคำถาม หรือการแสดงความคิดเห็น เนื่องจากเพื่อนในชั้นเรียนอาจจะตอบคำถามที่ตรงกับความคิดของตนเอง หรือรอจังหวะในการแสดงความคิดเห็นจากเพื่อนนานเกินไป ทำให้นักเรียนบางคนไม่มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนบางคนจะมีบทบาทเป็นผู้ตาม กล่าวคือ นักเรียนจะรอให้เพื่อนในกลุ่มสั่งหรือแจกแจงงานให้ทำ ซึ่งผู้วิจัยเห็นมิติที่ว่าในแต่ละสังคมย่อมมีผู้นำและผู้ตามแต่ควรมีการเปลี่ยนบทบาทของทุกคนให้มีโอกาสได้เป็นทั้งผู้นำและผู้ตาม

ตอนที่ 4 ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรและการปรับปรุงหลักสูตร

หลังจากที่ผู้วิจัยนำหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมและสอดคล้อง รวมถึงนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษามาพิจารณาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดให้เป็นประสิทธิผลของหลักสูตร ดังตาราง 19 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรจากแบบประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ด้านความรู้ความเข้าใจ (K) สูงกว่าก่อนใช้

หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A) สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (B)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (B) สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.2 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรจากแบบประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80

ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ด้านความรู้ความเข้าใจ (K) สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.45 จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A) สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 81.30 จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (B)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างได้คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (B) สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 82.97 จึงกล่าวได้ว่าหลักสูตรมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.3 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรจากแบบวัดความพึงพอใจต่อหลักสูตร

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อหลักสูตรไม่น้อยกว่าระดับมาก จึงกล่าวได้ว่า หลักสูตรมีประสิทธิผลตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.4 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร จากผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์นักเรียนและบัณฑิตกึ่งการศึกษารายวิชา

ผลการศึกษา พบว่า ผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์หลังใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ทั้งทางด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ แต่มีข้อสังเกตที่พบคือ นักเรียนบางคนมีความวิตกกังวลในการทำกิจกรรมในชั้นเรียน และนักเรียนต้องมีการเปลี่ยนบทบาทการเป็นผู้นำและผู้ตาม

ตาราง 19 ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

รายการประเมิน	ผ่าน	ไม่ผ่าน
1. คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05		
ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)	✓	
ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A)	✓	
ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (B)	✓	
2. คะแนนเฉลี่ยจากการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ หลังการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับเกณฑ์		
ด้านความรู้ความเข้าใจ (K)	✓	
ด้านอารมณ์และความรู้สึก (A)	✓	
ด้านพฤติกรรมหรือการปฏิบัติ (B)	✓	
3. กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจต่อหลักสูตรไม่น้อยกว่าระดับมาก	✓	
4. ผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์	✓	

จากตาราง 19 แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั้ง 3 เกณฑ์ แสดงว่า ร่างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนี้มีประสิทธิผลและสามารถนำไปใช้เป็นหลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายได้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนภาษา - ภาษา โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จำนวน 505 คนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ 1 จำนวน 36 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยที่กลุ่มตัวอย่างทุกคนต้องมีคุณสมบัติคือ กำลังศึกษาในแผนการเรียนภาษา - ภาษา มีผลการทดสอบทางภาษาอังกฤษอยู่ในระดับ B2 ขึ้นไป และมีความสมัครใจที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการดำเนินการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีขั้นตอนของการวิจัยสรุปได้ดังนี้

การดำเนินการระยะที่ 1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในการพัฒนาหลักสูตร โดยทำการศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบหลัก

ในการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ยืนยันความถูกต้องและตรวจสอบคุณภาพ หลังจากนั้นทำการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และสำรวจความต้องการของหัวข้อที่นักเรียนมีความสนใจ โดยนำหัวข้อที่นักเรียนเลือกมากที่สุด 4 ลำดับแรก นำมาจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้

การดำเนินการระยะที่ 2 การจัดทำร่างหลักสูตร โดยการนำข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาจากระยะที่ 1 มาพัฒนาหลักสูตรตามองค์ประกอบที่ได้สังเคราะห์ขึ้น พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล หลังจากนั้นนำหลักสูตรและเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไป โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การดำเนินการระยะที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยมีรูปแบบการวิจัยเป็นการศึกษากลุ่มเดียวแบบทดสอบก่อนและหลัง (The one group pre-test post-test design) โดยนำหลักสูตรและเครื่องมือที่ได้พัฒนาและปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร โดยที่ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตร หลังจากจบหลักสูตรเพื่อประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลของการวิจัยได้เป็น 2 ส่วนตามความมุ่งหมายของการวิจัย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า

1.1 องค์ประกอบของหลักสูตรมี 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
2. การตั้งวัตถุประสงค์
3. การกำหนดเนื้อหา
4. การออกแบบการจัดการเรียนรู้
5. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้
6. การประเมินผลการจัดการเรียนรู้
7. การประเมินหลักสูตร

1.2 องค์ประกอบของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มี 3 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.2.1 ด้านความรู้และความเข้าใจ (Knowledge)

K1 บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

K2 บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์หลักการพื้นฐานหรือแนวคิดของคนระหว่างวัฒนธรรมที่สะท้อนออกมาเป็นวัฒนธรรม เช่น โครงสร้าง ความเชื่อ ความสัมพันธ์ และความเป็นอยู่ และแนวคิดทางการเมืองของคนในสังคม รวมทั้งการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่ลดความขัดแย้งจากวัฒนธรรม โครงสร้าง ความเชื่อ ความสัมพันธ์ ความเป็นอยู่ และแนวคิดทางการเมืองที่ต่างกัน

K3 บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์หลักการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในการสร้างสังคมแห่งประชาธิปไตย

K4 บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษา เพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

K5 บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์ ตีความของความหมายของการสื่อสารโดยใช้วจนภาษาและอวจนภาษาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ได้

1.2.2 ด้านอารมณ์และความรู้สึก (Affective)

A1 เข้าใจ ดีความ และตอบสนองต่อการสื่อสารจากอีกฝ่ายได้ถูกต้อง โดยการรับฟังด้วยความเข้าใจที่เหมาะสมบนพื้นฐานของความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

A2 ส่งเสริมหรือหยุดการสื่อสารจากการสังเกตภาษากาย สีหน้า ท่าทาง

A3 เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

A4 เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

A5 เปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อตนเองและผู้อื่นจากผู้ที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

1.2.3 ด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ (Behavioral)

B1 สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ภาษาและระดับภาษาที่เหมาะสมบนพื้นฐานของความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

B2 สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยการส่งเสริมหรือหยุดการสื่อสารจากการสังเกตภาษากาย สีหน้า ท่าทาง

B3 สื่อสารอย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานของความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

B4 สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

B5 สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลของความรู้ในวัฒนธรรมที่แตกต่างซึ่งจะนำไปสู่ความระแวดระวังทางวัฒนธรรมและขจัดอคติหรือการตัดสินผู้อื่นจากผู้ที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

2. ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า

2.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองใช้หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแยกเป็นองค์ประกอบ โดยใช้สถิติ t-test independent พบว่า

คะแนนหลังเรียนด้านความรู้และความเข้าใจ มีคะแนนเฉลี่ยที่ 33.78 ด้านอารมณ์และความรู้สึก มีคะแนนเฉลี่ยที่ 24.39 และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ มีคะแนนเฉลี่ยที่ 24.89 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนทุกด้านหลังจากการใช้หลักสูตรสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่า ค่าเฉลี่ยด้านความรู้และความเข้าใจคิดเป็นร้อยละ 84.45 ด้านอารมณ์และความรู้สึกคิดเป็นร้อยละ 81.30 และด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ 82.97 ซึ่งคะแนนทุกด้านสูงกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้

3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า นักเรียนมีระดับความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมเท่ากับ 4.29

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สามารถอภิปรายผลการวิจัยจำแนกตามความมุ่งหมายของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การอภิปรายผลตามความมุ่งหมายข้อที่ 1 เพื่อศึกษาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลของการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยหลักสูตรได้มีการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตร 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน 2) การตั้งวัตถุประสงค์ 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การออกแบบการจัดการเรียนรู้ 5) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้ และ 7) การประเมินหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ในต่างประเทศของ C. W. Storey (2007) ที่ได้ทำการศึกษาระบบการการพัฒนาหลักสูตรมหาวิทยาลัย 3 แห่งในประเทศญี่ปุ่น เป็นหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของชาวญี่ปุ่น ซึ่งมีองค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตร ได้แก่ 1) การวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการจำเป็น 2) การตั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 3) การทดสอบ 4) การวางแผนของรายวิชา 5) การเลือกและพัฒนาเนื้อหา 6) การเลือกและพัฒนาสื่อการจัดการเรียนรู้ 7) การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และ 8) การประเมินหลักสูตร และสอดคล้องกับ Cui, Han และ Wang, Yu (2021) ที่ได้ทำการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการพูดของผู้เรียนที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบในการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาดังกล่าวจำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตั้งเป้าหมายและหลักการของหลักสูตร 2) การเตรียมสื่อการจัดการเรียนรู้และการออกแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 3) การเลือกสื่อแบบผสมผสาน 4) การวางแผนรายวิชาและโครงสร้างรายวิชา และ 5) การออกแบบการวัดประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ สำหรับงานวิจัยในประเทศ พบว่ายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุฑารัตน์ บันดาลสิน และคณะ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง หลักสูตรเสริมสร้างความสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรและศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรเสริมสร้างความสามารถสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี ด้วยวิธีวิจัยและพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ขั้นการพัฒนาหลักสูตร ขั้นการนำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อศึกษานำร่อง และขั้นการประเมินประสิทธิผลของหลักสูตร สำหรับการสร้างหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูริชญา เผือกพรหม (2559) ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาทั้งภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าด้านการพัฒนาหลักสูตร ได้หลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตรสำหรับรายวิชาเพิ่มเติมวิชาภาษาอังกฤษรอบรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ช่วงชั้นที่ 4 มีจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาษาอังกฤษ ความสามารถในการนำความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะไปใช้สื่อสารในสถานการณ์ชีวิตจริง ความใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน เกิดทักษะกระบวนการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีความสอดคล้องกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

จากข้อมูลพื้นฐานที่ได้ศึกษาจนได้พัฒนาเป็นหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาหลักสูตรที่ประกอบด้วย ความเป็นมาของหลักสูตร หลักการของหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร หน่วยการเรียนรู้ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการจัดการเรียนรู้ การวัดประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้รับการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ ค่าอยู่ระหว่าง 0.8 – 1.00 ทุกประเด็น ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกับ Richards (2001) ที่เน้นว่าการพัฒนาหลักสูตรทางภาษาจะต้องแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันของกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตรทางภาษา โดยเน้นไปที่การออกแบบหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร ทั้งนี้การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อีกทั้งยังมีการศึกษาองค์ประกอบของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ โดยมี 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบด้านความรู้และความเข้าใจ องค์ประกอบด้านอารมณ์และความรู้สึก และองค์ประกอบด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ ซึ่งตรงกับงานวิจัยของ Jiang, B., Liu, L., Guo, Z. W., & Wang, Y. F. (2022) ที่ทำการศึกษาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า เป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษประกอบไปด้วย ด้านความรู้ ด้านทัศนคติ และด้านทักษะ ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม งานวิจัยชิ้นนี้ได้ศึกษาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจากหลากหลายมุมมอง อันได้แก่แนวคิดของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การจัดการเรียนรู้ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการวัดประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และเน้นย้ำถึงด้านความรู้ทางด้านวัฒนธรรม ทัศนคติ และทักษะถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างมากในการจัดการเรียนรู้ด้านวัฒนธรรมเป็นการบูรณาการในด้านการสอนภาษาอังกฤษ และยังสอดคล้องกับ อติษฐ ปิ่นเงิน (2559) ได้ศึกษาเรื่องความตระหนักเชิงอภิวัตน์ปฏิบัติศาสตร์ของผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ พบว่า ระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษสูง หรือระดับประสบการณ์ภาษาอังกฤษสูงอย่างเดียวไม่เพียงพอต่อการพัฒนาความตระหนักเชิงอภิวัตน์ปฏิบัติศาสตร์ แต่ความสามารถและประสบการณ์ทางภาษาอังกฤษเป็นสองปัจจัยสำคัญในการพัฒนาความตระหนักเชิงอภิวัตน์ปฏิบัติศาสตร์สำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษ

2. การอภิปรายผลตามความมุ่งหมายข้อที่ 2 เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตร รายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะ การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีผลลัพธ์ที่ได้ดังต่อไปนี้

2.1 ค่าเฉลี่ยคะแนนการประเมินทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสาร เชิงสร้างสรรค์หลังการทดลองใช้หลักสูตรฯ สูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรและสูงกว่าร้อยละ 80 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ โดยที่คะแนนด้านความรู้และความเข้าใจ มีคะแนนเฉลี่ย 33.78 คิดเป็นร้อยละ 84.45 ด้านอารมณ์และความรู้สึก มีคะแนนเฉลี่ย 24.39 คิดเป็นร้อยละ 81.30 และด้านพฤติกรรมและ การปฏิบัติ มีคะแนนเฉลี่ย 24.89 คิดเป็นร้อยละ 82.97 จากคะแนนการประเมินทักษะทั้ง 3 ด้านมี คะแนนสูงกว่าก่อนใช้หลักสูตรและค่าเฉลี่ยมากกว่าร้อยละ 80 ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้ประยุกต์ การจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และร่วมกันระดมความคิดเห็นร่วมกัน วางแผน และลง มือปฏิบัติร่วมกันรวมทั้งสะท้อนผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นด้วยกัน สำหรับเวลาในการใช้หลักสูตรจำนวน 16 สัปดาห์มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่าง วัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ให้กับผู้เรียน โดยผ่านการสอนผ่านกระบวนการคิด การลง มือทำ รวมทั้งการนัดพบนอกชั้นเรียนเป็นรายบุคคลอยู่เสมอเพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้ผ่านใบงานที่ นักเรียนตอบคำถามหรืองานเขียน นอกจากนี้ยังขั้นตอนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของหลักสูตรที่ ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอนหลัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์นิย หนักทอง (2562) ได้ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาารูปแบบการเรียนการสอนภาษาตามทฤษฎีภาษาศาสตร์ สังคมและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อเสริมสร้างความแวดไวทางวัฒนธรรมสำหรับ นักเรียนมัธยมศึกษา พบรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสร้าง ความเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิม ขั้นเสนอประสบการณ์ใหม่ ขั้นสะท้อนคิดจากประสบการณ์ ขั้นเสริมหลักการ และขั้นเปลี่ยนผ่านสู่สถานการณ์ใหม่ สำหรับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ใน หลักสูตรยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา วีระปรียาภูร (2562) ที่พบว่า การจัดการเรียนการ สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารแบบผสมผสานด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะ ในการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และทักษะการทำงานร่วมกันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มีผลการ ประเมินโมเดลที่พัฒนาขึ้นอยู่ในระดับดี โดยมีค่าประสิทธิภาพทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม การทดลอง ภาคสนาม สูงกว่าเกณฑ์กำหนด ทั้งนี้เนื่องจากการที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมใน การกำหนดวัตถุประสงค์ และแนวทางการทำงานร่วมกันกับอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาด้วยกัน เอง ทำให้มีโอกาสให้ทุกคนได้ร่วมมือ ปรึกษาหารือ และทุกคนเป็นส่วนหนึ่งในการวิจารณ์ผลงาน ในกลุ่มตนเอง และกลุ่มอื่น ๆ อันจะนำมาสู่โอกาสในการเห็นถึงกระบวนการการทำงานของกลุ่ม

การปรับปรุงงาน การร่วมกันตรวจสอบผลงาน และการเขียนสรุปผลการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Liu, S., & Dall Alba, G. (2012) ที่ศึกษาการใช้การทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ของนักศึกษาในเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยกระตุ้นนักศึกษาให้พัฒนาความรู้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมโดยการปรับตัวเองให้เข้ากับโลกนอกห้องเรียน และการเรียนรู้จากประสบการณ์และมุมมองของผู้อื่นในการทำกิจกรรมกลุ่ม จากการศึกษาประสบการณ์ของนักศึกษาในการทำงานเป็นกลุ่มและการเชื่อมโยงระหว่างแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และมีคะแนนสูงขึ้นในการเรียนรู้เรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมผ่านประสบการณ์การทำงานกลุ่ม งานวิจัยของ Zhang, X. (2010). ที่ทำการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในการสอนมารยาทตะวันตกในชั้นเรียน พบว่า วิธีการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของนักเรียนนั้นเน้นทักษะทั้งสี่ได้แก่ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน รวมทั้งการสอนความรู้พื้นฐานของมารยาทตะวันตกในชั้นเรียน การเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกฝนกับคู่สนทนาเจ้าของภาษา หรือกิจกรรมต่างๆทางภาษาทุกประเภท ซึ่งจะส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน ในขณะที่ยังงานวิจัยของ Markus Deli Girik (2018) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในชั้นเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่านักเรียนมีความต้องการหลักสูตรใหม่ในด้านความรู้เรื่องของวัฒนธรรมใหม่และการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษ และหวังว่าหลักสูตรใหม่นี้จะเติมเต็มความต้องการของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียน และนักเรียนก็ยังเสนออีกว่า โรงเรียนหรือผู้สอนจะต้องสร้างบรรยากาศการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและมีการสนับสนุนให้ใช้การสื่อสารเช่น บทสนทนา หรือกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมที่มีคุณภาพให้เกิดขึ้นจริงกับผู้เรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ กิตติวรรณ สิ้นธุนาวา (2562) ทำการศึกษาปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม โดยพบว่า ปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรมสำหรับนักศึกษาและบุคลากรที่เข้าร่วม โครงการแลกเปลี่ยน ประกอบไปด้วยปัจจัย 4S คือ Study: การศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมของผู้อื่น Space: การให้พื้นที่การแสดงออกสำหรับวัฒนธรรมอื่นและการยอมรับพฤติกรรมของบุคคลอื่นที่แตกต่างจากตนเอง Strategy: การสร้างกลยุทธ์ในการทำงานร่วมกับผู้มาจากวัฒนธรรมอื่น และ Start: การเริ่มต้นลงมือปฏิบัติโดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มาจากวัฒนธรรมอื่น

2.2 คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับมาก เนื่องจากหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นนั้นอาจ เนื่องจากเอกสารและสื่อการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความท้าทายต่อระดับความสามารถทางภาษาของนักเรียน มีกิจกรรมที่เน้นนักเรียนได้ลงมือทำ นักเรียนมีโอกาสได้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพูด การแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเกิดด้านความรู้และความเข้าใจ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านพฤติกรรมและการลงมือปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับ Asakereh, A., & Dehghannezhad, M. (2015) ที่พบว่า การเพิ่มทักษะการพูดและกิจกรรมที่ฝึกฝนทักษะการพูดที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองในชั้นเรียนมีผลดีต่อความพึงพอใจต่อรายวิชาภาษาต่างประเทศ และ กระจ่างน้อย (2558) ที่พบว่า แม้ว่าในการจัดหลักสูตรของการพัฒนาหลักสูตรและชุดสื่อการเรียนรู้เรื่อง ภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อการท่องเที่ยว เมืองไทยในวิถีพุทธ จะมีเนื้อหาที่ยากและท้าทายกับ ผู้เรียน แต่ถ้าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความน่าสนใจ ชวนติดตาม มีการอธิบายเชื่อมโยง ประสบการณ์ร่วมกันระหว่างวิทยากรและผู้เรียน รวมทั้งมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าอิสระเพิ่มเติมจากสิ่งที่เรียนระดับความพึงพอใจก็ยังคงอยู่ในระดับที่ดี อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับ Mohammed, L.A.; Aljaberi, M.A.; Amidi, A.; Abdulsalam, R.; Lin, C.-Y.; Abdallah, A.M. (2022). ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาต่อการเรียนออนไลน์ทางกลางวิกฤติโควิด 19 พบว่ามี 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความพึงพอใจต่อนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีนัยสำคัญจากมากที่สุดไปน้อยที่ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้เรียนและคุณภาพของระบบที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ ปัจจัยด้านผู้สอน ปัจจัยด้านการประเมินผล และปัจจัยด้านคุณภาพในการประเมินความพึงพอใจ ดังนั้นความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรควรคำนึงถึงปัจจัยด้านผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1. ครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถนำหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เป็นรายวิชาเพิ่มเติมได้ แต่ต้องคำนึงถึงระดับทางภาษาของผู้เรียนว่าควรมีระดับทางภาษา B2 ขึ้นไป
2. ครูผู้สอนที่นำหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ไปปรับใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของนักเรียนได้ หรือสามารถปรับความ

ยากง่ายของภาษาและการจัดการเรียนรู้ แต่ควรยึดหลักการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ทั้ง 5 ขั้นตอน

3. ครูผู้สอนหรือผู้ที่สนใจสามารถจัดอบรมให้กับนักเรียนหรือผู้เรียนในระดับการศึกษาอื่น โดยปรับปรุงเป็นหลักสูตรฝึกอบรมได้ แต่ต้องคำนึงถึงระดับทางภาษาของผู้เรียนหรือผู้เข้าอบรมว่าควรมีระดับทางภาษา B2 ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการนำหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไปพัฒนาเป็นรายวิชาเพิ่มเติมเพื่อใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในบริบทอื่นหรือสังกัดอื่น ที่มีระดับทางภาษา B2 ขึ้นไป เช่น โครงการหลักสูตรภาคภาษาอังกฤษ โครงการหลักสูตรสองภาษา โครงการหลักสูตรนานาชาติ ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือโรงเรียนอื่นๆที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หรือกระทรวงกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาต่อยอดและพัฒนาการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ โดยปรับปรุงเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของสาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

บรรณานุกรม

- กิตติวรรณ สิ้นธนาภา (2562) ปัจจัยสำคัญของการเรียนรู้ประสบการณ์ข้ามวัฒนธรรม.
วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ 9(2): 63-76.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2)
และที่ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: บริษัทสยามสปอร์ตซินดิเคท จำกัด.
_____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลพร หิรัญบุรณะ. (2556). บทความวิชาการ Intercultural Communication: Globalization and
Social Justice. ภาษาปริทัศน์. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กุสุมา ภูใหญ่ และสมัชชา นิลปัทม์. (2566). จินตกรรม: บทบาทของการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และ
สื่อเพื่อสันติภาพในชายแดนใต้. วารสารความขัดแย้งและสันติศึกษา. 2(1): 106-142.
- เก็จจิรา ปิณฑะดิษ และ พีรยุทธ โอพันธ์ (2565). ความสามารถในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมของ
พนักงานสัญชาติไทยในองค์กรสัญชาติจีน: กรณีศึกษาขององค์กรธุรกิจแพลตฟอร์มวิดีโอสตรีม
มิง. Media and Communication Inquiry. 4(3). 23-24.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. (2561). “ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ
20 ปี พ.ศ. 2561 - 2580”.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2563). แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา.
(ออนไลน์)
- โครงการพัฒนาภาวการณ์นำด้วยพุทธกระบวนทัศน์. (2562). Compassionate Communication:
การสื่อสารด้วยความกรุณา. มุลินธิเสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป.
- ชาญชัย ชัยสุขโกศล. (2554). Hate Speech และข้อมูลที่อันตราย : ทางเลือกวิธีตอบโต้ทาง
การเมือง. สืบค้นออนไลน์จาก <https://chaisuk.files.wordpress.com/2011/06/hate-speech-alternative-respond-fullreport-may0311.pdf>
- งานสารสนเทศ โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา. (2565). รายงานสารสนเทศประจำปีการศึกษา 2565
โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา.

- วิพรรณ จารุที. (2562). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ในสื่อสังคมออนไลน์ของ
นักศึกษาระดับอุดมศึกษา. ปรินญาณินท์ ศศ.ม. สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ.
- จินตนา วีระปริยากร (2560) การพัฒนาโมเดลสภาพแวดล้อมการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
เพื่อการสื่อสารแบบผสมผสาน ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะในการ
สื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และทักษะการทำงานร่วมกันของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. ปรินญา
ณินท์ ปร.ด. สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชวลิต ชูกำแพง. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ชาญชัย ชัยสุขโกศล (2554). ภาพอนาคตจังหวัดชายแดนใต้. Retrieved from:
<https://repository.li.mahidol.ac.th/handle/123456789/22816>.
- ชุตินันท์ จันทรเสนานนท์. (2553). การพัฒนาแบบวัดสมรรถนะเชิงวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน
มัธยมศึกษา วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีรศักดิ์ สุขสันติกมล. (2559). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในโลกยุคทันสมัย. มนุษยสังคมปริทัศน์.
18(1): 82 – 83.
- ดิยุ ศรีนราวัฒน์. (2559). ภาษาและภาษาศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทองธรรม อินทจักร (2550) แนวคิดพื้นฐานด้านวัฒนธรรมปฏิบัติศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ผะอบ พวงน้อย (2558). การพัฒนาหลักสูตรและชุดสื่อการเรียนรู้ เรื่อง ภาษาอังกฤษเทคนิคเพื่อการ
ท่องเที่ยวเมืองไทยในวิถีพุทธ. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 25(1). 137-
147.
- พจนีย์ นักทอง, ฤดีรัตน์ ชุชนะโชติ และ อัมพร ม้าคะนอง. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียน
การสอนภาษาตามทฤษฎีภาษาศาสตร์สังคมและแนวคิดการเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อ
เสริมสร้างความแวดไวกทางวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษา. วารสารมหาวิทยาลัย
นราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 6(1): 15 – 26.

- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2561). หลักคิด: การจัดการหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมตตา วิวัฒนานุกูล. (2559). การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัฐพล เย็นใจมา, สุรพล สุยะพรหม และ ประสิทธิ์ พุทธิศาสตร์ศรัทธา. (2561). ความขัดแย้งในสังคม: ทฤษฎีและแนวทางแก้ไข. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 7(2): 224 – 238.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). สนุกกับการเรียนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2551). กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิชชุดา ขำประถม และ ชนสิทธิ์ สิทธิสูงเนิน. (2565). การพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนานาชาติด้วยการจัดการเรียนรู้ในการฟังและอ่านสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. 12(3): 104-115.
- _____. (2554). นวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้สู่ความเป็นพลเมือง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท อาร์ แอนด์ปริ้นท์จำกัด.
- วิรัจ รอง บุญสุข. (2555). Cross -cultural communication: an introduction. Fourth Edition. Bangkok: Thammasat University Press.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 - 2570).
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2559). รายงานการวิจัยแนวโน้มสภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2560). การวิจัยและพัฒนารูปแบบการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สกศ.
- _____. (2562). รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561 (Education in Thailand 2018). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สงัด อุทรานันท์ (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตร

สยาม.

อดิษฐ์ ปิ่นเงิน และ จิรินทร์รา ศรีอุทัย วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เดือน
พฤษภาคม - สิงหาคม 2559

อรประพิน กิตติเวช และวิชาติ บุรณะประเสริฐสุข. (2556). ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสาร. ใน
ภาษาไทย เพื่อการสื่อสาร. หน้า 3

Arasaratnam, L. A., & Doerfel, M. L. (2005). Intercultural communication competence:
Identifying key components from multicultural perspectives. *International Journal of
Intercultural Relations*, 29(2), 137–163.

Asakereh, A., & Dehghannezhad, M. (2015). Student satisfaction with EFL speaking
classes: Relating speaking self-efficacy and skills achievement. *Educational
Research*, 25(4), 345-363.

Bencze, L., & Carter, L. (2011). Globalizing students acting for the common good. *Journal
of Research in Science teaching*, 48(6), 648-669.

Bowe, H. J., & Martin, K. (2014). *Communication across cultures: Mutual understanding in
a global world*. Second edition. Singapore: Cambridge University Press.

British Council. (n.d.). ภาษาอังกฤษระดับ B2. สืบค้นวันที่ 27 พฤศจิกายน 2564, จาก
<https://www.britishcouncil.or.th/english-courses/adults/levels/b2>

Brown, J.D. (1995). *The elements of language curriculum: A systematic approach to
program development*. USA: Heinle&Heinle publishers.

Brown, Penelope and Levinson, Stephen. (1987). *Politeness: Some Universals in
Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.

Byram, M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*.
Clevedon, UK: Multilingual Matters.

Crawford.D. and Bodine.R. (1996). *Conflict resolution education: A guide to Implementing
programs in schools, youth-serving organizations and community and juvenile*

justice settings. Washington, D.C.: U.S. Department of Education and Department of Justice.

- Deardoff, D.K. (2008). "Intercultural Competence – The key competence in the 21st Century." [Online] available at : http://www.bertelsmann-stiftung.de/bst/de/media/xcms_bst_dms_30238_30239_2.pdf, January 2, 2021.
- Jackson, J. (2014). *Introducing language and intercultural communication*. New York: Routledge.
- Jhaiyanuntana, A. and Nomnian, S. (2020). Intercultural Communication Challenges and Strategies for the Thai Undergraduate Hotel Interns. *PASAA*. 59. 205-235.
- Jiang, B., Liu, L., Guo, Z. W., & Wang, Y. F. (2022). A Study of Intercultural Communicative Competence in ELT. *Advances in Journalism and Communication*, 10, 297-306.
- Girik Allo, M. D. (2018). Intercultural Communication in EFL Classrooms. *Ethical Lingua: Journal of Language Teaching and Literature*, 5(2), 159-170.
- Grice, P. (1975). Logic and conversation. In Cole, P. and Morgan, J. (eds), *Syntax and Semantics 3: Speech Acts*. New York: Academic Press.
- Learning: The Importance of Student-Initiated Strategies and Dialogic Encounters. *Gist: Education and Learning Research Journal*, 1(1), 65–89.
<https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/3295391.pdf>
- Liu, S., & Dall'Alba, G. (2012). Learning intercultural communication through group work oriented to the world beyond the classroom. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 37(1), 19–32. <https://doi.org/10.1080/02602938.2010.494233>
- Lustig, M.W. and Koestrer, J. (1996). *Intercultural Competence: Interpersonal Communication between Cultures* (Second edition). New York, NY: HarperCollins College Publishers.
- McKay SL. (2012). *Teaching English as an international language*. Oxford: Oxford

University Press.

Mohammed, L.A.; Aljaberi, M.A.; Amidi, A.; Abdulsalam, R.; Lin, C.-Y.; Hamat, R.A.;

Abdallah, A.M. (2022). Exploring Factors Affecting Graduate Students' Satisfaction toward E-Learning in the Era of the COVID-19 Crisis. *Eur. J. Investig. Health Psychol. Educ.* 2022, 12, 1121–1142.

Office of Education Council. (2014). *Analysis of Thai education in the 21st century*. Bangkok : Office of Education Council.

Markus Deli Girik, A. (2018). Intercultural Communication in EFL Classrooms. *Ethical Lingua: Journal of Language Teaching and Literature*, 5(2).

Nation, P. (2000). Designing and improving a language course. *English Teaching Forum*, 38(4), 2-11.

Richards, J. C. (2001). *Curriculum Development in Language Teaching* Cambridge Professional Learning. Cambridge: Cambridge University Press.

Rosenberg, M. B. (2003). *Nonviolent communication: A language of life*. USA: PuddleDancer.

_____. (2012). *Living nonviolent communication: practical tools to connect and communicate skillfully in every situation*. Canada: Sounds True.

Siddiqie, S. A. (2011). Intercultural exposure through English language teaching: An analysis of an English language textbook in Bangladesh. *Journal of Pan-pacific Association of Applied Linguistics*, 15(2), 109-127.

Sinicrope, C., Norris, J. M., & Watanabe, Y. (2007). *Understanding and assessing intercultural competence: A summary of theory, research, and practice (Technical report for the Foreign Language Program Evaluation Project)*. Second Language Studies.

Storey, C. W. (2007). *Insights into Language Curriculum Development*. *Electronic Journal*

of Foreign Language Teaching, 4(1). 86–107.

Sun, W. (2013). Theory and practice in language studies: How to cultivate intercultural communication competence of non-English major students. *Journal of Education and Educational Development*. (Online)

Taylor, J. (2007). *Intercultural Communication Competence through Experiential*

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

ด้านที่ 4 องค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบด้านความรู้และความเข้าใจของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ท่านมีความคิดอย่างไรกับองค์ประกอบย่อยด้านความรู้และความเข้าใจของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

องค์ประกอบย่อยด้านความรู้และความเข้าใจของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์ความรู้ด้านภาษาและวัฒนธรรม ความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์		
2. บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์หลักการพื้นฐานหรือแนวคิดของคนระหว่างวัฒนธรรมที่สะท้อนออกมาเป็นวัฒนธรรม เช่น โครงสร้าง ความเชื่อ ความสัมพันธ์ และ ความเป็นอยู่ และแนวคิดทางการเมืองของคนในสังคม รวมทั้งการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ที่ลดความขัดแย้งจากวัฒนธรรม โครงสร้าง ความเชื่อ ความสัมพันธ์ ความเป็นอยู่ และแนวคิดทางการเมืองที่ต่างกัน		
3. บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์หลักการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในการสร้างสังคมแห่งประชาธิปไตย		
4. บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ สำนวน และโครงสร้างภาษา เพื่อใช้ในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์		
5. บอก เล่า อธิบาย วิเคราะห์ ติความของความหมายของการสื่อสารโดยใช้วจนภาษาและอวจนภาษาในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ได้		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 5 องค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสาร
ระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ท่านมีความคิดอย่างไรกับองค์ประกอบย่อยด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสาร
ระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

องค์ประกอบย่อยด้านอารมณ์และความรู้สึกของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. เข้าใจ ดีความ และตอบสนองต่อการสื่อสารจากอีกฝ่ายได้ถูกต้อง โดยการรับฟังด้วยความเข้าใจที่เหมาะสมบนพื้นฐานของความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์		
2. ส่งเสริมหรือหยุดการสื่อสารจากการสังเกตภาษากาย สีหน้า ท่าทาง		
3. เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน		
4. เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม		
5. เปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อตนเองและผู้อื่นจากผู้ที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านที่ 6 องค์ประกอบย่อยขององค์ประกอบด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ท่านมีความคิดอย่างไรกับองค์ประกอบย่อยด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

องค์ประกอบย่อยด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
1. สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้ภาษาและระดับภาษาที่เหมาะสมบนพื้นฐานของความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์		
2. สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยการส่งเสริมหรือหยุดการสื่อสารจากการสังเกตภาษากาย สีหน้า ท่าทาง		
3. สื่อสารอย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานของความรู้ด้านการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม โดยเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่นที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน		
4. สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ โดยเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม		
5. สืบค้นและวิเคราะห์ข้อมูลของความรู้ในวัฒนธรรมที่แตกต่างซึ่งจะนำไปสู่ความระแวดระวังทางวัฒนธรรมและขจัดอคติหรือการตัดสินผู้อื่นจากผู้ที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน		

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการ
สื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์
ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

นายปรัชญา คณา

นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำนำ

หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาเอกหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิทยาการทางการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ของนายปรัชญา คุณา เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลัดดา หวังภักษิต เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งหลักสูตรนี้จะใช้เป็นคู่มือในการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีความรู้และความเข้าใจ มีอารมณ์และความรู้สึก และมีพฤติกรรมและการปฏิบัติในทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

โดยแบ่งรายละเอียดเป็น 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 บทนำ

ส่วนที่ 2 องค์ประกอบและรายละเอียดของหลักสูตรรายวิชา

ส่วนที่ 3 แนวทางการใช้หลักสูตร

ส่วนที่ 4 เอกสารประกอบหลักสูตร

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เล่มนี้จะ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้มีความรู้และความเข้าใจ มีอารมณ์และความรู้สึก และมีพฤติกรรมและการปฏิบัติในทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ขอขอบคุณอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท คณะผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขหลักสูตรให้เกิดความสมบูรณ์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ทำให้หลักสูตรเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

นายปรัชญา คุณา

นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ส่วนที่ 1 บทนำ

สภาพปัจจุบันและความจำเป็น

ในยุคที่โลกได้รวมเป็นหนึ่งเดียวแบบไร้พรมแดน การติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารทั้งในประเทศ ระหว่างประเทศและกับผู้คนต่าง ๆ ทั่วทุกมุมโลกได้ขยายตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในแง่มุมด้านต่าง ๆ ของการดำเนินชีวิต อาทิ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ โดยเฉพาะด้านการศึกษา จึงนับว่าเป็นความท้าทายอย่างมากกับครูผู้สอนในยุคปัจจุบันที่ต้องพัฒนาผู้เรียนให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและมีความพร้อมในการรับมือกับโลกในยุคที่ทุกคนต้องพบปะ ติดต่อสื่อสารพูดคุย ซึ่งปฏิเสธไม่ได้ว่าภาษาอังกฤษจะยิ่งทวีความสำคัญมากตามกันไปด้วย เพราะว่า ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือสื่อกลางสากลที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร การสร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมของประเทศต่างๆ เข้าใจในวิสัยทัศน์ของคนแต่ละเชื้อชาติและโดยเฉพาะกับการประกอบอาชีพในอนาคต (กาญจนา ซาติตระกูล. 2551) จากแนวคิดในการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ที่เปลี่ยนจากเดิม โดยผู้เรียนต้องมีทักษะที่จ าเป็น ได้แก่ การสื่อสาร (Communication) การร่วมมือ (Collaboration) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) คุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวชี้วัดคุณภาพของ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Learning (P21). 2009 : Online) ดังนั้นผู้สอนจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับคุณลักษณะเหล่านี้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงมีวิจรรณญาณในการพูดสื่อสารและรับข้อมูล ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งสร้างให้เกิด กับผู้เรียนทุกคน เพราะเป็นความต้องการของสังคมโลกในยุคปัจจุบัน (Madoc-Jones. 2005 : 755-768)

นอกจากนั้นแล้วเป็นเรื่องปฏิเสธไม่ได้เลยว่า การติดต่อสื่อสารโดยใช้ภาษาต่างประเทศนั้น ผู้สนทนาจะรู้เฉพาะตัวภาษาอย่างเดียวไม่พอ ถึงแม้ว่าจะสามารถสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้องตามหลักภาษา การสื่อสารที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องมีการระมัดระวังในการใช้ภาษากับความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) โดยต้องมีการคำนึงถึงพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกันของผู้สนทนา ความเข้าใจกรอบวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติ (Cultural Framework) นโมทัศน์ทางวัฒนธรรม (Cultural Perception) รวมทั้งความตระหนักทาง

วัฒนธรรม (Cultural Awareness) โดยต้องรู้ว่าวัฒนธรรมของชาติหนึ่งมีความแตกต่างหรือความเหมือน กับวัฒนธรรมของเราอย่างไร ต้องไม่มีการตัดสินว่าวัฒนธรรมนั้นๆ ดีหรือไม่ดีอย่างไร ซึ่งจะก่อให้เกิดความระมัดระวังในการสื่อสารของผู้สนทนา และเกิดการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ (วิรัชรอง บุญนุช, 2555) สำหรับบริบทของโลกยุคโลกาภิวัตน์ แนวคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมีความสำคัญเนื่องจากบุคคลที่มาจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ย่อมมีการแสดงออกและพฤติกรรมที่ แตกต่างกัน (Dahl, 2005:8 อ้างอิงใน กุลพร หิรัญบุรณะ, 2556) ด้วยเหตุนี้การศึกษาและการทำความเข้าใจวัฒนธรรมที่แตกต่างกันตลอดจนกระบวนการที่เกิดขึ้นในการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมจะช่วยลดความเข้าใจผิดในการสื่อสาร (Inoue, 2007:1 อ้างอิงใน กุลพร หิรัญบุรณะ, 2556)

สำหรับการติดต่อสื่อสารกันของคนที่อยู่ห่างไกลกันและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจึงเกิดหลักการและแนวคิดเรื่องการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communication) อันเป็นประเด็นสำคัญในการติดต่อสื่อสารในยุคปัจจุบันท่ามกลางความหลากหลายและแตกต่างกันระหว่างวัฒนธรรม การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (Intercultural communication) คือกระบวนการแลกเปลี่ยนและตีความสัญลักษณ์ในบริบทหนึ่งๆ โดยบุคคลในกระบวนการสื่อสารนั้นมีความแตกต่างทางวัฒนธรรมมากพอที่จะสามารถตีความและมีความคาดหวังเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมแตกต่างกัน นำไปสู่การรับรู้ความหมายที่แตกต่างกัน ซึ่งในอดีตการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมมักจะเน้นแค่การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal communication) หรือการสื่อสารแบบเห็นหน้า (Face-to-face) และมีปฏิสัมพันธ์กัน (Interaction) แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีและความก้าวหน้าของเครื่องมือสื่อสารมีความทันสมัยมากขึ้น การสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม จึงครอบคลุมถึงการสื่อสารผ่านสื่อต่างๆ (Mediated communication) เช่น อีเมลล์ ไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น (เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559)

ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมการให้ผู้เรียนไทยมีความพร้อมและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยและสังคมโลกที่รวดเร็ว ลดความขัดแย้งต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม และเสริมสร้างทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์และทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม การพัฒนาหลักสูตรจึงต้องอาศัยข้อมูลพื้นฐานจากการเปลี่ยนแปลงจากสังคมและวัฒนธรรมข้างต้น เพื่อให้โรงเรียนได้ผลิตสมาชิกของสังคมที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมนั้นๆ หลักสูตรจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียน

มีความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เข้าใจตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพสังคมได้อย่างมีความสุข (ชวลิต ชุกก่าแพง, 2551: 42)

จากภูมิหลังและความสำคัญของการพัฒนาทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับการพัฒนานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไทยในศตวรรษที่ 21 ที่จะก้าวออกไปเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับประเด็นในการปฏิรูปการศึกษา และแก้ปัญหาความขัดแย้งอันเกิดมาจากการสื่อสารที่ไม่เข้าใจกันที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในขณะนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษและเป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปปรับใช้ตามบริบทของแต่ละโรงเรียนหรือตามแต่ละภูมิภาค อันจะก่อให้เกิดการพัฒนาทักษะทั้งทางด้านภาษาอังกฤษขั้นสูง ทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์อันจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะสามารถดำรงชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุขและสร้างสังคมที่มีความเข้าใจซึ่งกันและกันอันจะลดความไม่เข้าใจกันหรือความขัดแย้งลงได้ และสามารถใช้อังกฤษเพื่อการสื่อสารที่เข้าใจและคำนึงถึงวัฒนธรรมที่มีความแตกต่างกัน

**ส่วนที่ 2 องค์ประกอบและรายละเอียดของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูน
ประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิง
สร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย**

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมด้านความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมด้านอารมณ์และความรู้สึกเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
3. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
2. เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีอารมณ์และความรู้สึกทางบวกเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
3. เพื่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีพฤติกรรมและการปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

เนื้อหาสาระของหลักสูตร

เนื้อหาสาระที่ใช้ในการจัดหลักสูตรมีดังต่อไปนี้

หน่วยที่	เนื้อหา/สาระของหลักสูตร	เวลา (ชั่วโมง)	หมายเหตุ
1	When East meet West	4	
2	Verbal and Non-verbal Communication	4	
3	Business across culture	4	
4	Diversity, Civic engagement, and global citizenship	4	
รวมเวลาทั้งสิ้น		16	

Course Outline

EN30291 English Enrichment 1 — Mattayom 4 — Triam Udom Suksa School

Under the research project: The Curriculum Development of English Enrichment Course Enhancing Intercultural Communication Competence and Creative Communication Skills for Upper-Secondary Students

Course Description

This course is intended to offer an intensive introduction to language and culture with particular focus on the main concept of intercultural communication and creative communication. Students will be exposed to a wide variety of authentic materials such as academic articles, films, documentaries, podcasts, or TEDtalks. They will be encouraged to make the link between what they- have learned and real-life situations with a strong emphasis on understanding more about different cultures, beliefs, and society.

Students will develop all language skills (listening, speaking, reading, and writing) with intercultural communicative competence and creative communication skills through various kinds of classroom challenging activities including class discussion, debate, role playing, presentation, and writing to enhance and mainly boost students to

express intercultural communicative competence and creative communication skills.

After developing four language skills with intercultural communicative competence and creative communication skills, students will learn, understand, and apply what they have learned in real-life situations that enable them to apply their skills to all paths of future English language learning, usage, and work with people from different cultural backgrounds.

Course Objectives

After finishing this course, students will be able to

- 1 . apply the concept of intercultural communication in order to interact with others in simulation and authentic situations.
2. analyze others' thoughts, behaviors, and feelings from verbal and non-verbal communication.
- 3 . express opinions and feelings by applying the concept of intercultural communication and creative communication clearly and effectively.
- 4 . present information from what they watch, listen, or read by speaking and writing clearly and creatively.

Course Outline

Week	Unit/ Theme	Contents/ Subtheme	Skills	Tasks/ Activities
1	0	Orientation and Pretest		
2	Unit 1: When East meets West	The Differences of Languages and Cultures	L&S + Language Focus	1. Listening comprehension 2. Small talk discussion
3		Etiquettes in Various Situations	Intercultural com.	1. Discussion from various related situations

4		Oriental and Western writing styles	R&W + Language Focus	1. Reading comprehension
5		Oriental and Western Fictions and Nonfictions	Creative com.	1. Opinion essay
6	Unit 2: Verbal and Non-verbal Communication	Senses of Humor	L&S + Language Focus	1. Listening comprehension 2. Small talk discussion
7		Emoji and Meaning of Messages	Intercultural com.	1. Discussion from various related situations
8		Politeness and Impoliteness	R&W + Language Focus	1. Reading comprehension
9		Face Threatening	Creative com.	1. Cause – Reason essay
10	Unit 3: Business across cultures	Working in an international organization	L&S + Language Focus	1. Listening comprehension 2. Small talk discussion
11		Business Leadership Styles Across Different Cultures	Intercultural com.	1. Discussion from various related situations
12		Marketing Across Cultures	R&W + Language Focus	1. Reading comprehension

13		Advertisements and Consumers Across Cultures	Creative com.	Descriptive essay
14	Unit 4: Diversity, Civic engagement, and global citizenship	Democracy	L&S + Language Focus	1. Listening comprehension 2. Small talk discussion
15		Civic Engagement	Intercultural com.	1. Discussion from various related situations
16		Equality and justice	R&W + Language Focus	1. Reading comprehension
17		Global Citizenship	Creative com.	1. Argumentative essay
18		Posttest		

Evaluation

1. Class observation
2. Pretest and posttest (Knowledge 40 points/ Attitude 30 points/ Behavior 30 points Total 100 points)

ส่วนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร

แนวทางการจัดการเรียนรู้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนควรใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการจัดการเรียนรู้
2. กิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต้องเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่ให้นักเรียนได้คิด วิเคราะห์ ทำงานร่วมกัน และได้ลงมือปฏิบัติ
3. ระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีการกระตุ้นให้นักเรียนค้นหาหรือสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากสิ่งที่น่าสนใจจากความรู้ในคาบนั้นๆ
4. ก่อนจบกิจกรรมการเรียนรู้ควรสอดแทรกหรือสรุปเจตคติที่ดีของการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในทุกคาบเรียน
5. ระหว่างทำกิจกรรมและก่อนจบกิจกรรมการเรียนรู้ ควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนว่ามีทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ในทุกคาบเรียน

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร

ในทุกชั่วโมงในการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนจะต้องยึดแนวทางในการฝึกอบรมทางวัฒนธรรม (Downs, 1969 อ้างอิงใน เมตตา วิวัฒนานุกูล, 2559) ดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 การฝึกแบบให้ความรู้ (Cognitive training) ได้แก่ การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม การถาม-ตอบ และการอ่าน
- ขั้นที่ 2 การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (Behavior modification) ใช้วิธีการเดียวกับการฝึกแบบให้ความรู้ แต่เน้นบทบาทการให้รางวัลและการลงโทษในการเรียนรู้
- ขั้นที่ 3 การฝึกแบบทดลอง (Experiential training) ได้แก่ การแสดงบทบาทสมมติ การใช้สถานการณ์จำลอง การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ เป็นต้น
- ขั้นที่ 4 การสร้างความตื่นตัวทางวัฒนธรรม (Cultural self-awareness) ได้แก่ การสร้างโอกาสให้พูดคุยกับคนแปลกหน้า เพื่อเป็นการสำรวจประสบการณ์ร่วมและความต่าง
- ขั้นที่ 5 การฝึกหาสาเหตุและอธิบายพฤติกรรม (Cultural assimilator) ได้แก่ การอ่านหรือวิเคราะห์กรณีศึกษาและเหตุการณ์ที่วิกฤติต่างๆ (Critical incidents) เพื่อเรียนรู้วิธีที่จะตัดสินใจหรือชี้แจงเกี่ยวกับสาเหตุของพฤติกรรมอันเนื่องมาจากความแตกต่างด้านการรับรู้ และเรียนรู้ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น

บทบาทของครูผู้สอน

1. ครูผู้สอนศึกษาเอกสารหลักสูตรให้เข้าใจและครบถ้วน
2. ครูผู้สอนออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทนักเรียนของตนเอง
3. ครูผู้สอนศึกษาแผนของตนเอง เตรียม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือวัดและ ประเมินผลให้พร้อมก่อนการสอน
4. ครูจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้
5. ครูควรมีการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ นำข้อสะท้อนผล ข้อเสนอแนะ ไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

สื่อและเอกสารประกอบหลักสูตร

สื่อ และเอกสารประกอบการนำหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายไปใช้

ประกอบด้วย

1. หลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เอกสารประกอบหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่เน้นทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย หน่วยที่ 1 – 4

ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้และตัวอย่างเอกสารประกอบการเรียน

Lesson Plan

English Enrichment Course 1

Mattayom 4

Unit 1: When East Meets West

4 Hours

Unit objectives**Students will be able to**

1. explain the main differences of Eastern and Western cultures.
2. communicate effectively due to the understanding of Eastern and Western cultures.
3. select the means of communication properly due to the understanding of Eastern and Western cultures.
4. apply the understanding of Eastern and Western cultures into the real situations.

Concept

Learning about the differences between Eastern and Western cultures from various kinds of texts, situations, experiences that will have an effect on people's lives that will build the understanding between two main cultures.

Hour 1**1A: The Differences of Eastern and Western Cultures****Teaching steps/ Activities****1. Cognitive training**

1. Students work in groups to discuss and find the answers to the provided questions.
2. Students write down their answers on paper and prepare to share their answers with the class.
3. Students learn new words that the teacher shows on the board. They have to guess the meaning of each word and match them with the correct definitions.
4. Teacher reviews all new words before learning or practicing the next step.
5. Teacher plays the video related to the topic twice and lets students write down key words from the video.

6. Students in each group share their own key words.

7. Students answer questions.

2. Behavior modification

1. Teacher and students check the answer together and give extra points to the group that gets the highest scores.

3. Experiential training

1. Students in each group think of the situation from their own experiences that related to the topic and share ideas about what should do or do not.

2. Student in each group make a role play or conversation that relates to the topic.

4. Cultural self-awareness

1. Students exchange their ideas with the provided questions.

2. Students have to make a decision to agree or disagree with the issue in the discussion questions.

3. Students share their ideas with other groups and summarize what they have learned from others.

5. Cultural assimilator

1. Students find out more about what they want to learn more about the topic and write it down on the learning log.

2. Students share their findings to their friends

Hour 2

1B: Etiquettes in Various Situations

Teaching steps/ Activities

1. Cognitive training

1. Students work in groups to discuss and find the answers to the provided questions.

2. Students write down their answers on paper and prepare to share their answers with the class.

3. Teacher shows the cover and topic of the video and lets students guess what they are going to learn.

4. Teacher plays the video twice and lets students write down the key words or concepts they get from it.

2. Behavior modification

1. Students answer each question and share their answers with the classmates.

3. Experiential training

1. Students in each group discuss and write what they have discussed on paper.

2. Students make a situational dialog or role play or show some real situations and discuss.

4. Cultural self-awareness

1. Students in each group brainstorm and find the experiences they have faced that relate to the topic they are going to discuss.

5. Cultural assimilator

1. Students in each group find out more information or details of the topic selected.

2. Students make a presentation of the topic selected.

Hour 3

1C: Eastern and Western Writing Styles

Teaching steps/ Activities

1. Cognitive training

1. Students work in groups to discuss and find the answers to the provided questions.

2. Students write down their answers on paper and prepare to share their answers with the class.

3. Teacher shows the picture and the topic of the passage and lets students guess what they are going to learn.

4. Teacher lets students read the text and write down the key words or concepts they get from it.

2. Behavior modification

1. Students answer the questions.

2. Teacher and students check the answer together and give extra points to the group that gets the highest scores.

3. Experiential training

1. Students discuss the similarities and differences of the topic they have learned by finding the text related and discuss and share knowledge to their classmates.

4. Cultural self-awareness

1. Students find some experience and solutions to the experience.

5. Cultural assimilator

1. Students analyze experience and solutions to situations.

2. Students summarize what they have learned and practical ways to solve or deal with the issues.

Hour 4

1D: Cultural Exchange

Teaching steps/ Activities

1. Cognitive training

1. Students work in groups to discuss and find the answers to the provided questions.

2. Students write down their answers on paper and prepare to share their answers with the class.

2. Behavior modification

1. Students read the model essay.

2. Students answer the questions.

3. Students share and check their answers with their classmates.

3. Experiential training

1. Students read the model essay again.

2. Students complete the diagram to make their understanding better about writing organization.

3. Students check the answer with their classmates.

4. Cultural self-awareness

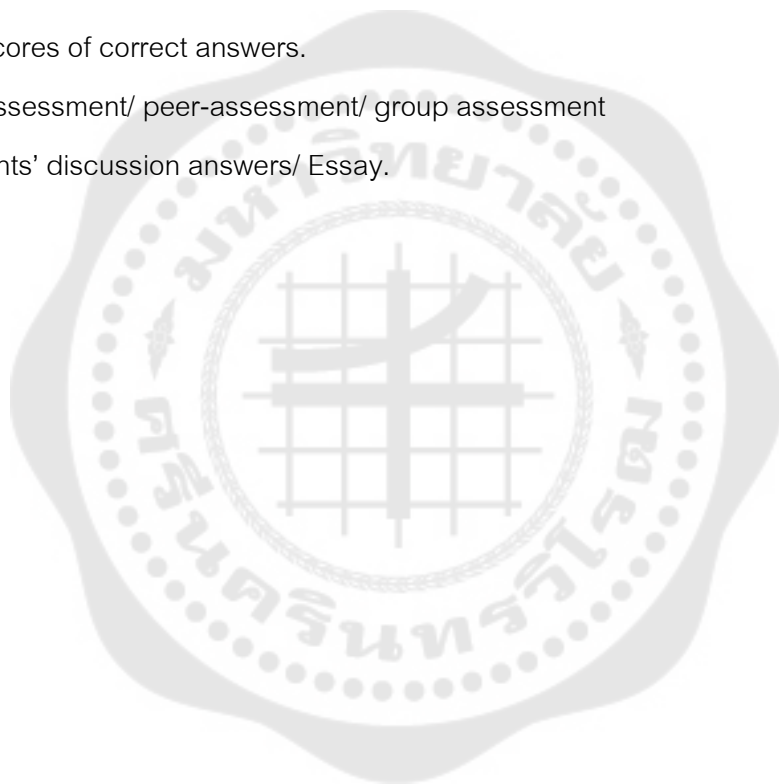
1. Each student plans what they are going to write.
2. Each student makes their own diagram before writing.

5. Cultural assimilator

1. Students find out more about what they are going to write to make their diagram completed.
2. Students write their own essay.

Evaluation

1. The scores of correct answers.
2. Self-assessment/ peer-assessment/ group assessment
3. Students' discussion answers/ Essay.

ตัวอย่างเอกสารประกอบการเรียนในหน่วยการเรียนรู้ที่ 1

UNIT 1: When East Meets West

Unit objectives

Students will be able to

1. explain the main differences of Eastern and Western cultures.
2. communicate effectively due to the understanding of Eastern and Western cultures.
3. select the means of communication properly due to the understanding of Eastern and Western cultures.
4. apply the understanding of Eastern and Western cultures into the real situations.

1A: The Differences of Eastern and Western Cultures

WARM-UP

Group Discussion

1. What is your personal experience with Eastern and Western cultures, and how has it influenced your understanding of cultural differences?
2. In your opinion, what are some common misunderstandings about Eastern and Western cultures, and how can we overcome them?
3. Have you ever encountered cultural differences that caused misunderstandings or communication barriers? How did you handle the situation, and what did you learn from it?
4. How do you think exposure to different cultures can broaden our perspectives and help us develop empathy and understanding for others?

NEW WORDS

Directions: Match the words with the correct definitions.

_____ 1. individual	A. doing something too slowly or late
_____ 2. collective	B. a clear difference or separation
_____ 3. tardiness	C. a person, considered separately from
_____ 4. tendency	D. a likelihood or inclination towards a
_____ 5. prioritize	E. to put several things, problems etc. in
_____ 6. shape	F. shared or made by every member of
_____ 7. distinction	G. to influence something such as a

LISTENING COMPREHENSION

<https://www.youtube.com/watch?v=78haKZhEqcg&t=134s>

Questions

1. What is the main difference between individualistic and collectivist cultures?
  1. Individualistic cultures prioritize group harmony while collectivist cultures prioritize personal well-being.
  2. Individualistic cultures prioritize personal well-being while collectivist cultures prioritize group harmony.
  3. Individualistic cultures prioritize responsibility to immediate family members while collectivist cultures prioritize belonging to a larger group.
  4. Individualistic cultures prioritize belonging to a larger group while collectivist cultures prioritize responsibility to immediate family members.
2. How do cultural differences influence dining out in families?
  1. Individualistic families order specific meals while collectivist families share multiple dishes.
  2. Individualistic families share multiple dishes while collectivist families order specific meals.
  3. Individualistic families prioritize group harmony while collectivist families prioritize personal well-being.

4. Individualistic families prioritize personal well-being while collectivist families prioritize group harmony.
3. What is the importance of understanding cultural differences?
  1. It helps us appreciate the diversity of human societies.
  2. It helps us understand personal traits that contribute to tardiness.
  3. It helps us prioritize group harmony and belonging to a larger group.
  4. It helps us prioritize our own well-being and responsibility to immediate family members.

Answer these questions.

4. What are individualistic and collectivist cultures?

.....

.....

.....

.....

.....

5. How do individualistic and collectivist cultures affect our lives? Give reasons and examples.

.....

.....

.....

.....

.....

COMMUNICATION

Group Discussion

1. How does the video explain the differences between Western and Eastern cultures in terms of communication styles and expectations? Do you agree with the explanation, and can you think of any other examples that illustrate these differences?
2. What are some challenges that people from different cultures might face when working with colleagues or clients? How can we bridge these cultural gaps and ensure effective communication and collaboration?

3. How does the video suggest that cultural differences can impact business negotiations and decision-making processes? Can you think of any real-life examples where cultural misunderstandings or differences led to business failures or missed opportunities?
4. How can we put what we have learned into practice in our personal and professional lives? Show a practical example.

1B: Etiquettes in Various Situations

WARM-UP

Group Discussion

1. What are some of the etiquette rules that you follow in social situations, such as parties or gatherings?
2. Have you ever experienced a situation where you didn't know the proper etiquette and felt uncomfortable or embarrassed? What happened, and how did you handle it?
3. How do you approach etiquette in professional situations, such as job interviews or business meetings? What are some common rules of etiquette in these contexts?
4. Do you think etiquette norms differ between cultures or regions? Can you give some examples of how etiquette varies in different parts of the world?

WATCH

<https://www.youtube.com/watch?v=029kdjdasyM>

SMALL TALK

1. What happened to this man? Why did he act like that?
2. Where are they?
3. Does studying etiquette in new cultures really matter and is it important? How?

COMMUNICATION

Directions: Work in a group with 5 members, discuss, and make a presentation by selecting a topic from a list. Your presentation covers explanation, reasons, and examples in 5 minutes.

1. Etiquette Across Cultures
2. Etiquette in Professional Settings
3. Etiquette in Social Settings
4. Etiquette in Online Communication

1C: Eastern and Western Writing Styles

WARM-UP

Discussion

1. Have you ever read stories, novels, or other writings written by famous Asian and Western writers? What are they? Give an example.
2. Have you ever compared their writing styles?
3. Do you think cultures affect writing styles or storytelling? How?

New Words

_____ 1. idealize	A. the most important character in a
_____ 2. protagonist	B. to become very successful or very
_____ 3. antagonist	C. something, especially something
_____ 4. decisiveness	D. to imagine or represent something or
_____ 5. thrive	E. an unreasonable dislike and distrust
_____ 6. culmination	F. your opponent in a competition,
_____ 7. prejudice	G. the quality of being able to make

READING COMPREHENSION**Storytelling & Culture: East meets West**

This might come across as a topic that people rarely think about, but if you happen to be a fan of books and novels and have a background that involves reading many of them, you will probably appreciate this quick analysis.

So, is there a difference between stories written in the East and those created in the West? People's worldviews and philosophies can be very different in both of those worlds. It should definitely be expected that it affects the way stories are written in them too. So let us go through the main differentiating elements of Western and Eastern storytelling and see what you might expect.

Different perspectives and philosophy

You've probably noticed this particular difference between Western and Eastern storytelling. Typically, Western stories revolve around one person and are usually told from this person's perspective. We're presented with a plot structure where a single person, with the strength of his or her will, decides to change or achieve something. That is mainly because the mindset of westerners is individualistic, and they idealize action and triumph.

In Eastern stories, however, you'll often meet more than one person who takes the lead. The main character might not come in the beginning, but in the middle of the story, and instead of trying to do everything alone, often relies on teamwork and the kindness of others. The stories are often told from a third-person perspective, and there isn't necessarily an emphasis on just the protagonists. This is owed to the Eastern philosophy of collectivism and peace.

Protagonists and antagonists

This is a very interesting difference. Eastern and Western storytelling build completely different characters as their protagonists and their enemies. In the West, the leading character is somebody who has a strong will, is exceptionally smart and chases a certain big goal. The villains are bad people who want to stop the protagonist. The clash is comprehensible — a fight between good and evil, where good should win!

In the East, writers create characters whose main drive is to do something good for

society. They're not going usually through tough challenges for their own sake. The antagonists are usually initially good people, who are confused, manipulated or have been lied to. Some stories don't even have an actual antagonist (nature, spirits and gods). Oftentimes, there is no actual clash in Eastern stories, because people believe that there is good in everything, and the real fight is to find this good and help it thrive.

Expectations and unpredictability

Let's admit it, Americans and Europeans have been raised to believe in "happy endings". They want to imagine that with enough courage and decisiveness, everything can be achieved – the two lovers will get together, the world will be saved and everybody will live happily ever after!

That is where Western and Eastern storytelling differs. In Asian books and movies, nobody is safe from the whims of life. This is because they see life as a chain of events, instead of it having a single final, fatal culmination and there only being silence afterward. This means that the main character might get killed in the middle of the story, robbing the story of its initial direction. Lovers rarely get together, and their stories can leave readers with a bittersweet feeling.

So, do you agree there is a difference?

Whatever the answer, there is one truth — no matter the type of novel or movie, you should first free your mind of prejudice and the stereotypes that are commonly adopted in the society you live in. This will allow you to really see the beauty of the work, and it will give you a deeper insight into the story. Keeping the style of storytelling in mind might help you notice a lot of details and hints you would have missed if you'd gone through it without being consciously aware of how different it can be. It will help you understand the characters better, and help you get a better idea about the world in which the story is set.

Adapted from <https://www.1stopasia.com/blog/the-differences-between-western-and-eastern-storytelling/>

Check your comprehension

1. What is the main difference between Western and Eastern storytelling?
  1. The genre of the story
  2. The length of the story
  3. The number of characters in the story
  4. The point of view from which the story is told

2. Why do Western stories typically revolve around one person?
  1. Because Westerners are collectivistic and prioritize teamwork
  2. Because Westerners are less interested in character development
  3. Because westerners are individualistic and idealize action and triumph
  4. Because Western stories are typically shorter and cannot accommodate multiple characters

3. In Eastern stories, how is the story usually told?
  1. From a first-person perspective
  2. From a third-person perspective
  3. From the perspective of the antagonist
  4. From the perspective of multiple characters

4. What kind of characters are typically the protagonists in Western storytelling?
  1. Characters who rely on teamwork
  2. Characters who do something good for society
  3. Characters who do not encounter any obstacles
  4. Characters who have a strong will and chase a certain big goal

5. Who are usually the antagonists in Eastern storytelling?
  1. Nature, spirits and gods
  2. Bad people who want to stop the protagonist
  3. There are no antagonists in Eastern storytelling
  4. Initially good people who are confused, manipulated or have been lied to

6. What is the difference between Western and Eastern storytelling in terms of expectations and unpredictability?
  1. Both Western and Eastern storytelling usually end with a happy ending.
  2. Both Western and Eastern storytelling usually end with an unhappy ending.
  3. Western storytelling usually ends with a happy ending while Eastern storytelling doesn't.
  4. Eastern storytelling usually ends with a happy ending while Western storytelling doesn't.

7. Which of the following is NOT the significance of understanding the style of storytelling?
  1. To understand the characters better
  2. To emphasize the unpredictability of life
  3. To notice a lot of details and hints you would have missed
  4. To get a better idea about the world in which the story is set

8. What is the main reason for the difference in storytelling styles between the East and West?
  1. The number of authors in each region
  2. The language in which the stories are written
  3. The genre of stories that are popular in each region
  4. The worldviews and philosophies of people in each region

9. What is the main difference between the protagonists in Western and Eastern storytelling?
  1. Western protagonists rely on teamwork while Eastern protagonists are individualistic.
  2. There is no difference between the protagonists in Western and Eastern storytelling.
  3. Western protagonists are bad people while Eastern protagonists are initially good people.
  4. Western protagonists have a strong will while Eastern protagonists do something good for society.

10. What is the main difference in how Western and Eastern storytelling approach the concept of good and evil?
1. Western storytelling emphasizes the clash between good and evil while Eastern storytelling doesn't.
  2. Eastern storytelling emphasizes the clash between good and evil while Western storytelling doesn't.
  3. Both Western and Eastern storytelling emphasize the clash between good and evil.
  4. Neither Western nor Eastern storytelling emphasizes the clash between good and evil

COMMUNICATION

Discussion

1. What are some of the key differences between the writing styles of Eastern and Western cultures, and how do these differences affect the way that readers interpret and respond to written works from these regions?
2. What can we learn about Eastern and Western cultures by examining the different writing styles that are used in these regions? How do these styles reflect broader cultural values and beliefs?

1D: Cultural Exchange

WARM-UP

Group Discussion

1. How does culture influence our attitudes and behaviors in different areas of life, such as education, career, family, and personal relationships?
2. How does exposure to different cultures and ways of life shape our perspectives and understanding of the world? How can travel, education, and other experiences help to broaden our cultural horizons and enhance our ability to navigate diverse social and cultural contexts?

READ

Native American Influences on Modern U.S. Culture

When the first Europeans came to the North America continent, they encountered the completely new cultures of the Native American peoples of North America. Native American, who had highly developed cultures in many respects, must have been as curious about the strange European manners and customs as the Europeans were curious about them. As always happens when two or more cultures come into contact, there was a cultural exchange. Native Americans adopted some of the Europeans' ways, and the Europeans adopted some of their ways. As a result, Native Americans have made many valuable contributions to modern U.S. culture, particularly in the areas of language, art, food, and government.

First of all, Native Americans left a permanent mark on the English language. The early English-speaking settlers borrowed from several different Native American languages words for places in the new land. All across the country are cities, towns, rivers, and states with Native American names. For example, the states of Delaware, Iowa, Illinois, and Alabama are named after Native American tribes, as are the cities of Chicago, Miami, and Spokane. In addition to place names, English adopted from various Native American languages the words for animals and plants found in the Americas. Chipmunk, moose, raccoon, skunk, tobacco, and squash are just a few examples.

Although the vocabulary of English is the area that shows the most Native

American influence, it is not the only area of U.S. culture that has been shaped by contact with Native Americans. Art is another area of important Native American contributions. Wool rugs woven by women of the Navajo tribe in Arizona and New Mexico are highly valued works of art in the United States. Native American jewelry made from silver and turquoise is also very popular and very expensive. Especially in the western and southwestern regions of the United States, native crafts such as pottery, leather products, and beadwork can be found in many homes. Indeed, native art and handicrafts are a treasured part of U.S. culture.

In addition to language and art, agriculture is another area in which Native Americans had a great and lasting influence on the peoples who arrived here from Europe, Africa, and Asia. Being skilled farmers, the Native Americans of North America taught the new comers many things about farming techniques and crops. Every U.S. schoolchild has heard the story of how Native Americans taught the first settlers to place a dead fish in a planting hole to provide fertilizer for the growing plant. Furthermore, they taught the settlers irrigation methods and crop rotation. Many of the foods people in the United States eat today were introduced to the Europeans by Native Americans. For example, corn and chocolate were unknown in Europe. Now they are staples in the U.S. diet.

Finally, it may surprise some people to learn that citizens of the United States are also indebted to the native people for our form of government. The Iroquois, who were an extremely large tribe with many branches called "nations," had developed a highly sophisticated system of government to settle disputes that arose between the various branches. Five of the nations had joined together in a confederation called "The League of the Iroquois." Under the league, each nation was autonomous in running its own internal affairs, but the nations acted as a unit when dealing with outsiders. The league kept the Iroquois from fighting among themselves and was also valuable in diplomatic relations with other tribes. When the 13 colonies were considering what kind of government to establish after they had won their independence from Britain, someone suggested that they use a system similar to that of the League of the Iroquois. Under this system, each colony or future state would be autonomous in managing its own affairs but would join forces with the other states to deal with matters that concerned them all. This is exactly what happened. As a result, the present form of government of the United States can be traced directly back to a Native American

model.

In conclusion, we can easily see from these few examples the extent of Native American influence on our language, our art forms, our eating habits, and our government. The people of the United States are deeply indebted to Native Americans for their contributions to U.S. culture.

Directions: Answer these questions

1. How many paragraphs does this essay contain? How many paragraphs are in the body?

---

2. Find the topic sentence of each body paragraph and find the topic.
(Note: The topic sentence is not necessarily the first sentence in every paragraph.)

---

3. Notice which noun phrase appears four times in the introduction. Circle each repetition of this key noun in the other paragraphs of the essay.

Directions: From the model essay “Native American Influence on Modern U.S. Culture,” complete this outline by filling in the missing parts.

Native American Influences on Modern U.S. Culture

I. Introduction

Thesis statement: Native Americans have made many valuable contributions to modern U.S. culture, particularly in the areas of language, art, food, and government.

II. Body

A. Native American left a permanent mark on the English language.

1. Names of places- cities, towns, rivers, and states

- a. States: Delaware, Iowa, Illinois, Alabama

- b. Cities: Chicago, Miami, Spokane

2. Names of animals and plants

- a. Animals: chipmunk, moose, raccoon, skunk

b. Plants: tobacco, squash

B. _____

1. Navajo rugs
2. Silver and turquoise jewelry

3. _____

a. Pottery

b. _____

c. _____

C. _____

1. Farming techniques

a. _____

b. _____

2. _____

a. _____

b. _____

D. _____

1. Iroquois- large tribe with many branches ("nations")

Needed to settle disputes among various branches

2. Five nations formed League of Iroquois

a. _____

b. Acted together when dealing with outsiders

3. After independence, 13 colonies adopted similar system.

a. Each colony (future state) was autonomous in managing own affairs.

b. _____

III. Conclusion

We can easily see from these few examples the extent of Native American influence on our language, our art form, our eat habits, and our government.

ภาคผนวก ง
แบบประเมินด้านความรู้และความเข้าใจ
ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

**แบบประเมินด้านความรู้และความเข้าใจ
ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์**

Aspect 1: Language and culture

1. What is the relationship between language and culture?
  - a) They are completely unrelated
  - b) Language shapes culture
  - c) Culture has no impact on language
  - d) They are interchangeable terms

2. How do languages reflect cultural diversity?
  - a) Languages are universal and identical across cultures
  - b) Different cultures use distinct languages
  - c) Culture has no influence on language structure
  - d) All languages share the same vocabulary

3. In what way does culture influence language expression?
  - a) Culture has no impact on language expression
  - b) Language is purely biological and unrelated to culture
  - c) Different cultures may express concepts differently through language
  - d) Language is static and unaffected by cultural changes

4. Why is it important to understand the connection between language and culture?
  - a) There is no connection between language and culture
  - b) It enhances effective communication across cultures
  - c) Culture has no bearing on language comprehension
  - d) Language is a standalone aspect, independent of culture

5. Which of the following is an example of how culture can shape language?
- a) Language remains constant across all cultures
  - b) Different cultures may have unique idioms and expressions
  - c) Cultural influence on language is a recent phenomenon
  - d) All languages share the same cultural nuances
6. How do bilingual individuals contribute to the intersection of language and culture?
- a) Bilingualism has no impact on cultural understanding
  - b) Bilingual individuals bridge cultural gaps through language
  - c) Language and culture are entirely separate for bilingual individuals
  - d) Bilingualism is a barrier to cultural appreciation
7. What role does communication play in the interaction between language and culture?
- a) Communication is unaffected by cultural differences
  - b) Effective communication requires cultural awareness and sensitivity
  - c) Language is the sole factor in successful communication
  - d) Cultural understanding is unnecessary for effective communication
8. How can a lack of awareness about the link between language and culture affect cross-cultural interactions?
- a) It has no impact on cross-cultural interactions
  - b) Misunderstandings and communication barriers may arise
  - c) Culture has no influence on language comprehension
  - d) Cross-cultural interactions are solely based on body language

Aspect 2: Thoughts, beliefs, social structures, and politics

9. How do cultural beliefs influence an individual's thoughts?
- a) Cultural beliefs have no impact on thoughts
  - b) Thoughts are entirely independent of cultural influences
  - c) Cultural beliefs shape and influence an individual's thoughts
  - d) Thoughts are universal and unaffected by culture
10. In what way can social structures vary across different cultures?
- a) Social structures are identical across all cultures
  - b) Cultural diversity has no impact on social organization
  - c) Different cultures may have unique social hierarchies and norms
  - d) Social structures are only determined by economic factors
11. How might political systems differ among various cultures?
- a) All cultures share identical political systems
  - b) Political systems are irrelevant to cultural differences
  - c) Different cultures may have distinct political ideologies and structures
  - d) Political systems are static and unchanging across cultures
12. Why is it essential to understand the diversity of cultural thoughts?
- a) Cultural thoughts have no impact on global understanding
  - b) It fosters cross-cultural empathy and comprehension
  - c) Cultural diversity has no relevance to individual perspectives
  - d) Thoughts are universally the same across all cultures
13. How can cultural beliefs shape an individual's perception of morality?
- a) Morality is a universal concept unaffected by cultural beliefs
  - b) Different cultures may have unique moral frameworks
  - c) Cultural beliefs have no bearing on individual moral judgments

d) Morality is entirely independent of cultural influences

14. What role does religion play in shaping the thoughts and beliefs of individuals from diverse cultures?

- a) Religion has no impact on cultural thoughts and beliefs
- b) Religious beliefs are universal and shared across all cultures
- c) Different cultures may have diverse religious influences on thoughts and beliefs
- d) Thoughts and beliefs are unrelated to religious practices

15. How can cultural diversity influence the political ideologies of a society?

- a) Political ideologies are uniform across all cultures
- b) Cultural diversity has no impact on political beliefs
- c) Different cultures may have varying political ideologies and systems
- d) Politics is independent of cultural influences

16. In what ways can social norms differ across cultures?

- a) Social norms are consistent across all cultures
- b) Cultural diversity has no influence on social norms
- c) Different cultures may have distinct social norms and expectations
- d) Social norms are arbitrary and unrelated to cultural backgrounds

Aspect 3: Concept of Intercultural communication and effective communication

17. What is intercultural communication primarily concerned with?

- a) Communication within a single cultural group
- b) Communication across different cultures
- c) Communication limited to language proficiency
- d) Communication without any cultural context

18. How does cultural awareness contribute to effective intercultural communication?
- a) Cultural awareness is irrelevant in intercultural communication
  - b) Effective communication is solely based on language proficiency
  - c) Cultural awareness fosters understanding and minimizes misunderstandings
  - d) Effective communication is independent of cultural considerations
19. Why is it important to recognize cultural differences in communication styles?
- a) Cultural differences have no impact on communication styles
  - b) Communication styles are universal across cultures
  - c) Recognizing cultural differences enhances communication effectiveness
  - d) Cultural differences only affect non-verbal communication
20. What role does empathy play in intercultural communication?
- a) Empathy is unnecessary in intercultural communication
  - b) Empathy fosters understanding and connection across cultures
  - c) Effective communication is not influenced by empathy
  - d) Cultural awareness is a substitute for empathy in communication
21. How does language proficiency contribute to effective intercultural communication?
- a) Language proficiency is irrelevant in intercultural communication
  - b) Effective communication is solely based on cultural awareness
  - c) Language proficiency facilitates clearer communication across cultures
  - d) Cultural differences render language proficiency ineffective

22. What challenges might arise in intercultural communication due to different non-verbal cues?
- a) Non-verbal cues are universal and have no impact on communication
  - b) Misunderstandings may occur due to varied non-verbal communication styles
  - c) Non-verbal cues are insignificant in intercultural interactions
  - d) Cultural differences have no influence on non-verbal communication
23. How can adapting communication styles enhance intercultural communication?
- a) Adapting communication styles is unnecessary in intercultural contexts
  - b) Effective communication is independent of adapting to cultural differences
  - c) Adapting communication styles fosters better understanding and connection
  - d) Cultural awareness is a sufficient substitute for adapting communication styles
24. What is the role of feedback in improving intercultural communication?
- a) Feedback has no impact on intercultural communication effectiveness
  - b) Effective communication is solely based on one-way communication
  - c) Feedback is essential for adjusting communication strategies and improving understanding
  - d) Cultural awareness eliminates the need for feedback in communication

Aspect 4: Vocabulary, phrases, expressions, idioms in Intercultural Communication

25. What does the expression "lost in translation" commonly refer to in intercultural communication?
- a. Misinterpretation or misunderstanding due to language differences
  - b. Physical loss of written documents
  - c. Forgetting important details during a conversation
  - d. Mislacing communication devices

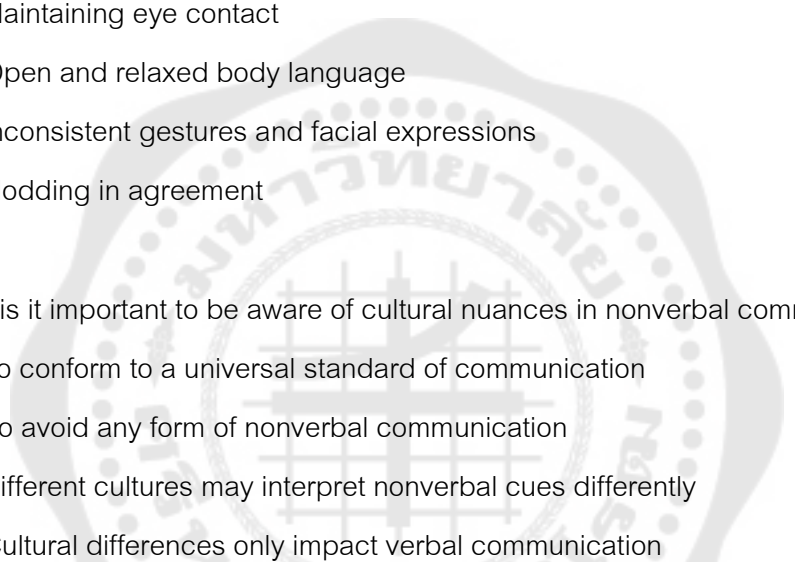
26. If someone is described as having "butterflies in their stomach" during intercultural communication, what are they likely experiencing?
- Hunger
  - Nervousness or anxiety
  - Joy and excitement
  - Physical discomfort
27. What is the significance of the phrase "saving face" in intercultural communication?
- Preserving one's reputation and dignity
  - Saving money during a conversation
  - Protecting oneself from physical harm
  - Maintaining a stoic facial expression
28. What does the term "culture shock" refer to in intercultural communication?
- The surprise of encountering various art forms
  - The discomfort and disorientation experienced when immersed in a new culture
  - A form of dance popular in certain cultures
  - The joy of experiencing different cuisines
29. If someone uses the expression "to hit the nail on the head" in intercultural communication, what are they likely emphasizing?
- The importance of carpentry skills
  - The need for a new conversation topic
  - The accuracy or correctness of a statement or action
  - The desire to end a discussion

30. When someone talks about "reading between the lines" in intercultural communication, what are they suggesting?
- a. Understanding the literal words spoken
  - b. Recognizing the hidden or implied meanings in a message
  - c. Analyzing written documents
  - d. Avoiding eye contact during a conversation
31. When someone mentions "the elephant in the room" in intercultural communication, what are they referring to?
- a. A large animal present in the room
  - b. A topic or issue that everyone avoids discussing
  - c. A decorative item in the room
  - d. The need for additional space
32. What is the significance of the term "cross-cultural communication" in intercultural interactions?
- a. Communication involving the exchange of gifts
  - b. Interaction between individuals from different cultural backgrounds
  - c. The act of drawing cultural symbols
  - d. Communication within a single cultural group

Aspect 5: Verbal and non-verbal communication

33. What does verbal communication primarily involve?
- a. Facial expressions
  - b. Spoken or written words
  - c. Hand gestures
  - d. Body language

34. Which of the following is an example of nonverbal communication?
- a. Sending an email
  - b. Giving a thumbs up
  - c. Speaking in a foreign language
  - d. Writing a letter
35. What is a common nonverbal cue for openness and receptivity during communication?
- a. Crossing arms
  - b. Avoiding eye contact
  - c. Leaning forward
  - d. Turning away from the speaker
36. What does maintaining eye contact typically signify in nonverbal communication?
- a. Disinterest
  - b. Honesty and attentiveness
  - c. Distrust
  - d. A desire to end the conversation
37. What is the primary function of a "gesture" in nonverbal communication?
- a. Conveying meaning through spoken words
  - b. Enhancing written communication
  - c. Communicating through physical movements or signals
  - d. Utilizing facial expressions effectively

38. What is the role of timing in nonverbal communication when expressing humor?
- a. Speaking quickly
  - b. Pausing before delivering a punchline
  - c. Avoiding pauses to maintain the conversation
  - d. Using a loud voice
39. What is a common nonverbal cue that may indicate someone is being deceptive?
- a) Maintaining eye contact
  - b) Open and relaxed body language
  - c) Inconsistent gestures and facial expressions
  - d) Nodding in agreement
40. Why is it important to be aware of cultural nuances in nonverbal communication?
- a) To conform to a universal standard of communication
  - b) To avoid any form of nonverbal communication
  - c) Different cultures may interpret nonverbal cues differently
  - d) Cultural differences only impact verbal communication
-

ภาคผนวก จ

แบบประเมินผลด้านอารมณ์และความรู้สึก
ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

**แบบประเมินผลด้านอารมณ์และความรู้สึก
ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์**

Directions: Select the level of each statement that suits you most.

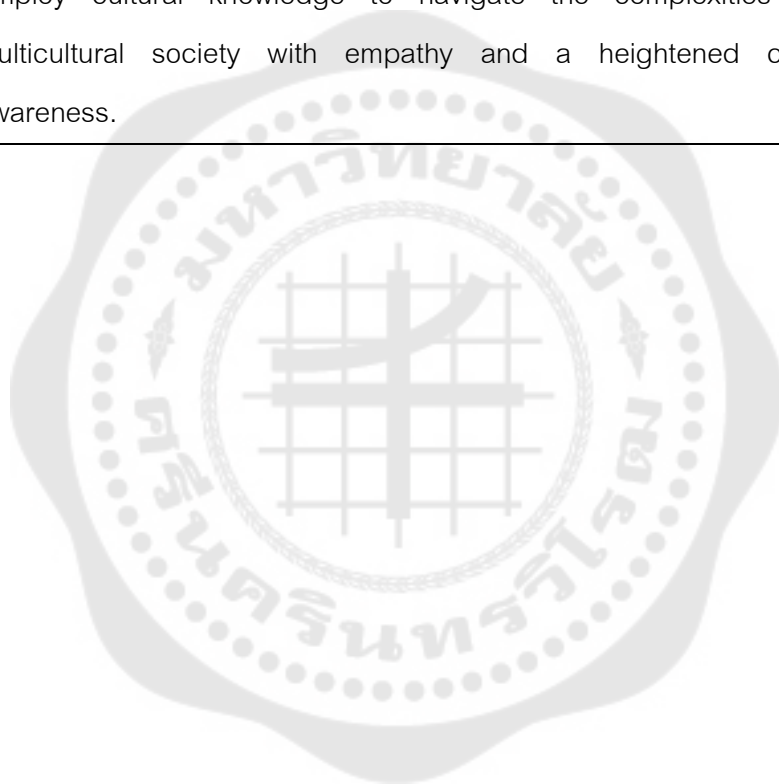
Item	Detail	I want to/ I know how to				
		5	4	3	2	1
1.	Demonstrate knowledge of language differences involves adjusting the complexity of your language based on the audience's proficiency, avoiding overly technical or complex terms that may hinder understanding.					
2.	Understand cultural differences means recognizing and respecting various norms, such as the appropriate distance for communication, greetings, and customs, to establish positive and respectful interactions.					
3.	Elicit those knowledgeable about language and cultural differences can seamlessly switch between different linguistic and cultural styles, allowing them to communicate effectively in diverse settings and with various groups.					
4.	Be aware of cultural nuances involves recognizing and interpreting nonverbal cues accurately, such as gestures, facial expressions, and body language, which can vary significantly across different cultures.					
5.	understand and navigate cultural taboos and sensitivities, steering clear of topics or expressions that may be considered inappropriate or offensive in a particular cultural context.					
6.	Be excellent at adjusting the communication style based on the context, whether it be a formal business setting, casual social interaction, or a cross-cultural exchange, to ensure appropriateness					
7.	Describe concepts in intercultural communication involves the ability to express the fundamental ideas and values that define different					

Item	Detail	I want to/ I know how to				
		5	4	3	2	1
	cultures, fostering a deeper understanding of diverse worldviews.					
8.	Explain the fundamental principles and values that underpin different societal, political, and economic systems across cultures.					
9.	Exhibit a keen awareness of political contexts, describing political structures, ideologies, and systems in a way that respects diverse viewpoints and avoids bias or ethnocentrism.					
10.	Describe the similarities and differences in political, cultural, and ideological aspects to highlight the richness and complexity of intercultural communication.					
11.	Recognize and respect diverse perspectives while acknowledging one's own cultural lens.					
12.	Promote inclusivity by describing concepts, beliefs, ideologies, and politics in a way that embraces diversity, fostering an environment where multiple perspectives are valued and heard.					
13.	Keen on effective intercultural communication exhibit adaptability, adjusting their communication styles to be more in line with the cultural expectations and preferences of their interlocutors.					
14.	Be active listener by demonstrating a genuine interest in others' perspectives and ensuring a mutual exchange of ideas, despite potential language or cultural differences.					
15.	Have the ability to put oneself in others' shoes to understand their cultural background and adapt communication strategies to foster mutual respect and understanding.					
16.	Engage in intercultural collaborations to learn from diverse perspectives and work towards common goals.					
17.	Communicate effectively in intercultural contexts with clarity and					

Item	Detail	I want to/ I know how to				
		5	4	3	2	1
	conciseness.					
18.	Have a goal to learn continuously for mastering intercultural communication, staying informed about global cultures, communication trends, and adapting one's skills to an ever-changing intercultural landscape.					
19.	Recognize verbal cues, such as explicit statements or requests for support, and respond appropriately to convey understanding or help.					
20.	Modify the tone, pace, or content of communication to align with the comfort level and preferences					
21.	Have a mindset of cultural open-mindedness and accept that there are multiple valid ways of interpreting and approaching various aspects of life.					
22.	Recognize the uniqueness of each person and appreciate the complexity of their experiences.					
23.	Use appropriate and culturally sensitive language to foster an environment where individuals from different backgrounds feel valued and understood.					
24.	Be willing to engage in open and honest conversations, asking questions to gain insights into different cultural practices, beliefs, and perspectives.					
25.	Demonstrate respect for diverse perspectives in decision-making by seeking input from individuals from varied cultural backgrounds.					
26.	Investigate the causes of cultural influences that shape human behavior.					
27.	Investigate the effects of cultural influences that shape human behavior.					

Item	Detail	I want to/ I know how to				
		5	4	3	2	1
28.	Recognize the global influences on behavior enhances cultural awareness and promote intercultural understanding.					
29.	Know cultural awareness by studying others' behavior and comprehending and appreciating them.					
30.	Employ cultural knowledge to navigate the complexities of a multicultural society with empathy and a heightened cultural awareness.					

ภาคผนวก จ
แบบประเมินผลด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ
ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์

**แบบประเมินผลด้านพฤติกรรมและการปฏิบัติ
ของทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและทักษะการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์**

Directions: Select the level of each statement that suits you most.

Item	Detail	I can				
		5	4	3	2	1
1.	Demonstrate knowledge of language differences involves adjusting the complexity of your language based on the audience's proficiency, avoiding overly technical or complex terms that may hinder understanding.					
2.	Understand cultural differences means recognizing and respecting various norms, such as the appropriate distance for communication, greetings, and customs, to establish positive and respectful interactions.					
3.	Elicit those knowledgeable about language and cultural differences can seamlessly switch between different linguistic and cultural styles, allowing them to communicate effectively in diverse settings and with various groups.					
4.	Be aware of cultural nuances involves recognizing and interpreting nonverbal cues accurately, such as gestures, facial expressions, and body language, which can vary significantly across different cultures.					
5.	understand and navigate cultural taboos and sensitivities, steering clear of topics or expressions that may be considered inappropriate or offensive in a particular cultural context.					
6.	Be excellent at adjusting the communication style based on the context, whether it be a formal business setting, casual social interaction, or a cross-cultural exchange, to ensure appropriateness					
7.	Describe concepts in intercultural communication involves the ability to express the fundamental ideas and values that define different cultures, fostering a deeper understanding of diverse worldviews.					

Item	Detail	I can				
		5	4	3	2	1
8.	Explain the fundamental principles and values that underpin different societal, political, and economic systems across cultures.					
9.	Exhibit a keen awareness of political contexts, describing political structures, ideologies, and systems in a way that respects diverse viewpoints and avoids bias or ethnocentrism.					
10.	Describe the similarities and differences in political, cultural, and ideological aspects to highlight the richness and complexity of intercultural communication.					
11.	Recognize and respect diverse perspectives while acknowledging one's own cultural lens.					
12.	Promote inclusivity by describing concepts, beliefs, ideologies, and politics in a way that embraces diversity, fostering an environment where multiple perspectives are valued and heard.					
13.	Keen on effective intercultural communication exhibit adaptability, adjusting their communication styles to be more in line with the cultural expectations and preferences of their interlocutors.					
14.	Be active listener by demonstrating a genuine interest in others' perspectives and ensuring a mutual exchange of ideas, despite potential language or cultural differences.					
15.	Have the ability to put oneself in others' shoes to understand their cultural background and adapt communication strategies to foster mutual respect and understanding.					
16.	Engage in intercultural collaborations to learn from diverse perspectives and work towards common goals.					
17.	Communicate effectively in intercultural contexts with clarity and conciseness.					
18.	Have a goal to learn continuously for mastering intercultural					

Item	Detail	I can				
		5	4	3	2	1
	communication, staying informed about global cultures, communication trends, and adapting one's skills to an ever-changing intercultural landscape.					
19.	Recognize verbal cues, such as explicit statements or requests for support, and respond appropriately to convey understanding or help.					
20.	Modify the tone, pace, or content of communication to align with the comfort level and preferences					
21.	Have a mindset of cultural open-mindedness and accept that there are multiple valid ways of interpreting and approaching various aspects of life.					
22.	Recognize the uniqueness of each person and appreciate the complexity of their experiences.					
23.	Use appropriate and culturally sensitive language to foster an environment where individuals from different backgrounds feel valued and understood.					
24.	Be willing to engage in open and honest conversations, asking questions to gain insights into different cultural practices, beliefs, and perspectives.					
25.	Demonstrate respect for diverse perspectives in decision-making by seeking input from individuals from varied cultural backgrounds.					
26.	Investigate the causes of cultural influences that shape human behavior.					
27.	Investigate the effects of cultural influences that shape human behavior.					
28.	Recognize the global influences on behavior enhances cultural awareness and promote intercultural understanding.					
29.	Know cultural awareness by studying others' behavior and					

Item	Detail	I can				
		5	4	3	2	1
	comprehending and appreciating them.					
30.	Employ cultural knowledge to navigate the complexities of a multicultural society with empathy and a heightened cultural awareness.					

ภาคผนวก ช

แบบสอบถามความพึงพอใจต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูน
ประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิง
สร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

**แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูนประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของหลักสูตรรายวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มพูน ประสบการณ์ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดตอบตามความเป็นจริง ทั้งนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลจะวิเคราะห์ในภาพรวม ซึ่งไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพหลักสูตร
2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอน
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
  - ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตร
  - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

*****

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

- คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความจริงมากที่สุด
- เพศ ชาย
 หญิง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อคุณภาพหลักสูตร

- คำชี้แจง** โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจของท่านที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร

- ระดับ 5 = มากที่สุดหรือดีมาก
4 = มากหรือดี
3 = ปานกลางหรือพอใช้
2 = น้อยหรือต่ำกว่ามาตรฐาน
1 = น้อยที่สุดหรือต้องปรับปรุงแก้ไข

ที่	รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
		พอใจ				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านเป้าหมายของหลักสูตร					
	1.1 นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารกับบุคคลที่มาจากต่างวัฒนธรรมได้					
	1.2 นักเรียนสามารถสื่อสารโดยเข้าใจความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมของคู่สนทนาในการสื่อสารทั้งวงจนวนภาษาและอวงจนวนภาษา					
	1.3 นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกโดยอาศัยทักษะการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรมและการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์					
	1.4 นักเรียนสามารถพูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเป็นภาษาอังกฤษจากเรื่องราวจากการดู การฟัง และการอ่าน ได้อย่างชัดเจนและสร้างสรรค์					
2.	ด้านหลักสูตร					
	2.1 เนื้อหาและทักษะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	2.2 นักเรียนแผนการศึกษาตลอดหลักสูตรอย่างชัดเจน					
	2.3 จำนวนชั่วโมงเรียนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม					
	2.4 นักเรียนได้เรียนหลักสูตรมีความทันสมัยและมีความหลากหลายของเนื้อหาในหลักสูตร					
3.	ด้านการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร					
	3.1 นักเรียนได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้					
	3.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
	3.3 นักเรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลายตามความสนใจและความถนัดของนักเรียน					

ที่	รายละเอียด	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
	3.4 นักเรียนได้เรียนรู้จากสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและส่งเสริมการเรียนรู้					
4.	ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร					
	4.1 นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผลทั้งทางด้านความรู้ กระบวนการ และคุณลักษณะ					
	4.2 นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผลตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	4.3 นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตรงตามสภาพจริง					
	4.4 นักเรียนได้รับการวัดและประเมินผล โปร่งใส ตรวจสอบได้					
5.	ด้านความพึงพอใจในภาพรวมต่อหลักสูตร					

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ด้านเป้าหมายของหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการวัดและประเมินผลของหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายปรัชญา คณา
วัน เดือน ปี เกิด	7 ธันวาคม 2529
สถานที่เกิด	จังหวัดราชบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2553 การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) เกียรตินิยมอันดับ 2 วิชาเอกภาษาอังกฤษ วิชาโทภาษาศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2558 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ.2566 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ที่อยู่ปัจจุบัน	380/16 หมู่ 9 ตำบลพงสวาย อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี 70000